

VIII. Societats filials

Les societats filials tenen per objectiu el conreu d'una o de diverses especialitats científiques o culturals. Són part integrant de l'estructura acadèmica i organitzativa de l'IEC com a entitats autònomes, i estan adscrites a una de les cinc seccions.

Les societats filials es regeixen per una reglamentació pròpia. Els presidents de les societats filials, durant l'exercici reglamentari de llur càrrec, assisteixen a les reunions de la Secció corresponent i als plens de l'Institut.

El president de l'IEC, els presidents de les societats filials i els delegats que hi té l'Institut constitueixen la Comissió de les Societats Filials, la qual s'ha de reunir, com a mínim, una vegada a l'any per tractar els afers d'interès comú.

A continuació hi ha la relació d'activitats de les societats, ordenades segons l'any de creació. Cal esmentar, però, que aquest curs les mesures decretades per les autoritats sanitàries per a combatre la pandèmia de COVID-19 han obligat a adaptar el calendari, el contingut o el format de moltes de les que s'havien de dur a terme a partir del 14 de març, data en què el Govern estatal va decretar l'estat d'alarma, mentre que d'altres s'han hagut de cancel·lar. En la llista no es fa esment, llevat de comptades excepcions, de les activitats cancel·lades ni de les ajornades fins al curs vinent.

Institució Catalana d'Història Natural

Any de fundació: 1899*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JORDINA BELMONTE SOLER

Vicepresidència: JULI PUJADE-VILLAR

Secretaria: PERE LUQUE PINO

Tresoreria: FERRAN CLIMENT COSTA

Vocalia: EULÀLIA COMAS LAMARCA

ESTHER GARCÉS PIERES

DIEGO MARTÍNEZ PITERES

ALBERT MASÓ PLANAS

JOAN PINO VILALTA

DELFI SANUY CASTELLS

FERRAN SAYOL ALTARRIBA

Delegada de l'IEC: MERCÈ DURFORT COLL

Representants de les delegacions:

Delegació del Bages: FLORENCI VALLÈS SALA

Delegació d'Osona: MARC VILELLA ANTONELL

Delegació de la Franja de Ponent: ÀNGEL ROMO DíEZ

Delegació de la Garrotxa: XAVIER OLIVER MARTÍNEZ-FORNÉS

Delegació de la Serralada

Litoral Central: JORDI CORBERA BENEDICTO

Grups de treball: Oxygastra, Grup d'Estudi dels Odonats de Catalunya

Societat Catalana de Fotògrafs de Natura (SCFN)

Espais Naturals Protegits

Grup Orquidològic de Catalunya (GOC)

Felis, Grup de Recerca en Carnívors de Catalunya

Societats adherides: Centre d'Estudis de la Natura del Barcelonès Nord

Grup Mineralògic Català

Societat Catalana de Lepidopterologia

Societat Catalana de Micologia
Associació Catalana de Malacologia
Objectiu Natura, Associació de Fotògrafs de Natura de Catalunya
Associació d'Amics del Museu de Ciències Naturals de Barcelona
Museu de Ciències Naturals de Barcelona
Societat Catalana d'Herpetologia
Centre Excursionista de Terrassa
Associació Montphoto
Consorci dels Espais Naturals del Delta del Llobregat
El Cau del Cargol
Xarxa per a la Conservació de la Natura
Institut Català d'Espeleologia i Ciències del Karst
Ateneu de Natura

Nombre de socis: 1.075

* Aquesta institució és filial de l'IEC des del 1915.

421

SOCIETATS FILIALS

Activitats

A continuació es presenten les activitats organitzades per la Institució Catalana d'Història Natural (ICHN) durant el curs 2019-2020:

Jornades

— 12 i 13 de setembre, congrés internacional Genomics for Biodiversity Symposium. Trobada coorganitzada amb l'IEC i la SCB (Societat Catalana de Biologia) en què es va presentar el Catalan BioGenome Project, programa de seqüenciació

del genoma de les espècies eucariotes dels Països Catalans promogut per les esmentades entitats. Una vintena d'investigadors de centres de recerca i universitats d'arreu del món van presentar-hi ponències entorn de la seqüenciació genòmica. El congrés es va cloure amb una taula rodona.

— 24 d'octubre, Jornada tècnica «Comunicació estratègica per a les entitats ambientals», organitzada per la Xarxa per a la Conservació de la Natura amb el suport de la ICHN i el Departament de

Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya.

— 26 de novembre, XVI Jornada CREAM-SCB-ICHN «La crisi dels pol·linitzadors». Activitat coorganitzada amb la SCB i amb el Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF), amb la col·laboració de la Generalitat de Catalunya (Pla Anual de Transferència Tecnològica). En aquesta edició, persones expertes de centres de recerca, entitats i administracions van reflexionar i debatre sobre el tema central de la Jornada: la disminució de les poblacions d'insectes pol·linitzadors. S'hi van presentar onze conferències, entre les quals: «Un món sense pol·linitzadors?», a càrrec de Jordi Bosch (CREAF); «La amenaza de las especies exóticas», per Ignasi Bartomeus (Estació Biològica de Doñana - CSIC); «Pèrdua d'espais oberts i declivis de papallones a Catalunya», impartida per Andreu Ubach (Museu de Ciències Naturals de Granollers) i «Agricultura ecològica i altres pràctiques agrícoles beneficioses per als pol·linitzadors», amb Laura Roquer (CREAF).

Cursos naturalistes

— 11 i 12 de juliol, *Els briòfits: caracterització de les comunitats per a programes de seguiment d'hàbitats*. El va impartir el doctor en ciències ambientals Miquel Jover (Universitat de Girona, UdG).

— 25 de juliol, *Zoocecidis i estructures similars produïdes per artròpo-*

des, curs a càrrec del doctor en biologia Juli Pujade (Universitat de Barcelona i ICHN).

Sortides tècniques a projectes de camp

— 11 i 12 de juliol, *Estudi dels mamífers semiaquàtics dels rius del nord del Solsonès*. Aquesta sortida va anar a càrrec de David Guixé i Noel Caparrós, biòlegs del Grup de Natural del Solsonès i del Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya, i va consistir en la cerca de rastres en transectes per diferents trams del riu i en la recollida de mostres.

— 18 de juliol, *Seguiment de flora amenaçada del Ripollès*. Es va dur a terme a Ulldeter, sota el guiatge de Xavier Oliver (Delegació de la Garrotxa), i va consistir en la presa de dades dels diferents exemplars i poblacions de l'espècie de flora amenaçada *Delphinium montatum*.

Col·laboracions

— 4-7 de setembre, XXIII Biennial de la Real Sociedad Española de Historia Natural. En aquesta edició, l'entitat organitzadora va comptar amb la col·laboració del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, que va acollir la trobada, l'Institut de Ciències del Mar i la ICHN.

— 22 d'octubre, seminari *El patrimoni geològic en la gestió del territori*. La Institució va ser una de les entitats que col·laborà amb el Consorci d'Espais d'Interès Natural del Ripollès (CEINR) en

L'organització d'aquesta reunió científica, en què es va debatre sobre quina és la millor estratègia per a conservar el patrimoni natural del Pirineu i Prepirineu Oriental. Es va celebrar al CEINR de Ribes de Freser.

Projectes de recerca i treballs

En el marc del Catalan BioGenome Project, s'està treballant en el Catàleg d'Espècies de Catalunya. Aquesta tasca s'ha iniciat en els grups següents: líquens, briòfits, mol·luscs, odonats, heteròpters i vertebrats, i la ICHN hi col·labora en la preparació de la llista de la biodiversitat i en tasques relacionades amb l'obtenció de mostres.

Així mateix, aquest curs, la Institució ha seguit treballant en la preparació d'un informe sobre recerca i gestió del medi natural per al Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya.

Representació i participació

Pel que fa a la relació de la ICHN amb altres entitats i organismes:

— Participa en les juntes rectores de diversos espais naturals protegits: Alt Pirineu, Aiguestortes i Estany de Sant Maurici, Aiguamolls de l'Empordà, Cadí-Moixeró, Zona Volcànica de la Garrotxa, Collserola, Capçaleres del Ter i el Freser, i Alta Garrotxa.

— Participa en diversos consells i comissions: Consell de Protecció de la

Natura, Comissió de Política Territorial i Urbanisme de Catalunya, Consell Assessor de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, Comissió per a la Sostenibilitat de les Terres de l'Ebre, Comissió Tècnica de Boscos Singulars, Consell de Caça i Consell de Pesca.

— Assumeix la coordinació dels representants de l'IEC i de les seves societats filials en espais naturals protegits i comissions relacionades amb la conservació de la natura i el medi ambient.

— És membre de la Xarxa de Conservació de la Natura.

— Ha signat el Compromís Ciutadà per a la Sostenibilitat - Agenda 21 de Barcelona.

— Col·labora amb les institucions signatàries de la *Declaració a favor del patrimoni natural de Catalunya* en el seguiment del seu compliment i en la realització d'altres activitats conjuntes.

Recerca participativa

Durant el curs 2019-2020, els grups de recerca participativa de la ICHN i de les seves delegacions i grups de treball han estat els següents:

- Els Ortòpters de la Garrotxa
- La Flora Vasculard de la Garrotxa i el Ripollès
- Els Líquens de la Garrotxa
- Els Briòfits de la Garrotxa
- Els Fongs de la Garrotxa
- Flora Amenaçada de la Garrotxa i el Ripollès

- Les Orquídiades d'Osona
- Les Papallones d'Osona
- Les Orquídiades de la Noguera.

Delegació del Bages

Durant aquest curs, en el cicle de *Sortides naturalistes guiades*, a càrrec dels biòlegs Jordi Badia i Florenci Vallès, i del geòleg Oriol Oms, es van programar les caminades següents: «El roc de l'Auró i el Cogulló d'Estela, des del santuari de Corbera (Berguedà)», el 5 d'octubre; «El riu Ges, de Sant Pere de Torelló a Vidrà (Osona)», el 9 de novembre; «De Moià a Castellterçol per les rieres de Marfà i Fontscalents (Moianès)», el 14 de desembre; «De l'Ametlla de Mar a l'Ampolla (Baix Ebre)», el 18 de gener; «El Bruc i Castellolí, als peus de Montserrat (Anoia)», el 15 de febrer; i «Caminada matinal circular per l'Anella Verda de Manresa», el 5 de juliol. La Delegació del Bages organitza anualment aquest cicle amb l'objectiu de divulgar els aspectes bàsics de la diversitat d'ambients naturals del territori català.

Delegació d'Osona - Grup de Naturalistes d'Osona

Descobreix els ecosistemes naturals

Cicle de sortides naturalistes guiades organitzat amb el Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis i el Museu del Ter. Aquest curs es van programar les sessions següents: «La geologia i els fòssils. Descoberta de l'escull corallí de Collsuspina

a Moià», el 14 i el 21 de setembre; «Nit dels ratpenats», el 27 de setembre; «Dia mundial dels ocells», el 5 d'octubre; «Descobrim el que trepitgem!», el 19 d'octubre a l'espai natural de les Guillerries-Savasona; «Bolets», el 9 de novembre a Tardell i voltants; «Anellament científic d'ocells», guiada pel Grup d'Anellament Calldetenes-Osona, el 7 de març a la desembocadura del riu Sorreigs, al Ter, i «Les libèl·lules», a càrrec de Josep García, l'11 de juliol.

Projectes

— Gat Fer. Els principals objectius del projecte són conèixer millor la distribució geogràfica d'aquesta espècie, estimar la densitat de la població i estudiar el grau d'introgressió genètica causada per la hibridació. El programa, que va néixer per estudiar únicament la zona d'Osona, s'ha estès a altres zones properes i ha estat la base de la creació d'un grup de treball sobre carnívors de Catalunya (per a una informació més detallada, vegeu l'apartat d'aquest projecte en l'apartat corresponent a la SECCB dins el capítol VI, «Activitat de recerca»).

— Atles d'Orquídiades d'Osona. Projecte de recerca participativa començat l'any 2013 amb l'objectiu de recollir dades per conèixer la distribució i la fenologia de les orquídiades silvestres d'Osona. Se suma a projectes similars en marxa en altres comarques: la Garrotxa, el Ripollès i el Solsonès. El resultat final del projecte

serà la publicació de l'atles de les orquí-
dies silvestres de la comarca d'Osona.

— Fonts. Seguint l'exemple de la Delegació de la Serralada Litoral Central, es duu a terme a la comarca d'Osona l'estudi de l'estat de les fonts naturals mitjançant l'anàlisi fisicoquímica de les seves aigües i la identificació de les comunitats de briòfits que s'hi estableixen.

Delegació de la Garrotxa

Sortides de camp

— 5 d'octubre, *Els briòfits de l'Alta Garrotxa*, sota el guiatge de Miquel Jover, botànic del Departament de Ciències Ambientals de la Universitat de Girona (UdG).

— 12 d'octubre, sortida fotogràfica de reconeixement de líquens pels voltants d'Olot, a càrrec d'Esteve Llop, biòleg de la Universitat de Barcelona (UB).

— 19 d'octubre, *Els briòfits de la Garrotxa*, conduïda per Miquel Jover.

— 26 d'octubre, *Els briòfits de la Garrotxa. Maià de Montcal*, amb Miquel Jover.

— 2 de novembre, sortida per conèixer els fongs de l'Alta Garrotxa, pels voltants d'Oix, a càrrec de micòlegs de l'Associació Micològica Joaquim Codina (AMJC).

— 9 de novembre, *Els briòfits de la Vall d'Hostoles*, amb el guiatge de Miquel Jover.

— 30 de novembre, *Els fongs de la Garrotxa*, a càrrec de micòlegs de l'AMJC.

— 15 de juny, sortida matinal *Visita a les població de teixos de la Cot, Sant Martí del Corb i Sant Privat d'en Bas*, a càrrec d'Antònia Caritat Compte (Grup de Recerca de Flora i Vegetació de la UdG).

— 16 de juliol, *Sortida de flora vascular de la Garrotxa (zones humides) III*. Activitat de divulgació dirigida per Xavier Oliver i organitzada amb el suport de la Diputació de Girona.

— 25 de juliol, *Les libèl·lules de Sant Feliu de Pallerols*. La sortida va consistir a fer un recorregut pel riu Brugent, i altres zones humides dels voltants, per observar libèl·lules i espiadimonis.

— 26 de juliol, *La flora de Setcases I. Vall-llobre*. Sortida a càrrec de Teresa Garnatje, directora de l'Institut Botànic de Barcelona, la qual va guiar també les altres tres sessions que es van dur a terme durant el mes d'agost. Les fotografies que es van fer durant la sessió s'utilitzaran per a il·lustrar la *Guia de flora de Setcases*.

— 7 d'agost, *La flora de Setcases II. Carboners*. A càrrec, també, de Teresa Garnatje. Com les de la sortida del 26 de juliol, les fotografies d'aquesta sessió s'inclouran en la *Guia de flora de Setcases*.

— 15 d'agost, *La flora de Setcases III. Ulldeter*. Sortida per conèixer la flora de les pinedes de pi negre i els ambients alpins de prats, rierols, rocams i tarteres de la zona.

—22 d'agost, *Les libèl·lules de Sant Feliu de Pallerols*. Recorregut pels voltants del nucli de Sant Feliu per observar aquests insectes. Les fotografies que es van fer durant la sortida serviran per a il·lustrar el llibre *Les libèl·lules de Sant Feliu de Pallerols*.

— 23 d'agost, *La flora de Setcases IV*. Va consistir en un itinerari pel camí de les Creus, a Setcases, per observar, identificar i conèixer algunes de les plantes d'ús comú.

Projectes de recerca: participació en la xarxa transfronterera FloraLab

Projecte del programa INTERREG V-A Espanya-França-Andorra liderat per la Federació de Reserves Naturals Catalanes en què també participen les institucions següents: Parc Natural Regional dels Pirineus Catalans, Associació de Naturalistes de l'Arieja, Universitat de Perpinyà, Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya i Institut d'Estudis Andorrans. Té per objectiu preservar i promoure la flora patrimonial transfronterera de l'est del Pirineu (Pirineus Orientals, Arieja, Catalunya i Andorra) mitjançant la fundació i dinamització d'una xarxa transfronterera de laboratoris botànics a cel obert.

La delegació de la Garrotxa de la ICHN, a més d'intervenir en les actuacions generals de gestió del projecte, hi participa amb 50.000 euros en diferents línies, aportant-li hores de voluntariat, contra-

ctació de serveis i subministrament de material. Les actuacions que s'han dut a terme durant aquest curs han estat les següents:

— Creació de cinc laboratoris botànics a cel obert amb poblacions de *Delphinium montanum*, *Maianthemum bifolium*, *Gentiana pneumonanthe*, *Xartardia scabra* i *Botrychium matricariifolium*, amb l'establiment i millora dels protocols de seguiment dels hàbitats i de les espècies, així com de la incidència de les activitats de ramaderia, de gestió forestal i d'ús públic concertades. També s'han fet estudis de caracterització de l'hàbitat, genètics de les poblacions, de conservació *ex situ* i de meteorologia.

— Els seguiments de flora amenaçada duts a terme des de la ICHN i la seva conservació s'han difós en activitats de formació, a *Notícies de la Institució*, al *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural* i al web de la Delegació de la Garrotxa.

Delegació de la Serralada Litoral Central

La Delegació havia previst celebrar durant el mes de març el *Seminari 2020: ...I els artròpodes dominaren la Terra*, que, ateses les restriccions per la pandèmia, va haver de ser ajornat. Se celebrarà del 3 al 17 d'octubre del 2020, coincidint amb la Setmana de la Natura.

Activitats

— 9 de novembre, recollecció anual de bolets per mostrar a la 35a Exposició de Bolets del Maresme, que s'obrí al públic del 9 al 15 de novembre, a la plaça de l'Ajuntament de Mataró, entitat col·laboradora de la mostra.

— 17 de novembre, taller «Bolets tintoris. Aprofitem els bolets per tenyir llana!», activitat complementària a l'exposició de bolets.

Publicació

L'Atzarara, núm. 30: «Els elements endreçats: la taula periòdica i els seus misteris». Coeditat amb la Direcció de Cultura de l'Ajuntament de Mataró, aquest volum recull les ponències del seminari homònim celebrat el 2019.

Projectes

— Gat Fer a la Serralada Litoral Central. Té per objectiu determinar si el gat fer és present a diferents zones de les serralades del Montnegre i el Corredor, mitjançant l'anàlisi de les imatges que s'obtenen de les tres càmeres de mostreig fotogràfic instal·lades el juliol del 2018 en l'esmentada àrea, les quals es revisen un cop al mes.

— Fonts. L'objectiu del projecte, iniciat el 2013, és conèixer l'estat en què es troben les fonts de Catalunya, mitjançant l'anàlisi fisicoquímica de les seves aigües i la identificació de les comunitats de briòfits que s'hi estableixen.

Grup de treball Societat Catalana de Fotògrafs de Natura (SCFN)

Activitats

— 27 de novembre, LXIX Sessió de Fotografia de Natura «Com fotografiem orquídiess. Tècniques de la fotografia d'orquídiess silvestress i els seus processos». Acte inaugural del curs acadèmic de la SCFN en què Lluís Salvador, Jordi Prat i Joaquim Reberté, socis de l'Associació Orquidològica de Catalunya, van oferir una classe magistral sobre tècniques, procediments i trucs per a fotografiar orquídiess. Va tenir lloc a la seu de l'IEC.

— 6 de març, inauguració de l'exposició fotogràfica «Insectes», amb imatges de Marta Goula i Albert Masó, al Museu Arxiu de Vilassar de Mar. La conferència inaugural, «Insectes i plantes es necessiten, per què?», va anar a càrrec del doctor Juli Pujade (Facultat de Biologia de la UAB). A causa de la pandèmia, la mostra es va haver de tancar; es va reobrir posteriorment, del 4 al 26 de juliol.

Grup de treball Grup Orquidològic de Catalunya (GOC)

Web Ornito.cat. Generació de materials de suport a la identificació d'orquídiess per al portal Ornitho. S'han generat una sèrie de fitxes d'ajuda a la identificació d'espècies conflictives.

Web del Grup Orquidològic. Actualització i manteniment del web, publicació de ressenyes, fotografies, catàleg, activitats, etc.

Activitats

— Del 14 de setembre al 20 d'octubre, exposició col·lectiva del GOC «Les orquídi- dies silvestres de Catalunya», a l'Espai Cultural Can Bisa, de Vilassar de Mar. La mostra es va inaugurar el dia 14 amb la conferència «Les orquídi- dies silvestres», a càrrec de Jordi Prat (GOC).

Projecte de recerca

«Ciència ciutadana i estudi de les orquí- dies a Catalunya»

Aquest curs s'han dut a terme els treballs següents:

— Generació de materials de su- port per a la identificació d'orquídi- es per al portal Ornitho. S'ha generat una sèrie de fitxes que ajuden a identificar espècies conflictives (per grups d'espècies).

— Incorporació a Ornitho de la in- formació recopilada sobre els projectes co- marcals d'estudi de les orquídi- dies finalitzats.

— Recopilació de fotografies i disseny de làmines identificatives per a la publicació de l'Atles d'Orquídi- dies d'Osona.

Grup de treball Felis, grup d'estudi en carnívors de Catalunya

Constituït com a grup de treball de la ICHN el maig de 2019, té per objectiu promoure el coneixement sobre els mamí- fers carnívors de Catalunya i millorar-ne l'estat de conservació. Així mateix, Felis vol donar suport a projectes d'estudi proposats pels membres, promoure la transferència d'informació sobre les espè-

cies entre els membres del grup i difondre- la a la societat.

Activitat

— 25 i 26 de gener, I Jornades de Segui- ment del Gat Fer. Es van dur a terme a Prat de Comte (Terra Alta) i Paüls (Baix Ebre) i van comptar amb una cinquante- na d'assistents. La trobada va comprendre dues parts: una de teòrica i una altra de pràctica. La primera es va dur a terme al Centre de Visitants del Parc Natural dels Ports i va anar a càrrec d'Àngel Such Sanz i Pau Federico Arché, que van explicar com es poden diferenciar els rastres del gat fer del d'altres carnívors i com s'han de col·locar correctament càmeres de fo- totrampeig per a la detecció de l'espècie. La segona part va consistir en una sortida de camp per posar en pràctica el que els experts havien explicat.

Grup de treball Antaxius, grup d'estudi dels ortòpters de Catalunya

Constituït com a grup de treball de la ICHN l'octubre de 2019, té com a objec- tius principals la recerca i l'estudi dels ortòpters de Catalunya i la millora en el coneixement de les diferents espècies i poblacions del nostre territori, tant per anar augmentant les cites, sobretot al portal Ornitho.cat, on es poden veure mapes de la majoria d'espècies, com per renovar l'Atles dels ortòpters de Catalu- nya. Així mateix, el grup vol potenciar les sortides divulgatives per donar a conèixer

aquests insectes al públic en general i fer estudis i seguiments puntuals o anuals en parcs naturals o altres espais protegits per avaluar l'estatus de les espècies d'interès.

Activitat

— 11 de juliol, sortida de recerca d'ortòpters al Parc Natural del Cap de Creus. Sota el guiatge d'especialistes del grup Antaxius, aquesta activitat va consistir en la cerca i observació d'exemplars d'aquesta espècie d'insectes, com ara saltamartins i grills.

Societats adherides

Grup Mineralògic Català

Conferències mineralògiques de tardor

Aquest curs, el cicle va comprendre tres conferències i una visita guiada. Les conferències, dutes a terme a la seu de l'IEC, van ser les següents: «Fonaments bàsics de la difracció de raigs X i l'espectroscòpia ramam per a l'estudi de minerals», impartida per Jordi Ibáñez, investigador de l'Institut de Ciències de la Terra Jaume Almera (ICTJA), el 15 de novembre; «Del Marroc a les Açores rere dels minerals», a càrrec del químic Joan Rosell, membre del Grup Mineralògic Català i de la ICHN, el 29 de novembre, i «Diga'm amb qui vas i et diré qui ets: interpretació de dipòsits a partir de l'associació mineral», per Marc Campeny, conservador del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, col·laborador del Museu de Mollfuleda de Mineralogia i professor de la UB, el 13 de desembre. Pel que fa a la visita, es va fer a l'ICTJA,

el 4 de desembre, i el guiatge va anar a càrrec de Jordi Ibáñez i Santiago Giralt, investigadors d'aquest centre de recerca.

L'11 de setembre, en el marc de la 37a Setmana del Llibre en Català, es va fer l'acte de presentació de la Col·lecció Maluquer de guies de camp (flora i fauna), editada per Brau Edicions. Van intervenir-hi Jordina Belmonte, presidenta de la ICHN; Marta Goula i Josep M. Panareda, autors d'algunes de les guies, i Jenar Félix, editor.

Premis

La ICHN ha creat el Premi Torras-Foulon amb l'objectiu d'impulsar la tasca dels investigadors més joves i de persones, o grups de persones, que fan recerca de manera no professional sobre els sistemes naturals dels Països Catalans. En la primera edició de la convocatòria, el guardó es va atorgar a Jordi Artola, pel treball «Interaccions planta-pollinitzador en les comunitats d'abellots *Bombus* spp. en un gradient altitudinal al Pirineu oriental».

Publicacions

Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 83 (2019).

Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 145 (setembre-octubre 2019); núm. 146 (novembre-desembre 2019); núm. 147 (gener-febrer 2020); núm. 148 (març-abril 2020); núm. 149 (maig-juny 2020); núm. 150 (juliol-agost 2020).

Societat Catalana de Biologia

Any de fundació:	1912
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	MONTSERRAT COROMINAS GUIU
Vicepresidència primera:	JORDI BARQUINERO MAÑEZ
Vicepresidència segona:	MARC MARTÍ-RENOM
Secretaria general:	ALBERT JORDAN VALLÈS
Vicesecretaria:	ORIOI CABRÉ FABRÉ
Tresoreria:	MARINA RIGAU RESINA
Vocalia d'Acció Territorial:	EDUARD ESCRICH ESCRICHE
Vocalia de Comunicació:	RAÛL DELGADO MORALES
Vocalia d'Ensenyament:	JORDI MORRAL PENELLA
Vocalia de Publicacions i Lexicografia:	RICARD ROCA PASCUAL MONTSE SALA FARRÉ
Vocalia de Seccions:	JOSEP SAURA MARTÍ
Vocalia de Promocions:	ORIOI IBORRA ECEA
Vocalia d'Estudiants:	(Vacant)
Delegat de l'IEC:	JAUME BERTRANPETIT BUSQUETS

Coordinadors de les seccions especialitzades

Aqüicultura	NEREA ROHER (Universitat Autònoma de Barcelona)
Biofísica	ÀLEX PERÁLVAREZ (Universitat Autònoma de Barcelona)
Biologia Computacional i Bioinformàtica	RODERIC GUICÓ (Centre de Regulació Genòmica)
Biologia de Plantes	ANA I. CAÑO-DELGADO (Centre de Recerca en Agrigenòmica)
Biologia de la Reproducció	RAFAEL OLIVA (Universitat de Barcelona)
Biologia de Desenvolupament	FRANCESC CEBRIÀ (Universitat de Barcelona)

Biologia Evolutiva	JOSEFA GONZÁLEZ (Universitat Pompeu Fabra)
Biologia i Indústria	RAMON ROCA (Societat Catalana de Biologia)
Biologia Molecular	JOAN ROIG (Institut de Biologia Molecular de Barcelona)
Biologia Molecular del Càncer	ORIOL CASANOVAS (Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge)
Biologia i Societat	LAURA CASTARLENAS (Universitat Pompeu Fabra)
Cromatina i Epigenètica	ALBERT JORDAN (Consell Superior d'Investigacions Científiques)
Ecologia	JOSEP MARIA ESPELTA (Centre de Recerca Ecològica i d'Aplicacions Forestals)
Ensenyament	JORDI MORRAL (Societat Catalana de Biologia)
Estudiants	ORIOL IBORRA (Universitat de Barcelona)
Microbiologia	EDUARD TORRENTS (Institut de Bioenginyeria de Catalunya)
Neurobiologia Experimental	CARLES SAURA (Universitat Autònoma de Barcelona)
Senyalització Cel·lular i Metabolisme	LAURA HERRERO (Universitat de Barcelona)
Virologia	NÚRIA BUSQUETS MARTÍ (Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentària - Centre de Recerca en Sanitat Animal)
SCB a Alacant	SERGI SORIANO (Institut de Bioenginyeria d'Elx)
SCB a Balears	NÚRIA MARBÀ I ANNA TRAVESET (Institut Mediterrani d'Estudis Avançats - Consell Superior d'Investigacions Científiques)

SCB a la Catalunya Sud	JAUME FOLCH I MIQUEL MULERO (Universitat Rovira i Virgili)
SCB a Girona	ELISABETH PINART ENRIC VERDÚ (Universitat de Girona)
SCB a Lleida	JUDIT RIBAS (Universitat de Lleida)
SCB a València	LLUÍS PASCUAL (Universitat de València)
SCB a Vic	JULITA OLIVERAS (Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya)
Nombre de socis:	1.699

Activitats

Al llarg del curs 2019-2020, la Societat Catalana de Biologia (SCB) va organitzar activitats que, en general, van tenir lloc a la seu de l'IEC i entre les quals destaquen les següents:

Formació

— 25 d'octubre, seminari *Role of slc22a1 gene in the chemoresistance of liver tumours to sorafenib*, impartit per Ruba Al Abdull, de l'Institut d'Investigació, Desenvolupament i Innovació en Biotecnologia Sanitària d'Elx - Universitat Miguel Hernández. Va ser organitzat per la Secció de la SCB a Alacant i dut a terme a la Sala de Seminaris del Departament de Fisiologia, Genètica i Microbiologia de la Universitat d'Alacant.

— 12 de novembre, seminari *How much of the environment explains the epidemic of overweight and diabetes?* Va ser organitzat per la Secció de la SCB a Alacant i impartit per Alex Rafacho, del Departament de Ciències Fisiològiques de la Universitat Federal de Santa Catarina (Brasil). Es va dur a terme a la Sala de Seminaris del Departament de Fisiologia, Genètica i Microbiologia de la Universitat d'Alacant.

— 21 de febrer, seminari *Què pot aportar la neurociència al món de l'esport?*, amb Rita Maria Robles Picó, de l'Institut de Neurociències d'Alacant, com a ponent. El va organitzar la Secció de la SCB a Alacant i es va impartir a la Sala de Juntes de la Facultat de Ciències de la Universitat d'Alacant.

Jornades

— 4 d'octubre, 17a MetNet Meeting. Va ser organitzada per la Secció de Senyalització Cel·lular de la SCB i va comprendre les ponències següents: «Identification of a new modulator of thermogenesis», a càrrec d'Alba Sabaté (Institut de Recerca Biomèdica de Barcelona, IRB Barcelona); «Linkage between type 2 diabetes mellitus and Parkinson's disease in patient-derived cell models of disease», per Tamara Barcos (Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer, IDIBAPS - Hospital Clínic); «GDF15 i teixit adipós», a càrrec de Laura Campderrós (Universitat de Barcelona, UB), i «Estudio integrativo de la plasticidad metabólica en un modelo de obesidad inducida por dieta», pronunciada per Pau Gama (UB). El programa es va completar amb el seminari *Characterization of RNA splicing factors involved in metabolic regulation in the liver*, impartit per Santiago Vernia (MRC London Institute of Medical Sciences).

— 6 de novembre, XXXI Jornada de Biologia del Desenvolupament. Activitat organitzada per la Secció de Biologia del Desenvolupament de la SCB amb l'objectiu de generar sinergies i col·laboracions científiques entre els membres de la comunitat científica catalana de l'àmbit de la biologia del desenvolupament. S'hi van oferir diverses comunicacions científiques breus, presentades per investigadors vinculats a diferents centres de recerca científica, i dues conferències

plenàries: «Human time *vs.* mouse time: in vitro segmentation clock as a model system», impartida per Miki Ebisuya (Laboratori Europeu de Biologia Molecular), i «A new perspective into the origin of animals», a càrrec d'Iñaki Ruiz-Trillo (Institut de Biologia Evolutiva; Consell Superior d'Investigacions Científiques, CSIC - Universitat Pompeu Fabra, UPF).

— 11 de novembre, XVIII Jornada de Virologia. La Secció de Virologia de la SCB organitzà aquesta trobada científica de grups que treballen en tots els àmbits relacionats amb la virologia a les universitats catalanes i institucions de recerca. En aquesta edició es van oferir quatre conferències d'investigadors convidats: «In vitro studies of broad-spectrum antivirals against RNA viruses», a càrrec de Santseharay Ramirez (Hospital de Hvidrove i Universitat de Copenhaguen); «Plant-infecting potyvirids: Still surprises and unexpected findings», de Juan José López-Moya (Centre de Recerca en Agrigenòmica); «The secret of hepatitis C virus culture development: Efficient systems based on adaptation of patient derived genotype 1-6 strains», impartida per Jens Bukh (Hospital de Hvidrove i Universitat de Copenhaguen), i «Liver organoids: Shaping the future of liver bioengineering for transplantation and beyond», pronunciada per Pedro Baptista (Institut d'Investigació Sanitària Aragó, Institut d'Investigació Sanitària de la Fundació Jiménez Díaz, Universitat

Carlos III, Fundació ARAID i Centre d'Investigació Mèdica en Xarxa de Malalties Hepàtiques i Digestives). Així mateix, catorze investigadors de diferents nacionalitats que treballen en grups de recerca catalans van presentar-hi treballs desenvolupats en col·laboració amb grups de l'Estat espanyol, Europa, els Estats Units i Àsia.

— 14 de novembre, VII Jornada de Biofísica, organitzada per la Secció de Biofísica de la SCB amb l'objectiu de facilitar el contacte entre els diferents grups que fan recerca en aquest àmbit. A més de deu comunicacions orals breus, s'hi van oferir quatre ponències: «Finding new drugs for conformational diseases», de Salvador Ventura (Universitat Autònoma de Bellaterra, UAB); «Ion channel Biophysics. From structure to function and vice versa», impartida per Antonio Alcaraz (Universitat Jaume I); «Novel approaches for the structural characterization of complex biological system», a càrrec de Pau Bernadó (Centre de Bioquímica Estructural, Montpeller), i «The spatiotemporal organization of membrane proteins. New insights from artificial intelligence», pronunciada per Carlo Manzo (Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya).

— 26 de novembre, XVI Jornada CREAM-SCB-ICHN: «La crisi dels pol·linitzadors». En la setzena edició de la Jornada conjunta amb la Institució Catalana d'Història Natural (ICHN) i Centre

de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF), es van oferir set ponències centrades en l'anàlisi dels principals factors que intervenen en la disminució de poblacions d'insectes pol·linitzadors, entre les quals «Un món sense pol·linitzadors?», impartida per Jordi Bosch (CREAF); «Pèrdua d'espais oberts i declivis de papallones a Catalunya», d'Andreu Ubach (Museu de Ciències Naturals de Granollers); «Abelles de la mel: declivis i incerteses», a càrrec de Jaume Cambra (UB), i «Quines accions proposa el Pla Verd de BCN per afavorir els pol·linitzadors?», pronunciada per Octavi Borruel (Ajuntament de Barcelona).

— 29 de novembre, II Jornada de Microbiologia, organitzada per la Secció de Microbiologia de la SCB amb la finalitat de facilitar l'intercanvi d'experiències entre la comunitat científica catalana que treballa en aquesta especialitat. Va constar de dues ponències: «Mobility of bacterial genomes using phages: The new era of transduction», a càrrec de Maite Muñesa (UB), i «The rise and spread of the *Acinetobacter* gang!», d'Ignasi Roca (Institut de Salut Global, ISGlobal i UB), així com de diferents sessions en què científics novells van presentar els seus treballs en forma de comunicació oral o bé de pòster.

— 5 de desembre, MetNet Satellite Symposium: «Targeting metabolism to develop new therapies». La Secció de Senyalització Cel·lular de la SCB va organit-

zar aquesta trobada, en la qual cinc experts en recerca del metabolisme per al desenvolupament de noves teràpies van presentar-hi els seus treballs: «Brain glucose metabolism links astroglial mitochondria to social behaviour via cannabinoid receptors», a càrrec de Giovanni Marsicano (Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale - INSERM, Bordeus); «Neuronal and non-neuronal roles of the CB1 receptor in the regulation of energy balance», de Daniela Cota (INSERM); «Mitochondria-associated ER membranes in Alzheimer disease», per Marta Pera (Universitat de Columbia, EUA / Universitat Internacional de Catalunya); «A new role of Mitofusin 2 in the phospholipid metabolism», de María Isabel Hernández-Álvarez (IRB Barcelona), i «Autophagy, the new “TimeKeeper”, regulates glucose metabolism», a càrrec de Míriam Toledo (Albert Einstein College of Medicine, EUA i IDIBAPS).

— 11 de desembre, Jornada de Santa Llúcia 2019: «Alimentació, mites i falses concepcions». Organitzada per la Secció de Biologia i Societat de la SCB, va comprendre quatre ponències, entre les quals «Utilització de bioestimulants i biofertilitzants per a la millora de la qualitat del menjar», per Sergi Munné-Bosch (Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats, ICREA i Grup ANTIOX - UB), i «Aliments transgènics, enemics de la salut?», a càrrec de Marc Valls Matheu (Departament de Genètica de la UB).

— 17 de desembre, VII Jornada de Bioinformàtica i Genòmica. En aquesta edició, les ponències plenàries van ser: «Understanding tumor evolution within patients», de David Posada (Universitat de Vigo); «The role of RNA 3' end processing in defining mammalian cell types», a càrrec de Mihaela Zavolan (Universitat de Basilea, Suïssa), i «Machine learning for computational biology and precision medicine», pronunciada per Giorgio Valentini (Universitat de Milà). Així mateix, estudiants de doctorat, postdoctorat i investigadors de centres de recerca i universitats catalans van presentar-hi els seus treballs, en total divuit comunicacions orals i trenta-vuit pòsters. La Jornada es va cloure amb el lliurament dels premis patrocinats per Genes, que van ser atorgats, en la categoria de millor conferència, a Sílvia Galan (Centre Nacional d'Anàlisi Genòmica - CRG), per «Definition of “structural alphabets” for determining the relationship between structural patterns and genomic features», i, en la de millor pòster, a Miquel Àngel Schikora (Barcelona Supercomputing Center i IRB Barcelona) pel treball «The mechanisms of drug in the emergent pathogen *Candida glabrata*». Va ser organitzada per la Secció de Bioinformàtica i Biologia i la Secció de Genòmica, ambdues de la SCB, l'Associació Bioinformàtics Barcelona i l'Spanish National Bioinformatics Institute, i va tenir lloc a l'Auditori de l'edifici Vèrtex, Campus

Nord de la Universitat Politècnica de Barcelona.

— 12 de febrer, Dia de Darwin 2020. La Secció de la SCB a València va participar en l'organització d'aquesta jornada que va comprendre dos actes. Al matí, a la Sala Darwin del Campus de Burjassot-Paterna de la Universitat de València (UV), Simonetta Gribaldo, investigadora de l'Institut Pasteur (París), va oferir la conferència «Archaea and the tree of life». A la tarda, a la cafeteria de l'Octubre Centre de Cultura Contemporània, va tenir lloc la sessió del cicle *Bar de Ciències* «La dansa de l'evolució», amb les intervencions de Pau Carazo i Raquel Ortells, investigadors de l'Institut Cavanilles de Biodiversitat i Biologia Evolutiva de la UV, i de la periodista Reis Juan, que va moderar el debat.

— 21 de febrer, 18a MetNet Meeting. En aquesta edició es van presentar les ponències següents: «Obesity and adipose tissue: From molecular regulation to new potential treatments», de Xavier Escoté (Centre Tecnològic de Catalunya); «Activation of the Jun NH2-terminal kinase (JNK) in pancreatic β -cells protects against obesity-induced hyperinsulinemia and insulin resistance», a càrrec de Melissa Morcillo (Institut de Biomedicina de la Universitat de Barcelona); «Transcriptional control of the TP53-induced glycolysis and apoptosis regulator (TIGAR) in cancer cells», per Helga Simon (UB); «Bace2 deficiency results in increased

body weight gain in mice fed high fat diet», pronunciada per Daniela Díaz (IDIBAPS), i «Estudio de los linfocitos T y los macrófagos infiltrados en tejido adiposo de pacientes con obesidad», de Marjorie Reyes (Institut d'Investigació en Ciències de la Salut Germans Trias i Pujol). Va ser organitzada per la Secció de Senyalització Cel·lular de la SCB.

— 6 de març, X Jornada de Cromatina i Epigenètica. Trobada científica, organitzada per la Secció de Cromatina i Epigenètica de la SCB en col·laboració amb el Barcelona Chromatin Club, en la qual científics nacionals i internacionals comparteixen els resultats de la seva recerca en els àmbits de la cromatina i l'epigenètica. En aquesta edició, van participar-hi com a ponents convidats Beatrice Borsari (CRG), Marcus Buschbeck (Institut de Recerca contra la Leucèmia Josep Carreras, IJC), Roderic Guigó (IRB Barcelona i IEC), Laia de Nadal (IRB Barcelona), Maribel Parra (IJC) i Alejandro Vaquero (IJC), entre d'altres.

— 30 d'abril, *COVID-19*. Seminari web organitzat per la Societat Catalana d'Immunologia (SCI) i la SCB amb motiu del Dia de la Immunologia. Va comprendre les ponències «Tractament amb biològics (anticitocines) dels pacients amb COVID-19. Necessitat d'avançar en els pacients greus», per Manel Juan (Hospital Clínic); «Anticossos contra SRARS-CoV-2 i immunitat protectora», impartida per Óscar de la Calle (Hospital

de Sant Pau); «Assaigs clínics en COVID-19 amb plasma i derivats plasmàtics», a càrrec de Mireia Torres (Grifols); «Desenvolupament d'una nova vacuna per la SARS-CoV-2», de Jorge Carrillo (IrsiCaixa); «Characterization of virus specific antibody responses in COVID-19 patients and generation of SARS-CoV-2-specific monoclonal antibodies», pronunciada per Giuliana Magri (Institut Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques), i «Resposta immune enfront de la SARS-CoV-2 en els treballadors hospitalaris; identificació de donants per a teràpies de plasma hiperimmune», a càrrec de Silvia Vidal (Hospital de Sant Pau). El seminari es va cloure amb un torn de preguntes i un debat amb els ponents.

— 16 de maig, *Matinal de l'evolució de la pandèmia*. La Secció de la SCB a València participà en l'organització d'aquesta activitat en línia en què es van presentar les ponències següents: «Nou coronavirus: qui t'avisava no et vol mal», de Xavier López-Labrador (Sistema Nacional de Salut); «Els genomes del SARS-CoV-2», a càrrec de Mireia Coscollà (PatoGenOmica Bacteriana, Institut de Biologia Integrativa, UV-CSIC); «Les matemàtiques i la dinàmica de les malalties infeccioses», impartida per David Alonso, investigador científic del CSIC, i «Pel mar corren les llebres durant la pandèmia del coronavirus: boles, mites i rumors sobre la COVID-19», per Carolina Moreno (Institut Polibienestar, UV).

La trobada es va cloure amb un debat moderat per Juli Peretó, membre de la Secció de Ciències Biològiques i delegat de l'IEC a València.

Conferències

— 9 d'octubre, «Selecció natural. L'essència conflictiva del món viu». Va ser organitzada per la Secció de Vic de la SCB i impartida per Arcadi Navarro (ICREA i UB), a l'Aula Magna de la Universitat de Vic.

— 9 d'octubre, «Els nostres microbis. La macrobiòtica del segle XXI», a càrrec de la membre de la Secció de Microbiologia Mercè Berlanga (Departament de Biologia, Sanitat i Medi Ambient i Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació de la UB). Va ser organitzada per la Secció d'Ensenyament de la SCB.

— 30 d'octubre, «Canvi climàtic en el medi marí: causes, conseqüències i reptes de futur». Va ser organitzada per la Secció de Vic de la SCB i impartida per Damià Gomis (Institut Mediterrani d'Estudis Avançats, CSIC i UIB) al CaixaForum Palma.

— 13 de novembre, «Incendis forestals en un clima canviant». Organitzada per la Secció de les Balears de la SCB, la va pronunciar Juli Pausàs (CIDE, CSIC i UV) al CaixaForum de Palma.

— 14 de novembre, «El ajudante de Darwin». Organitzada per la Secció de Vic de la SCB i impartida per l'escriptor Vicente Muñoz a l'Aula Magna de la Universitat de Vic.

— 20 de novembre, «Dels mars tropicals a la Mediterrània: quin és el futur dels esculls de corall i els boscos animals davant el canvi climàtic», pronunciada per Cristina Linares (UB) al CaixaForum Palma. Va ser organitzada per la Secció de les Balears de la SCB.

— 20 de novembre, «Les mentides de les pseudociències». La va organitzar la Secció d'Ensenyament de la SCB i fou pronunciada per Josep Clotet (UIC).

— 27 de novembre, «Diversitat, desenvolupament i evolució animal, cèl·lula a cèl·lula». Va formar part de la sessió inaugural del curs 2019-2020 de la SCB i fou pronunciada per Arnau Sebè-Prodrós (CRG).

— 4 de desembre, «La lluita contra les malalties tropicals oblidades a través de la recerca», a càrrec d'Oriol Mitjà (ISGlobal) i organitzada per la Secció de Vic de la SCB. Va tenir lloc a l'Aula Magna de la Universitat de Vic.

— 11 de desembre, «Aliments i tòxics», impartida per Miquel Porta (UAB i IMIM) a l'Aula Magna de la Universitat de Vic. Va ser organitzada per la Secció de Vic de la SCB.

— 12 de desembre, «Relacions entre qualitat de l'aire i canvi climàtic. Cap a on anem en cada cas?», pronunciada per Xavier Querol (Institut de Diagnòstic Ambiental i Estudis de l'Aigua - CSIC) al CaixaForum Palma. Va ser organitzada per la Secció de les Balears de la SCB.

— 18 de desembre, «El món animal: supervivència», a càrrec de la biòloga i comunicadora científica Evelyn Segura. Va ser organitzada per la Secció de les Balears de la SCB i va tenir lloc a l'Aula Magna de la Universitat de Vic.

Altres activitats

— 12 i 13 de setembre, Genomics for Biodiversity Symposium. Congrés internacional sobre projectes de seqüenciació coorganitzat amb la ICHN i l'IEC en què es va presentar el BioGenoma, el projecte per a la seqüenciació del genoma de les espècies eucariotes del territori Català. Van intervenir-hi una vintena de ponents, entre els quals Jordina Belmonte (ICHN i UAB), Montserrat Corominas (SCB i UB), Tom Gilbert (Universitat de Copenhaguen), Cedric Notredame (CRG), Emma Teeling (University College de Dublín) i Alfonso Valencia (BSC).

— 8 de febrer, X Olimpíada de Biologia de Catalunya. A fi d'estimular i implicar els estudiants de batxillerat en el desenvolupament de la biologia, la Secció d'Ensenyament de la SCB organitza aquesta activitat conjuntament amb la major part de les universitats catalanes, el Col·legi de Biòlegs de Catalunya, el Centre de Recursos Pedagògics Específics de Suport a la Innovació i la Recerca Educativa, el Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, i el Seminari Permanent de Ciències Naturals. Es va dur a terme simultània-

ment en diferents espais de les universitats organitzadores (primer es va fer la prova teòrica i, després, la pràctica, només per als finalistes). L'acte de lliurament dels premis es va celebrar el 28 de febrer a la Sala Prat de la Riba de l'IEC. Els guardonats amb la medalla d'or van ser: Marc Ayguasenosa, de l'Institut Sant Quirze del Vallès; Anna Brusosa Baulenas, del Col·legi Sant Miquel dels Sants (Vic), i Javier Callís Creus, de la Institució La Farga (Sant Cugat del Vallès).

— 6 de maig, Simposi de Recerca en Coronavirus (en línia), organitzat per la Societat Catalana de Biologia (SCB). En aquest congrés, el primer de científics de diferents disciplines i centres de recerca que treballen en la COVID-19 a l'Estat espanyol, van participar-hi vint-i-nou ponents de vint-i-dos centres de recerca diferents i va comptar amb més de cinc-cents assistents. Entre d'altres, van presentar-hi els seus projectes i estudis els investigadors següents: Júlia Vergara-Alert (Institut de Recerca i Tecnologies Agroalimentàries, IRTA - Centre de Recerca en Sanitat Animal, CReSA), Joan Joseph (Vall d'Hebron Institut de Recerca, VHIR), Israel Fernández-Cadenas (Institut d'Investigació Biomèdica Sant Pau, IIB Sant Pau), Tanja Ducic (Sincrotró ALBA), Francisco Martínez-Jiménez (IRB Barcelona) i els membres de l'IEC Antoni Trilla (Hospital Clínic i UB) i

Bonaventura Clotet (Hospital Germans Trias i Pujol i IrsiCaixa).

Premis

La SCB va convocar per cinquena vegada els premis següents, els quals estan inclosos en el *LXXXIX Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC i seran lliurats en el marc de la Cinquena Nit de la Biologia que se celebrarà el dia 9 de setembre del 2020 a la seu de l'IEC:

— Premi Societat Catalana de Biologia a la trajectòria professional Llandre Cervera.

— Premi Societat Catalana de Biologia a un article científic.

— Premi Societat Catalana de Biologia a la divulgació.

— Premi Societat Catalana de Biologia al jove investigador o a la jove investigadora.

— Premi Societat Catalana de Biologia a un treball de recerca de batxillerat (per a estudiants).

(Vegeu-ne la informació completa a l'apartat «Premis i borses d'estudi de l'IEC - Premis Sant Jordi 2020», al capítol VII, «Assessorament, promoció i difusió de la recerca».)

Publicació

Treballs de la Societat Catalana de Biologia, vol. 69 (2019-2020) (ed.: 2020).

Societat Catalana de Filosofia

Any de fundació: 1923

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOSEP MONSERRAT MOLAS
 Vicepresidència: XAVIER GARCIA-DURAN BAYONA
 Secretaria: BERNAT TORRES MORALES
 Tresoreria: CONRAD VILANOU TORRANO
 Vocalia: MARIA ARQUER CORTÉS
 ÀNGELS BALDÓ BULLIDO
 JOAN CUSCÓ CLARASÓ
 JOAN GONZÁLEZ GUARDIOLA
 XAVIER SERRA LABRADO

Delegat de l'IEC: PERE LLUÍS FONT

Coordinadors de les seccions especialitzades

Secció de Lògica i Filosofia de la Ciència: JOAN ROSELLÓ MOYA
 Secció de Filosofia Antiga: JORDI SALES CODERCH
 Secció de Filosofia Medieval: MIGUEL CANDEL SANMARTÍN
 Secció de Filosofia Moderna
 Grup d'Estudis Fichteans: SALVI TURRÓ I TOMÀS
 Secció de Filosofia Contemporània
 Grup d'Estudis Fenomenològics: JOAN GONZÁLEZ-GUARDIOLA
 Grup d'Estudis Sartreans: IGNASI ROVIRÓ ALEMANY
 Grup de Filosofia Personalista: ALBERT LLORCA ARIMANY
 Secció de Filosofia Analítica: AMBRÒS DOMINGO BELANDO
 Secció de Filosofia Pràctica
 Grup de Didàctica de la Filosofia: FÈLIX RABAL QUEIXALÓS
 Grup Ad Hoc: ÀNGELS BALDÓ BULLIDO
 Secció de Filosofia Catalana: JORDI SALES CODERCH
 Secció de Filosofia Clàssica Alemanya: SALVI TURRÓ I TOMÀS
 M. RAMON CUBELLS BARTOLOMÉ

Nombre de socis: 225

Activitats

Durant el curs 2019-2020, les diferents seccions i els grups de la Societat Catalana de Filosofia (SCFIL) van organitzar les activitats següents, generalment dutes a terme a la seu de l'IEC:

— 30 de setembre, conferència «El parlar veraç i el govern de si mateix». Va ser organitzada per la Secció de Filosofia Pràctica de la SCFIL i impartida per Miguel Morey, escriptor, traductor i catedràtic emèrit de filosofia a la Universitat de Barcelona (UB). El conferenciant analitzà l'obra de Michel Foucault —de qui ha traduït i comentat diverses obres—, en especial els treballs de la darrera etapa, que gira entorn de la subjectivitat, i va parlar de la projecció del pensament del filòsof francès en l'actualitat. Amb aquesta conferència, que va tenir lloc a la Sala Pi i Sunyer, es va cloure el curs de lectura sobre Foucault organitzat per la Societat.

— 3 i 4 d'octubre, XXIV Col·loquis de Vic: «La mort». Professionals de les humanitats i especialistes universitaris van debatre sobre la mort, entesa des de dos àmbits diferents: el de la mort, la filosofia i la ciència, d'una banda, i el de la mort i les arts, de l'altra. Cada àmbit es va abordar per mitjà de ponències, comunicacions orals i un col·loqui. Entre els ponents convidats, hi hagué Piergiorgio Donatelli (Universitat de Roma La Sapienza) i Xavier Gómez Batiste (Universitat de Vic - Universitat Central de

Catalunya, UVic-UCC). Llevat de la sessió d'obertura, que es va celebrar a l'Edifici del Sucre, els Col·loquis tingueren lloc al Consell Comarcal d'Osona (Vic). Activitat coorganitzada amb l'Ajuntament de Vic, la Societat de Filosofia del País Valencià, l'Associació Filosòfica de les Illes Balears, la Universitat de Roma La Sapienza, l'Institut de Dret i Tecnologia de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), la Universitat de Barcelona (UB) i la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC). Durant la sessió d'obertura es va fer la presentació del llibre *Col·loquis de Vic, XXIII. L'educació*, que recull les actes de l'edició anterior dels Col·loquis.

— 29 de novembre i 2 de desembre, *Cicle de conferències a càrrec de la doctora Ariela Battán Horenstein*, organitzat pel Grup d'Estudis Fenomenològics. La doctora Battán —professora de la Universitat Nacional de Córdoba (Argentina) i investigadora adjunta del Consejo Nacional de Investigaciones Científicas y Tecnológicas (CONICET)— va impartir les dues conferències de que constà aquest cicle: «El apriori de la cognición. Lo que sabe un cuerpo» —que va cloure les V Jornadas de Filosofía del Cuerpo y Análisis del Dolor, celebrades a la Universitat Internacional de Catalunya (Barcelona)— i «La perspectiva marleu-pontyana sobre las emociones».

— 4 de desembre, lliçó inaugural del curs 2019-2020 de la SCFIL: «Ale-

xandre Galí, pedagog pensador». Va anar a càrrec de Xavier Ibáñez Puig, professor de filosofia i sotsdirector de l'Escola Sant Gregori.

— 15 de gener - 10 de juny, seminari *10 disputes filosòfiques*. Activitat organitzada pel Grup de Filosofia Analítica i adreçada, principalment, a professors de filosofia de secundària i estudiants de grau de filosofia. Les deu sessions de què va constar van estar centrades en la consideració de diferents debats de la història del pensament mitjançant l'anàlisi de disputes entre filòsofs, tant de clàssics com de moderns, i van anar a càrrec dels ponents següents: Andreu Grau (UB), el 15 de gener; Rosa Rius (UB), el 29 de gener; Josep Macià (Logos / Barcelona Institute for Analytic Philosophy de la UB, Logos/BIAP), el 12 de febrer; Genoveva Martí (Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats, ICREA, de la UB), el 26 de febrer; Pablo Magaña (UPF), l'11 de març; Marta Jorba (Universitat del País Basc - EHU/UPV), el 15 d'abril; Salvi Turró (UB), el 29 d'abril; Ambròs Domingo (Institut Torredembarra), el 13 de maig; Lorena Fuster (UB), el 27 de maig, i José A. Díez Calzada (BIAP), que va cloure el seminari, el dia 10 de juny, amb la conferència «La polémica Popper-Kuhn sobre la racionalidad en la ciencia». Tant la sessió

de cloenda com les dutes a terme a partir de l'11 de març es van fer per via telemàtica, amb guions escrits i material de treball per a facilitar als participants el seguiment de les ponències.

— 14 i 28 de febrer, seminari *La transcendence de l'Ego*, de Jean-Paul Sartre. Va ser organitzat pel Grup d'Estudis Sartreans i va constar de dues sessions, conduïdes per la filòsofa Rosa M. Sala.

— 7 de març, VII Olimpíada de Filosofia de Catalunya. Activitat promoguda per la SCFIL amb el suport de la Facultat de Filosofia de la UB i el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) —que acollí la final d'aquesta edició de l'Olimpíada—, i organitzada per professors de filosofia de secundària. En l'edició d'aquest curs, que va versar sobre el poder del mite, s'hi van convocar quatre modalitats: fotografia, dissertació, vídeo i dilema moral, en les quals van participar alumnes de 4t d'ESO i batxillerat de centres d'arreu de Catalunya. El jurat va estar format per Susana Arias (CCCB), Edgar Gili (UB) i Jèssica Jaques (UAB).

Publicació

MONSERRAT, Josep; ROVIRÓ, Ignasi (cur.).

L'educació. (Vegeu-ne les dades bibliogràfiques completes en el capítol X, «Publicacions».)

Societat Catalana de Física

Any de fundació: 1986*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOAN PARELLADA SABATA
Vicepresidència: NÚRIA FERRER ANGLADA
Tresoreria: JOAN GARÍN CASANOVAS
Secretaria: AGUSTÍ POCH PARÉS
Vocalia: FRANCESC XAVIER ÀLVAREZ CALAFELL
ALBERT BRAMON PLANAS
ADOLF CORTEL ORTUÑO
ÀNGEL CUADRAS TOMÀS
EMILI ELIZALDE RIUS
M. ÀNGELS GARCIA BACH
BLAS GARRIDO FERNÁNDEZ
ANTONI GIRÓ ROCA
VÍCTOR GRAU TORRE-MARÍN
IGNASI JUVELLS PRADES
ANTONIO MARZOA DOMÍNGUEZ
JAUME MASONS BOSCH
JORDI MAZÓN BUESO
JOAN ÀNGEL PADRÓ CÀRDENAS
SANTIAGO VALLMITJANA RICO
Comitè de publicacions: FRANCESC XAVIER ÀLVAREZ CALAFELL
Coordinador del lloc web: JOAN VALLS GONZÀLEZ
Delegat de l'IEC: DAVID JOU MIRABENT
Nombre de socis: 395

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

Activitats

Al llarg del curs 2019-2020, la Societat Catalana de Física (SCFIS) va organitzar les activitats següents, que generalment es van portar a terme a la seu de l'IEC:

XXVIII Cicle de conferències

«Física Oberta»

En l'edició d'aquest curs, les conferències van ser les següents: «La física dona. La dona física», a càrrec d'Àngels Ramos, catedràtica de física atòmica, molecular i nuclear de la Universitat de Barcelona, UB (18 de setembre); «La taula periòdica. Una història complexa i un futur incert», impartida per Josep Fontcuberta, de l'Institut de Ciència de Materials de Barcelona (17 d'octubre); «Inundacions i incendis forestals en un context de canvi climàtic: és possible adaptar-s'hi?», per Maria Carme Llasat, catedràtica de física de l'atmosfera a la UB (28 de novembre); «James Peebles i la revolució cosmològica», d'Emili Elizalde, investigador de l'Institut de Ciències de l'Espai - CSIC i de l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya, IEEC (29 de gener), i «Simulando sólidos y líquidos con gases de átomos ultra-fríos», amb Leticia Tarruell, investigadora de l'Institut de Ciències Fotòniques, ICFO (5 de març).

XXXV Trobades Científiques

de la Mediterrània Josep Miquel Vidal

Trobades científiques anuals que tenen per objectiu l'intercanvi d'experiències i

de coneixements sobre un tema actual, així com facilitar la relació i la comunicació entre els científics i els tecnòlegs de l'entorn més proper. Van ser coorganitzades amb la Secció de Ciència i Tècnica de l'Institut Menorquí d'Estudis (IME) i, en aquesta edició, amb el suport de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), l'ICFO i la UB. Sota el títol «Dinàmica i interaccions en gasos quàntics», les Jornades es van estructurar en vuit sessions, que van comprendre un total de vint comunicacions i una sessió de presentació de pòsters sobre la recerca en àtoms ultrafreds presentades per científics experts i joves investigadors que treballen en el camp de la quàntica. Es van celebrar del 4 al 6 de setembre a la Seu de l'IME (Can Victori, Maó).

Olimpiada de Física

Des de l'any 1966, la Societat organitza la fase catalana de l'Olimpiada Internacional de Física (OIF), que té per objecte la selecció d'estudiants de segon de batxillerat que representin el conjunt de districtes universitaris catalans en la fase estatal de l'OIF. En aquesta edició, d'acord amb les noves directrius que la comissió de la fase estatal espanyola ha establert a causa de la retallada pressupostària aplicada pel Govern espanyol, s'ha hagut de reduir el nombre d'estudiants catalans participants en l'Olimpiada a tretze (fins ara n'eren vint-i-un). Tanmateix, la comissió responsable de la fase

local va decidir premiar els vint-i-un estudiants que havien estat seleccionats abans de l'anunci de les noves mesures. Les proves de la fase catalana van tenir lloc el 7 de febrer simultàniament en centres universitaris de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, i van participar-hi al voltant de dos-cents estudiants de diferents centres acadèmics catalans.

Malgrat que es van suspendre les fases internacional i iberoamericana, a causa de la pandèmia, el 17 de juliol es va dur a terme, en format telemàtic, la fase estatal de l'Olimpíada. Van participar-hi els tretze estudiants catalans seleccionats, amb el resultat següent: dues medalles d'or, una de plata, una de bronze i vuit mencions honorífiques.

Conferència «Premi Nobel de Física 2019»

La SCFIS va organitzar la conferència «Premi Nobel de Física 2019: idees transformadores sobre el cosmos», que va anar a càrrec del doctor en física Ignasi Ribas, director de l'IEEC i investigador de l'ICE-CSIC, amb motiu de la concessió del Premi Nobel de Física del 2019, atorgat a tres astrofísics: el canadenc James Peebles, per les seves «descobertes teòriques en cosmologia física», i els suïssos Michel Mayor i Didier Queloz, per la seva «descoberta d'un exoplaneta en òrbita d'un estel de tipus solar».

Exposició de maquetes d'invents que han canviat la història de la física

La SCFIS organitza anualment aquesta mostra de maquetes d'invents que han canviat la història de la física, des de la Grècia clàssica fins a mitjan segle XX, que va dirigida especialment a alumnes de batxillerat de física o tecnologia. Com és habitual, en aquesta edició, la vuitena, la visita incloïa una explicació de la construcció i el funcionament de les maquetes a càrrec del seu constructor, Ramon Magem. Els invents reproduïts són els següents: ariet hidràulic, cargol d'Arquimedes, bomba hidràulica, font d'Heró, generador de fricció, generador de Van der Graaff, generador electroestàtic de Kelvin, parallamps, bobina de Tesla, corrents induïts, electroimant, generació i ús de l'electricitat, pila de Volta, motor elèctric basculant, motor elèctric lineal, motor elèctric rotatiu, ràdio, magnetòfon, televisió, efectes òptics, zoòtrop, estroboscopi, colípila d'Heró, màquina de vapor, motor Stirling, motor de combustió interna i giroscopi. L'exposició es va poder visitar del 25 al 28 de febrer a la Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC.

VI Concurs de Fotografia d'Imatges de Física

Activitat organitzada per la Societat amb l'objectiu de fomentar l'interès per la física entre l'alumnat de batxillerat que cursa l'assignatura de física, tot premiant l'enginy, la innovació i la capacitat artístic-

tica i de comunicació dels participants i de les imatges presentades. En aquesta convocatòria es van presentar setanta-tres fotografies, de les quals van ser premiades les següents: *Il·lusió per inversió*, de Carla Tibau Gomar (primer premi); *DJ Iris*, de Daniel Britos Zea (segon premi), i *Bombolles de sabó dins un tetraèdre*, d'Aina Sànchez Felices (accèssit), mentre que *Interferència en capa prima*, de David Corbella Blanch, va ser la imatge guanyadora de la votació popular. D'altra banda, es van escollir deu de les imatges presentades al concurs per incloure-les en el calendari del 2020 de la SCFIS.

Curs Ciència i Tecnologia:

«Sostenibilitat i medi ambient.

Planeta Terra»

Curs en línia coordinat per Núria Ferrer, vicepresidenta de la SCFIS i professora de la UPC, i impartit en el marc de la 52a Universitat Catalana d'Estiu. Amb la finalitat de donar informació i la base científica per a comprendre i afrontar el problema de la sostenibilitat ambiental, el curs es va programar en sis sessions, en les quals es van tractar els temes següents: el canvi climàtic i l'energia, la problemàtica ambiental actual (contaminació, pèrdua de biodiversitat, destrucció d'hàbitats, espècies invasores, canvi climàtic, exhauriment de recursos per a l'ésser humà, pèrdua de serveis ambientals), el canvi necessari vers la sostenibilitat de l'ecosistema Terra (estratègies fonamen-

tals) i els Objectius de Desenvolupament Sostenible i l'Agenda 2030.

Altres activitats

— 17-21 d'octubre, exposició «Dones i Física». Coordinada per Joan Parellada i exposada al claustre de l'IEC, a la mostra es feia un breu recorregut per les vivències i les aportacions científiques d'algunes de les dones que, havent viscut en el passat, formen part de la història de la física actual.

— 3-17 de març, cicle *Dimarts de física*. Taller organitzat per la SCFIS i destinat al professorat de física i química de secundària del Servei Territorial de Tarragona. El programa es va estructurar en tres sessions. En la primera (3 de març), Joan Parellada i Víctor Grau, president i vocal de la Societat, respectivament, van fer la presentació del taller. La segona (10 de març) va anar a càrrec dels membres de la Junta Adolf Cortel i Antoni Marzoa, que van explicar recursos per a facilitar la comprensió dels conceptes bàsics de cinemàtica, estàtica i dinàmica. En la darrera sessió, Víctor Grau i Santiago Vallmitjana, també vocal de la Junta, van impartir una seqüència contextualitzada per ensenyar l'electromagnetisme.

Col·laboracions i participacions

— Tardor de 2019, cicle de xerrades *Encontres amb el Tercer Cicle*, organitzat per un col·lectiu d'estudiants de tercer

cicle de la Facultat de Física de la UB amb la finalitat d'apropar la recerca feta pels estudiants de doctorat als estudiants de grau de la Facultat. Aquesta edició, la trenta-dosena, va portar per títol «Barrufenccontres: la física de les coses petites» i es va celebrar a l'Aula Magna Enric Casassas. Al llarg del cicle, estudiants del grau de física a la UB van presentar les conferències següents: «Primordial *black holes*», d'Albert Escrivà, el 19 de setembre; «Dispositius magnètics nedadors en miniatura», d'Helena Massana, el 26 de setembre; «Bussejant a la sub-barrufeta escala», de Lucas Palacios, el 3 d'octubre, i «Entrelazamientos en sistemas cuánticos de muchos cuerpos», d'Iván Morera, el 10 d'octubre.

— 1-3 de novembre, University Physics Competition. La convocatòria d'aquest concurs va adreçada a estudiants del grau de física, que han de resoldre un problema en equips de tres persones i en un cap de setmana. En aquesta edició, van participar-hi més de quatre-cents equips d'arreu del món, entre els quals dos de catalans.

— 27 de novembre, acte inaugural de l'exposició «100 anys del descobriment del protó. Rutherford, pare de la física nuclear», 15a mostra temporal (2019-2020) organitzada per la Biblioteca de Física i Química de la UB. Durant l'acte, que es va celebrar a l'Aula Magna Enric Casassas de la UB, es va representar l'obra teatral *Cent anys després*, escrita

per a l'ocasió pel professor Enric Pérez Canals i en la qual van participar membres de la Facultat de Física.

— 31 de gener, XV Jornada de Recerca del Departament de Física de la UPC. En aquesta edició es van oferir una sessió de presentació de pòsters i les cinc ponències següents: «El posicionamiento global via satélite y sus aplicaciones científicas», a càrrec de José Miguel Juan (Grup d'Astronomia i Geomàtica); «Lyotropic chromonic liquid crystals», de Sergio Berart (Grup de Recerca en les Propietats Físiques dels Materials); «Relevance of chemical waves on cell division», pronunciada per Sergio Alonso (Grup de Biologia Computacionals i Sistemes Complexos); «Efficient coupled approaches for practical parachute simulation», amb Enrique Ortega (Laboratori Aeronàutic i Industrial de Recerca i Estudis), i «Device-independent quantum information processing», a càrrec del ponent convidat, Antonio Acín Dal Maschio (ICFO).

— 28 de febrer, Taller de Física de Partícules. Activitat que forma part del programa internacional Hands on Particle Physics i va adreçada especialment a alumnes de segon de batxillerat interessats en la física. Va ser organitzada per l'Institut de Ciències del Cosmos de la UB i es va impartir a la Facultat de Física d'aquesta universitat.

— 11 de març, conferència «De les òrbites de Borh als orbitals de Schrö-

dingers», a càrrec d'Albert Bramon, professor emèrit de la UAB i catedràtic de física. Es va dur a terme al Campus Catalunya de la Universitat Rovira i Virgili (URV), en el marc del cicle *Primavera de física quàntica a Tarragona*, que inicialment constava de tres sessions, dues de les quals es van cancel·lar a causa de la pandèmia.

Recerca

Projecte de recerca sobre els coneixements de mecànica i electromagnetisme dels alumnes de 2n de batxillerat de Catalunya

Reiteradament, entre el professorat de les facultats de física es percep que el nivell de coneixements en física bàsica del nou alumnat és cada cop més baix. Davant aquesta situació, la SCFIS es proposà d'analitzar la qüestió per determinar si es tracta d'una percepció subjectiva o si respon a una realitat de fons.

La cerca d'una eina per a avaluar la realitat o no d'aquesta percepció va portar a dos qüestionaris en forma de test desenvolupats per l'Associació Americana de Professors de Física: el Force Concept Inventory i el Conceptual Survey of Electricity and Magnetism. Amb el suport del Centre de Recursos Pedagògics Específics de Suport a la Innovació i la Recerca Educativa i del Consell Interuniversitari de Catalunya, es va convocar els centres públics i privats de Catalunya a participar-hi, i finalment ho van fer trenta-nou centres, amb un total de 528 alumnes.

A inicis del segon trimestre del curs es va fer arribar els tests corresponents a la part d'electricitat i magnetisme a tres-cents estudiants de primer curs dels graus de física, de química i d'enginyeria industrial. Per bé que l'objectiu era tornar-los-els a enviar en acabar el semestre per tal d'avaluar l'adquisició de coneixements entre una prova i l'altra, aquesta part del projecte no es va poder dur a terme a causa de les restriccions per la pandèmia.

Els resultats generals de la recerca, que van ser presentats en les VII Jornades sobre l'Ensenyament de la Física i la Química a l'Educació Secundària, es poden consultar en línia al web de la SCFIS. La identificació per codi dels participants i centres permetrà d'estudiar l'evolució de cada participant amb posteriors resolucions dels tests o fent comparatives amb els resultats de les proves d'accés a la universitat (PAU), garantint en tot moment la confidencialitat.

Premis

Premi Jordi Porta i Jué de la Societat Catalana de Física. 57a convocatòria, inclosa en el *LXXXIX Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC.

Premi instituït el 1962 i ofert a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre física. En la convocatòria d'aquest curs, el premi va quedar desert.

*Premis per als treballs de recerca
de batxillerat*

Premis que s'ofereixen a estudiants de batxillerat per estimular la realització de treballs d'iniciació a la recerca sobre

temes de física. El calendari de la 18a convocatòria es va haver de modificar a causa de la pandèmia, raó per la qual el resultat d'aquesta convocatòria es coneixerà el curs vinent.

Societat Catalana de Química

Any de fundació: 1986*

JUNTA DIRECTIVA (fins al 26 de febrer de 2020)

Presidència: CARLES BO JANÉ
 Vicepresidència: NORA VENTOSA I RULL
 Secretaria: GREGORI UJAQUE PÉREZ
 Tresoreria: RAMÓN SAYÓS ORTEGA
 Vocalia: CONSOL BLANCH COLAT
 AURELI CAAMAÑO ROS
 JOAN CIRUJEDA RANZENBERGER
 JORDI CUADROS MARGARIT
 PERE GRAPÍ VILUMARA
 JOSEFINA GUITART MAS
 MONTSERRAT HERAS COROMINAS
 CIRIL JIMENO MOLLET
 ROSA MARIA MARCÉ RECASENS
 Vocal jove: CRISTIAN GÓMEZ CANELA
 Delegat de l'IEC: ÀNGEL MESSEGUER I PEYPOCH
 (fins al 16 de gener de 2020)

JUNTA DIRECTIVA (a partir del 26 de gener de 2020)

Presidència: GREGORI UJAQUE PÉREZ
 Vicepresidència: ROSA MARIA MARCÉ RECASENS
 Secretaria: MONTSERRAT HERAS COROMINAS
 Tresoreria: JORDI CUADROS MARGARIT
 Vocalia: CONSOL BLANCH COLAT
 AURELI CAAMAÑO ROS
 EDUARD CREMADES MARTÍ
 PERE GRAPÍ VILUMARA
 JOSEFINA GUITART MAS
 CIRIL JIMENO MOLLET
 LURDES JORDI VILARÓ
 ANNA DE JUAN CAPDEVILA

JOSEP LLUÍS LLIBERIA BLASCO

ARBEN MERKOÇI

LAIA PELLEJÀ I PUXEU

NORA VENTOSA I RULL

ANTON VIDAL I FERRAN

ROSA MARIA MARCÉ RECASENS

Vocal jove:

BENIAMÍ OLLER I SALVIA

Delegat de l'IEC:

JORDI LLORCA PIQUÉ (a partir del 16 de gener de 2020)

Nombre de socis:

787

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

Aspectes institucionals

El dia 19 de desembre de 2019 es va celebrar l'Assemblea General de socis de la Societat Catalana de Química (SCQ). Així mateix, el 26 de febrer de 2020 va tenir lloc l'Assemblea General extraordinària, en la qual es va elegir la Junta Directiva que governarà la Societat durant el període 2020-2022.

Activitats

Per al curs 2019-2020, la Societat Catalana de Química (SCQ) va organitzar les activitats següents, que generalment es van portar a terme a la seu de l'IEC:

— 17 i 18 de setembre, lliurament de diplomes de reconeixement de la SCQ als alumnes que han rebut el premi al millor treball de fi de grau dels graus de química, d'enginyeria química i d'engi-

nyeria de materials de la Universitat de Barcelona (UB) (curs 2018-2019).

— 24-26 d'octubre, VII Jornades sobre l'Ensenyament de la Física i la Química a l'Educació secundària: «Any Internacional de la Taula Periòdica i dels Elements Químics». La SCQ va coorganitzat aquesta activitat, reconeguda pel Pla de Formació Permanent del Departament d'Educació, amb el Col·legi de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, el Centre de Recursos Pedagògics Específics de Suport a la Innovació i la Recerca Educativa (CESIRE), la SCFIS i l'Institut Químic de Sarrià (IQS). Les Jornades constaren de les tres conferències següents: «La futura taula periòdica. Trobarem nuclis artificials amb Z gran, estables?», que va inaugurar la trobada i va ser impartida per

Joan Parellada, professor de la UB i president de la Societat Catalana de Física; «150 anys del sistema periòdic: la creativitat col·lectiva de les aules de ciències», a càrrec de Josep Ramon Bartomeu, de l'Institut Universitari López Piñero de la Universitat de València, i, com a cloenda de les Jornades, «Elemental, estimat Mendeléiev», per Josep Duran i Josep Anton Vieta, de la Universitat de Girona. Així mateix, s'hi van oferir nou tallers, amb propostes didàctiques sobre l'ensenyament de la física i la química, i una sessió en què el professorat participant va poder presentar comunicacions orals i pòsters. Les activitats del dia 24 van tenir lloc a l'IEC, mentre que les dels dies 25 i 26 es van celebrar a la seu de l'IQS (Barcelona).

— 15 de novembre, lliurament de diplomes de reconeixement de la Societat Catalana de Química als alumnes que han rebut el premi al millor treball de fi de grau del grau de química de la Universitat Rovira i Virgili (URV) del curs 2018-2019.

— 17 de desembre, XIX Conferència Enric Casassas: «Metodologia analítica en investigació mèdica». Aquesta edició es va coorganitzar amb la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC i amb l'Àrea de Química Analítica del Departament de Química de la Universitat de Girona i va tenir lloc al Parc Científic i Tecnològic de la Universitat de Girona. El programa va incloure quatre ponències: «Aplicació assistencial de diferents

metodologies d'anàlisi bioquímica», per Maite Serrando i Querol, del Servei d'Anàlisis Clíniques de l'Hospital Universitari de Girona Doctor Josep Trueta; «Potencial de la metabolòmica dirigida en investigació mèdica», a càrrec d'Óscar Pozo Mendoza, de l'Institut Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques; «La doble problemàtica actual del dolor patològic: ni diagnòstic adequat ni tractaments eficients», impartida per Pere Boadas Vaello, del Departament de Ciències Mèdiques de la Universitat de Girona, i «Espectrometria de masses MALDI-TOF y quimiometria: el tándem que proporciona una herramienta de diagnóstico del dolor en modelos preclínicos», d'Eladia María Peña Méndez, del Departament de Química de la Universitat de La Laguna.

— 19 de desembre, sessió commemorativa del Premi Nobel de Química 2019. Durant l'acte, que va ser presidit per Joandomènec Ros, president de l'IEC, la professora Rosa Palacín (Institut de Ciències de Materials de Barcelona - CSIC), experta en el camp de recerca del Premi Nobel del 2019, va pronunciar la conferència «Les bateries d'ió liti: de la química d'intercalació al món recarregable». Així mateix, es va fer un reconeixement a les persones doctorades dins l'àmbit de la química durant el curs 2018-2019 a les universitats catalanes. L'acte es va cloure amb una lectura teatralitzada del poema escrit pel membre de l'IEC David Jou «La taula periòdica», a

càrrec de Sílvia Panisello, rapsoda, i Sin-ta Salvadó, violoncel·lista.

— 20 i 21 de gener, 25a Conferència Fèlix Serratosa, coorganitzada amb la Reial Societat Espanyola de Química. Els ponents convidats d'aquesta edició van ser Rubén Martín Romo (*Chemistry-A European Journal Lecturer*), de l'Institut Català d'Investigació Química, amb «Ni-catalyzed functionalization of remote sp³ C-H bonds», i Erick M. Carreira, de l'Escola Federal Politècnica (ETH) de Zuric, que va impartir les ponències «Advances in catalysis» i «Surprises and discovery with chemistry and biology with natural products». Les dues primeres conferències van ser presentades el dia 20 a l'Auditori de l'Institut Català d'Investigació Química (ICIQ), mentre que la tercera es va dur a terme el dia 21 a l'Aula Magna Enric Casassas de la Facultat de Química de la Universitat de Barcelona. Aquesta edició de la Conferència va comptar amb el suport de l'ICIQ, la UB, la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), el CSIC, la Secció de Ciències i Tecnologia de l'Institut d'Estudis Catalans (SECCT), el ChemPucSoc Europe i la Reial Societat Espanyola de Química a través de la Secció Territorial Catalana i del Grup Especialitzat.

— 28-30 de gener, Onzena Trobada de Joves Investigadors dels Països Catalans. Coorganitzada amb el Departament d'Enginyeria Química de l'Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de

Vilanova i la Geltrú (EPSEVG-UPC), es va celebrar com a continuació de la reunió anual de la Xarxa Europea de Joves Químics (European Young Chemists' Network, EYCN), que va tenir lloc a Sitges del 26 al 28 de gener, i va comptar amb la intervenció del president de l'EYCN, Antonio M. Rodríguez, investigador de la Universitat de Castella-la Manxa, que va impartir la ponència «The power of networking. 2020 for EYCN».

Així mateix, la Trobada va comprendre la conferència inaugural «Una pinzellada química: els carboxilats de metall», a càrrec de Nati Salvadó i Salvador Butí, del Departament d'Enginyeria Química de l'EPSEVG, i tres conferències plenàries: «Quina pols... efectes dels contaminants orgànics en ambients d'interior», per Sílvia Lacorte, de l'Institut de Diagnosi Ambiental i Estudis de l'Aigua (IDAEA) - CSIC; «Towards the emergence of modern cells», de Clàudia Bonfio, del Medical Research Council Laboratory of Molecular Biology de la Universitat de Cambridge, i «Well-defined catalysts for reductive transformations; from solar fuels to fine solar chemicals», pronunciada per Julio Lloret-Fillol, de l'ICIQ. La reunió científica es va completar amb una seixantena de comunicacions orals, distribuïdes en nou simposis i presentades per investigadors joves, i la taula rodona «Nous horitzons per a joves doctors», amb els ponents Anna May, Dolores Melgar, Stefan Platikanov i Santi Sala. La Troba-

da, que es va dur a terme a la seu de l'EPSEVG, es va cloure amb el lliurament dels premis a les millors comunicacions.

— 30 de gener i 4 i 6 de febrer, XIII Jornades sobre Química Verda: «El paper de la química a l'alimentació». La Facultat de Química de la URV, amb el patrocini de la Càtedra DOW/URV de Desenvolupament Sostenible, l'Associació Empresarial Química de Tarragona i la SCQ, organitza aquestes jornades per a estudiants amb l'objectiu de promoure una pràctica de la química i altres activitats relacionades que facin valer els principis de sostenibilitat i el respecte pel medi ambient. En aquesta edició es van oferir activitats varies, com visites a empreses i una conferència sobre els insectes com a nous ingredients per al disseny de productes alimentaris. Es van dur a terme en diferents espais de la Facultat de Química de la URV.

EuChemS (Associació Europea de Ciències Químiques i Moleculars)

La SCQ és societat membre de l'EuChemS des del mes de gener del 2008.

Entre els dies 26 i 28 de gener, la delegació jove de la SCQ, en qualitat de comitè organitzador local, va acollir a Sitges la 15th EYCN Delegate Assembly (DA).

L'European Young Chemist' Network (EYCN), grup de treball de l'EuChemS amb representants de més de vint-i-vuit estats, té com a finalitat

vetllar pels interessos de tots els químics joves europeus menors de trenta-cinc anys. Durant les sessions de treball es van poder compartir les activitats d'àmbit local i presentar idees sobre com es pot fer una millor promoció de la química.

Any Internacional de la Taula Periòdica 2019

La 72a reunió de l'Assemblea General de les Nacions (ONU) va proclamar el 2019 Any Internacional de la Taula Periòdica dels Elements Químics (AITP 2019), amb motiu del cent cinquantè aniversari del descobriment del sistema periòdic per Dmitri Mendeléiev.

Amb aquesta commemoració es pretén donar a conèixer el paper de la química en la recerca de solucions a reptes mundials, com ara el desenvolupament sostenible, el futur d'una energia neta, l'alimentació o la salut.

Catalunya compta amb un sector químic potent, desenvolupat i internacionalitzat, i és el pol químic més important del sud d'Europa. Així mateix, combina l'impuls industrial amb una recerca i un desenvolupament d'avantguarda a les seves universitats i centres de recerca. La SCQ, juntament amb les entitats coorganitzadores, ha volgut aprofitar l'AITP 2019 per a donar a conèixer a la societat catalana la importància de la química en la nostra vida quotidiana. Per aquest motiu, s'han impulsat i organitzat activitats dirigides en especial a un públic in-

fantil i juvenil per a atraure joves talents a la química, posant èmfasi en la incorporació de la dona a la ciència, i per a assegurar la propera generació de científics, enginyers i innovadors en aquest camp.

Amb la finalitat de comunicar i difondre els actes i les activitats organitzats amb motiu de l'AITP 2019, la Societat va crear el curs passat el web *taula periodica.cat* —que ofereix material educatiu al professorat i articles de divulgació científica adreçats a tota mena de públic— i comptes a les xarxes socials de Twitter, Facebook i Instagram, que permeten dinamitzar aquesta celebració a Catalunya.

A continuació es detallen les activitats organitzades en el marc de l'AITP 2019 (els centres de recerca, universitats i entitats coorganitzadors, col·laboradors o que hi han donat suport figuren a <http://www.taulaperiodica.cat>) que es van dur a terme durant el curs:

— 26 i 27 d'octubre, col·loquis. La SCQ va coorganitzar, en el marc de la Festa de la Ciència 2019 i juntament amb diverses entitats i empreses del sector químic, dos col·loquis, un sobre l'energia i la mobilitat i l'altre sobre la salut i l'aigua. El dia 26 es presentà «Els elements químics i el seu rol en el subministrament d'energia i la mobilitat», que anà a càrrec de Lidcay Herrera (BASF), Miguel Ángel Montero (Covestro) i Marc Torrell (IREC), amb Jordi Llorca (UPC i IEC-SCQ) com

a moderador. El segon col·loqui, «Els elements químics i el seu rol en l'àrea de la salut i l'aigua», amb Sílvia Díaz (IDAEA-CSIC), Teresa García (IQAC-CSIC), Manuel Tierno (Ercros) i Carles Pallé (Carburos Metàlics) com a ponents, va tenir lloc el dia 27 i va ser moderat per Pau Serra (Grup Agbar). Ambdues sessions es van dur a terme a l'Escenari Debats, instal·lat al Moll de la Fusta (Barcelona).

— 27 d'octubre, lliurament dels premis del concurs de vídeos «In your element». La SCQ es va adherir a aquest concurs, organitzat per la Secció de Joves (EYCN) de l'EuChemS en el marc del Festival de la Ciència 2019, a fi de promoure la participació dels estudiants catalans en aquest premi internacional i oferir, a més, premis addicionals en cadascuna de les categories següents: de 12 a 14 anys, de 15 a 16 anys, de 17 a 18 anys i de 19 a 35 anys. L'acte es va celebrar al Parc de la Ciutadella (Barcelona).

— 14 de novembre, cloenda a Catalunya de l'Any Internacional de la Taula Periòdica. Coincidint amb la Setmana de la Ciència 2019 i un dia abans de Sant Albert Magne, patró dels químics i les químiques, es va celebrar a Tarragona —capital de l'àrea geogràfica que concentra un dels complexos químics més grans del sud d'Europa— l'acte de cloenda de l'AITP2019. El programa de l'acte, conduït pel comunicador científic, escriptor i bioquímic Pere Estupinyà, va ser el

següent: «La química dels sentiments», monòleg a càrrec del biòleg i divulgador científic David Bueno; projecció del vídeo premiat per la SCQ entre les obres presentades pels estudiants catalans al concurs europeu «In your element», i el col·loqui «*Quo vadis química?*», amb la participació de Carmen Claver, directora científica del Centre Tecnològic de la Química de Catalunya; Xavier Marcet, consultor en estratègia, innovació i empreudoria corporativa; Carles Navarro, director general de BASF Espanyola i president de la Federació Empresarial de la Indústria Química Espanyola, i Cinta Pastor, química i vicedegana del Col·legi d'Enginyers Graduats i Enginyers Tècnics Industrials de Barcelona. Així mateix, les artistes Sílvia Panisello, rapsoda, i Sinta Salvadó, violoncel·lista, van oferir una lectura teatralitzada del poema «La taula periòdica», obra del membre de l'IEC David Jou. L'acte, que es va dur a terme a l'Auditori de la Diputació de Tarragona, es va cloure amb les intervencions de Jaume de Puig, vicepresident de l'Institut d'Estudis Catalans, i de Carles Bo, president de la Societat Catalana de Química.

— 27 de novembre, «Viquimarató 150è aniversari de la taula periòdica». Activitat organitzada per la SCQ i l'Amical Wikimedia amb l'objectiu d'incrementar a la Viquipèdia el nombre de continguts sobre els elements recollits a la taula periòdica i millorar-ne la qualitat dels ja publicats. Fins ara, la Viquipèdia oferia

un article per cada un dels 118 elements químics, per bé que alguns, una vintena, estaven mancats de referències, i d'altres, poc més d'una quinzena, eren textos molt breus alhora que millorables pel que fa a la qualitat de la informació que oferien. El programa de la jornada va constar d'un breu taller d'introducció a la Viquipèdia, a càrrec de voluntaris socis d'Amical Wikimedia, i una marató d'edicions, en què els participants van col·laborar a engrandir i millorar —gràcies als materials facilitats per la SCQ— una de les pàgines web més visitades del món.

Premis

Premi de la Societat Catalana de Química (per a estudiants). 57a convocatòria, inclosa en el *LXXXIX Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC.

Premi instituït el 1962 i ofert a un treball de fi de grau del grau de química realitzat per alumnes d'universitats de terres de llengua catalana.

(Vegeu-ne la informació completa a l'apartat «Premis i borses d'estudi de l'IEC - Premis Sant Jordi 2020», al capítol VII, «Assessorament, promoció i difusió de la recerca».)

Premis als Treballs de Recerca de Batxillerat dins l'Àmbit de la Química
Premis fundats l'any 2007 i oferts a treballs de recerca de batxillerat en què la química té un pes important. En la 14a convocatòria, el primer premi es va ator-

gar *ex aequo* als treballs *Recuperació de metalls preuats de residus electrònics mitjançant un catalitzador biològic*, de Paula Garcia Rodríguez i David Pujol Raluy, i *L'aigua d'Esparreguera, 2019*, de Ferran Estrella Serra i Anna Raya Muñoz. Així mateix, es van concedir tres accèssits, a *Nanomedicina: un (r)evolucionari camí per combatre el càncer*, d'Arnau García Labaila; *El color de la llet*, de Judit Gorgori Diez del Corral, i *Anàlisi quantitativa de dotze plaguicides en cabell*, de Núria Agustí Vilaró, i onze mencions honorífiques.

Premis a les millors comunicacions de l'Onzena Trobada de Joves Investigadors dels Països Catalans

La SCQ va atorgar un premi a la millor comunicació de cada simposi. Els guanyadors de l'onzena edició van ser els següents: del simposi *Teoria i modelatge*, Pau Besalú-Sala (Universitat de Girona, UdG); de *Metodologia sintètica de compostos orgànics i inorgànics*, Pep Rojo (Institut de Recerca Biomèdica de Barcelona, IRB); de *Materials i química de l'estat sòlid*, Cristina García-Bonillo (IQS - Universitat Ramon Llull, URL); de *Biomolècules, metal·labiomolècules i biomitisme*, Sergi Pascual Torrent (IQS-URL); de *Catalisi*, Pol de la Cruz-Sánchez (URV); de *Metodologia analítica*, Adrián Gómez-Sánchez (URV), i de *Medi ambient i qualitat de vida*, Ramon M. Prats (IDAEA-CSIC).

Premis de la Societat Catalana de Química als millors vídeos dels concurs «In your element»

D'altra banda, amb motiu de l'Any Internacional de la Taula Periòdica dels Elements Químics 2019, la Secció de Joves (EYCN) de l'EuChemS va convocar un concurs de vídeos de noranta segons (en anglès o subtítulats en anglès) amb el lema «In your element». La SCQ s'adherí a aquest concurs internacional i va convocar, en paral·lel, un concurs propi que seguia les mateixes condicions de participació. Les obres guanyadores van ser: *Característiques dels elements*, de Carla Porras, Maria Fabregat i Judit Ramírez, dins la categoria de 12 a 14 anys; *The periodic table High School*, de Daniel Estrada Ramírez, Emma Juanpere, Jhasmin Edith Suárez i Petrone-la Ghitoaica, que participaven en la categoria de 15 a 16 anys; *Mnemonic revolution*, de Quim Aguilera i els trenta-un alumnes més de la classe de l'Institut Jaume Balmes, concursants a la categoria de 17 a 18 anys, i *Carbon, the king of elements*, d'Anna Benedicto, enginyera química, que obtingué el premi en la categoria de més de 18 anys.

Publicacions

CANNIZZARO, Stanislao. *Compendi d'un curs de filosofia química. Educació Química*, núm. 25 (2019). Volum monogràfic dedicat a l'«Any Internacional de la Taula Periòdica dels Elements 2019».

Revista de la Societat Catalana de Química, núm. 18 (2019).

Taula periòdica dels elements (2019).

Amb la col·laboració de la Direcció General d'Educació Secundària del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, la SCQ ha re-

ditat la taula periòdica en format cartell i l'ha distribuïda a instituts, escoles concertades i facultats de química de Catalunya.

(Vegeu-ne les dades bibliogràfiques completes en el capítol X, «Publicacions»).

Societat Catalana de Matemàtiques

Any de fundació: 1986*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: DOLORS HERBERA I ESPINAL
Vicepresidència: JOSEP VIVES I SANTA-EULÀLIA
Vicepresidència adjunta: ABRAHAM DE LA FUENTE PÉREZ
Secretaria: IMMACULADA BALDOMÀ I BARRACA
Tresoreria: ALBERT GRANADOS CORSELLAS
Vocalia d'empresa: ALEIX RUIZ DE LA VILLA
Vocalia de publicacions: MONSERRAT ALSINA AUBACH
Vocalies: NÚRIA FAGELLA RABIONET
JOSEP GRANÉ MANLLEU
MIREIA LÓPEZ BELTRAN
MANEL UDINA ABELLÓ

Comitè Científic:

TOMÁS ALARCÓN COR
ESTHER BARRABÉS VERA
LUIS VÍCTOR DIEULEFAIT
XAVIER JARQUE I RIBERA
TERE MARTÍNEZ-SEARA
EULÀLIA NUALART I DEXEUS
JOAN SOLÀ-MORALES I RUBIÓ
GIL SOLANES I FARRÈS
XAVIER TOLSA I DOMÈNECH
MAGDA VALLS I MARSAL
ENRIC VENTURA I CAPELL

Comitè de Publicacions:

MONSERRAT ALSINA AUBACH
ROSA CAMPS CAMPRUBÍ
ANTONI GUILLAMON GRABOLOSÀ
ENRIC VENTURA CAPELL

Corresponding member EMS-SCM: MARTÍ LAHOZ VILALTA

Delegada de l'IEC: PILAR BAYER I ISANT

Nombre de socis: 701

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

Activitats

A continuació es presenten les activitats organitzades per la Societat Catalana de Matemàtiques (SCM) durant el curs 2019-2020, que en general es van dur a terme a la seu de l'IEC:

Inauguració del curs

El curs de la SCM es va inaugurar el 19 de setembre amb la lliçó «Conjunts rectificables, fractals i funcions quadràtiques», impartida per Xavier Tolsa, investigador ICREA del Departament de Matemàtiques de la UAB i guardonat el 2019 amb el Premi Rei Jaume I a la recerca bàsica.

Jornades

— 25 de setembre, 4a Jornada de Sistemes Dinàmics a Catalunya, activitat amb què s'inicià el curs acadèmic dels diversos seminaris de sistemes dinàmics que es duen a terme a les universitats i centres de recerca de Catalunya. El programa de la trobada va comprendre les ponències següents: «Varietats invariants a la mecànica Celeste», d'Esther Barrabés (Universitat de Girona, UdG); «Sistemes dinàmics no autònoms: alguns resultats

possiblement sorprenents», a càrrec d'Armengol Gasull (Universitat Autònoma de Barcelona, UAB), i «Dinàmiques a l'interior dels dominis errants», (Universitat de Barcelona, UB).

— 28 de setembre, XVI Jornada d'Ensenyament de les Matemàtiques «Estem fent mates i més», coorganitzada amb la Societat Balear de Matemàtiques (SBM Xeix); la Societat d'Educació Matemàtica de la Comunitat Valenciana Al-Khwarizmi i la Federació d'Entitats d'Ensenyants de Matemàtiques de Catalunya (FEEMCAT). En aquesta edició, el tema central de la qual va ser el valor de les matemàtiques dins els projectes, les activitats STEAM i altres propostes de treball globalitzat (línia d'impuls 3 CIC), van participar-hi docents de matemàtiques de totes les etapes educatives (d'infantil a la universitat) i s'hi van oferir xerrades, tallers, presentacions i una taula rodona. Així mateix, al programa de la Jornada inclogué el lliurament del Premi Maria Antònia Canals a la innovació en l'educació matemàtica.

— 14 de novembre, jornada «La funció de les dades», coorganitzada amb

la Societat Catalana d'Estadística amb la finalitat de promoure l'activitat de les matemàtiques i l'estadística en l'àmbit empresarial. El programa va comprendre dues parts. En la primera, es van impartir els tallers següents: «Alguns aspectes no-tant-coneguts de la modelització estadística», amb Mercè Farré (UAB); «L'anàlisi estadística de dades composicionals», de Glòria Mateu (UdG, Grup de Recerca en Estadística i Anàlisi de Dades i Co-Da Association); «Anàlisi de la supervivència aplicada al risc de crèdit», a càrrec de Klaus Langhor (Universitat Politècnica de Catalunya, UPC), i «Visualització», per María José Peláez (Adevinta). En la segona, es van oferir tres conferències a càrrec d'experts en estadística i anàlisi de dades vinculats al món empresarial que van explicar la seva experiència i la seva visió entorn de l'ús de les matemàtiques dins l'empresa.

— 17 d'octubre - 27 de gener, «Matemàtiques per tot arreu. Visualitzem-les i estimem-les». Curs de 32 hores adreçat a sèniors que va ser impartit a la seu de la UNED a Barcelona.

— 12 de maig, trobada amb motiu del Dia Internacional de les Dones Matemàtiques. Aquesta activitat se celebra —aquesta edició, de manera virtual— des del 2018 en el dia de l'aniversari de la mort de la matemàtica iraniana Maryam Mirzakhani (1977-2017), l'única dona a qui fins ara s'ha atorgat la Medalla Fields. L'obertura de la jornada

va anar a càrrec de la presidenta de la SCM, Dolors Herbera. Tot seguit, el professor Hugo Parlier (Universitat de Luxemburg) va glossar la figura de Mirzakhani i va presentar el documental que es va projectar tot seguit, *Secrets of the surface*, sobre la trajectòria vital i acadèmica de la matemàtica iraniana. Un cop finalitzada la projecció, es va obrir un cinefòrum, moderat per Àgata Timón (Institut de Ciències Matemàtiques, ICMAT), en què van participar el professor Parlier, la matemàtica Jafar Jafari (Universitat de Kharazmi, Teheran, Iran), i les sòcies de la SCM Núria Fagella (UPC) i Teresa Martínez-Seara (UB).

— 13 i 14 de juliol, Jornades SCM «Matemàtiques i COVID-19». Organitzades per la Societat amb la finalitat d'oferir una visió àmplia sobre la relació entre les matemàtiques i la modelització epidemiològica, es van dividir en tres sessions. La primera, que va portar per títol «Introducció als models matemàtics en epidemiologia», va comprendre, a més de l'obertura —en què van participar Francesc Xavier Grau, secretari d'Universitats i Recerca; Joandomènec Ros, president de l'IEC; Dolors Herbera, presidenta de la SCM, i Alícia Casals, presidenta de la SECCT— i de la presentació de les Jornades, a càrrec del vicepresident de la SCM, Josep Vives (UB), tres conferències impartides per Anna Vilella (Hospital Clínic i UB), Xavier Mora (UAB) i Pere Puig (UAB). En la segona part, «Recerca

matemàtica al voltant de la COVID-19», presentada per Immaculada Baldomà (SCM i UPC), els ponents convidats van ser David Alonso (CSIC), Àlex Arenas (URV), Àngel Calsina (UAB), Amanda Fernández-Fontelo (Universitat Humboldt, Berlín) i Sergio Alonso (UPC). La darrera de les sessions, «Debats de la comunitat matemàtica al voltant de la COVID-19», va ser presentada per Montserrat Alsina (SCM i UPC) i va comprendre dues taules rodones, «Modelització matemàtica de la COVID-19, estat de la qüestió i preguntes» i «Com comuniquem la modelització a l'aula i a la societat?», en les quals van participar diversos investigadors i experts en el tema tractat en aquesta edició de les Jornades, com ara Tomàs Lázaro (UPC), Clara Prats (UPC), Joan Saldaña (UdG), Sílvia Cuadrado, (UAB), Carlos Giménez (Col·legi Sant Gabriel) i el divulgador científic Pere Renom.

Proves i concursos per a estudiants de primària, secundària i batxillerat, i activitats relacionades

Fase catalana de la 56a Olimpíada Matemàtica Espanyola

Emmarcada en la 61a Olimpíada Matemàtica Internacional (IMO 2019), es va dur a terme els dies 14 i 15 de desembre simultàniament a Barcelona (Facultat de Matemàtiques i Estadística, UPC), Girona (Escola Politècnica Superior), Lleida (Escola Politècnica Superior, Uni-

versitat de Lleida) i Tarragona (Institut Pons d'Icart). En aquesta edició van participar-hi noranta-un estudiants de batxillerat i de cicles formatius —excepcionalment, poden presentar-s'hi també estudiants d'ESO, sempre que els avaluï un dels seus professors de matemàtiques. Cada any, els guanyadors de la fase catalana participen posteriorment en l'Olimpíada Matemàtica Espanyola, que enguany s'havia de celebrar a Almeria del 19 al 22 de març i es va haver d'ajornar fins al setembre. El tribunal qualificador, format per Agustí Reventós, Gregori Guasp i Marc Felipe, va atorgar el primer premi a Víctor Concello Vendrell, estudiant de 2n de batxillerat a l'Institut Jaume Vicens Vives de Girona.

Diverses universitats i instituts de Catalunya organitzen cada any, sota la coordinació de la SCM, sessions preparatòries per promoure la participació dels estudiants en l'Olimpíada, les quals s'imparteixen durant el curs en diverses poblacions de Catalunya. En aquesta edició, van ser organitzades per les universitats següents: UAB, UB, UPC, Universitat de Girona, URV i Universitat de Lleida (UdL), així com per l'Institut Màrius Torres (Lleida).

XIII Olitele

Concurs telemàtic individual de resolució de problemes adreçat a estudiants de batxillerat o de cicles formatius de formació professional —excepcionalment tam-

bé hi poden participar alumnes d'ESO. Es va crear per impulsar la participació a l'Olimpíada i combina els problemes de resposta concreta amb uns altres dels quals es demana una solució raonada de manera detallada. La llista dels premiats es pot consultar a: <https://www.cangur.org/telematics/13olitele/>.

Problemes a l'esprint

Concurs de resolució de problemes matemàtics en línia per equips de centre, convocat conjuntament amb la FEEM-CAT i el Centre de Recursos per Ensenyar i Aprendre Matemàtiques. En aquesta edició, la vint-i-unena, els equips de batxillerat van fer la prova el dia 5 de febrer (1.290 alumnes de 62 centres); els de 3r i 4t d'ESO, l'11 de desembre (3.075 alumnes de 124 centres); els de 1r i 2n d'ESO, el 19 de febrer (3.820 alumnes de 143 centres), i els de 5è i 6è d'EP, el 22 de gener (2.516 alumnes de 106 centres).

VII Copa Cangur

Concurs presencial convocat per la SCM amb el suport logístic i organitzatiu de l'entitat educativa Isotropic. Consisteix a resoldre problemes matemàtics per equips de centre, formats per set alumnes de 2n i 3r d'ESO, i tant els concursants com el públic poden seguir en directe els detalls de la competició. En aquesta edició, van participar-hi 452 equips de més de dos-cents centres d'arreu del territori català. A la fase final, que es va celebrar el 5 de

març al Tecnocampus Mataró-Maresme, l'equip guanyador va ser el representant del Col·legi Sant Lluís (Barcelona).

XVI Concurs de Relats Cangur

Concurs de relats de tema relacionat amb les matemàtiques, dirigit a alumnes de 3r i 4t de secundària. El relat guanyador d'aquesta edició va ser «Triangular», d'Alèxia Escudero Ribó, alumna de 3r d'ESO de l'Institut Morelló (Esterri d'Àneu).

IX Concurs de Cartells Cangur

Poden participar-hi alumnes del segon cicle de l'ESO, de batxillerat i de cicles formatius, en grups o individualment, i cada concursant pot presentar-hi més d'un disseny de cartell. El cartell guanyador d'aquesta edició, que serà la imatge oficial de la convocatòria del Cangur 2021, va ser el presentat per Biel Moreno Lluberes, estudiant de 4r d'ESO de l'Escola Daina-Isard (Olesa de Montserrat).

XXV Prova Cangur

La celebració de les proves de 25a edició de la Prova Cangur, prevista internacionalment per al 19 de març (en alguns llocs dels Països Catalans s'havia de celebrar el dia 26) i convocada per la SCM en el marc de l'organització internacional Le Kangourou sans Frontières, va haver de ser cancel·lada per les mesures adoptades a causa de la COVID-19. Tanmateix, la comissió de l'organització de la Prova a

Catalunya va facilitar als centres inscrits l'accés als enunciats, perquè els poguessin emprar com a material didàctic, així com les solucions i els criteris d'avaluació de la prova.

10a Marató de Problemes

Concurs telemàtic individual de llarga durada, amb característiques semblants a l'Olitele però destinat a alumnes de 3r i 4t d'ESO, el convoquen conjuntament la FEEMCAT i el CESIRE-CREAMAT. A les proves d'aquesta edició, que es van dur a terme de febrer a abril, s'hi van presentar 325 estudiants, seixanta dels quals van respondre la majoria dels problemes correctament i amb un alt nivell de qualitat. La llista dels premiats es pot consultar a: <https://www.cangur.org/marato/2020/>.

TeleCangur

Iniciativa endegada aquest curs per la Comissió Cangur de la SCM arran del confinament i amb la finalitat de mantenir viva la flama de la Prova Cangur (que no es va poder celebrar a causa de la pandèmia). Es tracta d'un web mitjançant el qual els centres que s'havien inscrit al Cangur 2020 poden accedir a enunciats de problemes d'edicions anteriors, també classificats en tres graus de dificultat i adreçats a quatre nivells acadèmics: 5è i 6è de primària, 1r i 2n d'ESO, 3r i 4t d'ESO i batxillerat i cicles formatius. L'accés a l'aplicació és lliure, també per

al públic en general, i els problemes són autoavaluatius. Cal destacar la bona rebuda d'aquesta nova proposta, ja que va rebre més de 177.000 vistes des de la seva creació, el 16 de març, fins a finals d'agost.

Altres activitats per a secundària i batxillerat

Bojos per les matemàtiques

Curs de la Fundació Catalunya La Pedre-
ra desenvolupat per la SCM i la FEEM-
CAT adreçat a estudiants de primer de
batxillerat de la branca de ciències i tec-
nologia que tinguin interès i talent per les
matemàtiques. L'objectiu d'aquest pro-
grama és fomentar entre aquests joves la
vocació científica i, en especial, l'entu-
siasme per les matemàtiques. La darrera
edició consta de vint-i-dues sessions,
programades entre l'11 de gener i el 21
de novembre de 2020. Com en edicions
anteriors, totes s'havien d'impartir els
dissabtes al matí en espais d'universitats
catalanes amb ensenyaments de graus
relacionats amb les matemàtiques que
col·laboren amb el programa: la Facultat
de Matemàtiques i Informàtica de la UB,
el Departament de Matemàtiques de la
UAB, la Facultat de Matemàtiques i Es-
tadística de la UPC i la Universitat Pom-
peu Fabra, així com el Centre de Recerca
Matemàtica. A causa de la crisi sanitària
per la COVID-19, però, algunes de les
sessions programades es van fer per video-
conferència i d'altres van ser ajornades.

Estalmat

Projecte que té per objectiu detectar, orientar i estimular d'una manera continuada, al llarg de dos cursos, el talent matemàtic excepcional. A Catalunya el coorganitza la SCM i la FEEMCAT, i consisteix a oferir una orientació cada cap de setmana durant tres hores a un grup de 25 estudiants d'entre 12 i 13 anys. En cada sessió, professors del projecte guien els alumnes, mitjançant la resolució de problemes, perquè desenvolupin la capacitat creativa i enforteixin les habilitats de raonament. Aquest curs, a causa de la crisi sanitària, algunes de les sessions dels curs s'han dut a terme en línia i s'ha hagut d'ajornar l'acte de cloenda i comiat de la promoció 2018-2020. Així mateix, el procés de selecció de la promoció 2020-2022, programat per a inicis de juny, s'ha hagut d'ajornar fins al 3 d'octubre.

Relacions institucionals

— Assistència de la presidenta de la SCM a la cerimònia de lliurament dels premis RSME-Fundación BBVA (Madrid, 4 d'octubre).

— Participació de la presidenta en la comitiva de l'acte d'investidura del professor Alessio Figali com a doctor *honoris causa* per la UPC (Barcelona, 8 d'octubre).

— Participació de la presidenta en la reunió de l'Assemblea General del Centre Internacional de Matemàtiques Pures i Aplicades (Valladolid, 23 i 24 de gener).

— Participació de la SCM en la reunió del Comitè Espanyol de Matemàtiques CEMAT (Madrid, 2 de febrer).

— Participació d'Abraham de la Fuente i Jordi Deulofeu, de la SCM, al *Seminario sobre la evaluación de bachillerato para el acceso a la universidad (EBAU) en las asignaturas de matemáticas*, organitzat per la Comissió d'Educació del Comitè Espanyol de Matemàtiques (CEMAT) (Castro Urdiales, Cantàbria, 8-10 de març).

— Participació de la presidenta en les reunions del Patronat de la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer (IEC, 11 de març).

— Participació en la reunió virtual del Consell de la Societat Europea de Matemàtiques (4 de juliol).

La SCM ocupa la secretaria del CEMAT, organisme que representa l'Estat espanyol a la Unió Matemàtica Internacional.

Concessió de fons de promoció d'activitats

- Contribucions de Mariam Mirzakhani en dinàmica i geometria
 - XII Jornades de GeoGebra.

Premis

Es van convocar els premis que es detallen a continuació, inclosos en el *LXXXIX Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC:

Premi Évariste Galois de la Societat Catalana de Matemàtiques

(per a estudiants). 57a convocatòria

Premi fundat el 1962 i ofert a un treball d'investigació matemàtica que pot haver estat desenvolupat en treball de fi de màster o l'inici del doctorat.

Premi Emmy Noether de la Societat Catalana de Matemàtiques.

4a convocatòria

Premi instituit l'any 2016 que s'ofereix als millors treballs de fi de grau de matemàtiques per incentivar l'alumnat en l'elaboració de treballs de més nivell o a millorar-ne la presentació.

(Vegeu-ne la informació completa a l'apartat «Premis i borses d'estudi de l'IEC - Premis Sant Jordi 2020», al capítol VII, «Assessorament, promoció i difusió de la recerca».)

Barcelona Dynamical Systems Prize

Premi internacional ofert des del 2015 per la SCM, sota el patrocini del professor Carles Simó, a l'autor o autors d'un article a l'àrea de sistemes dinàmics. En aquesta edició, la tercera (el premi es convoca cada dos anys), es va atorgar a Vadim Kaloshin i Alfonso Sorrentino per l'article «On the local Birkhoff conjecture for convex billiards».

Premi Maria Antònia Canals

Premi convocat per la SCM, FFEMCAT, la Societat d'Educació Matemàtica de la

Comunitat Valenciana - Al Khwarizmī i la Societat Balear de Matemàtiques - Xeix, en reconeixement a les experiències innovadores d'educació matemàtica realitzades a qualsevol nivell educatiu. En aquesta edició va ser atorgat a Antoni Gomà i Nasarre, per la seva trajectòria com a professor de matemàtiques i col·laborador de diverses associacions, entre les quals la SCM i l'Associació Catalana de GeoGebra, així com per la seva participació en l'organització d'activitats per a alumnes, com la Prova Cangur, la Copa Cangur i la Marató de Problemes, entre d'altres, i va ser lliurat el 28 de setembre a l'IEC, en el marc de la XVI Jornada d'Ensenyament de les Matemàtiques «Estem fent mates i més».

D'altra banda, la Societat va donar suport a les nominacions als premis següents:

— Joaquim Serra, matemàtic català que treballa actualment a l'Escola Federal Politècnica de Zuric, va ser guardonat amb el XXII Premi de la Societat Europea Matemàtica a un jove investigador en matemàtiques.

— Sebastià Xambó, matemàtic, professor emèrit de la UPC i professor visitant del Barcelona Supercomputing Center. Va ser degà de la Facultat de Matemàtiques i Estadística i vicerector de Sistemes d'Informació i Documentació de la UPC, així com president de la SCM. Va ser un dels deu investigadors distingits amb la Medalla Narcís Monturiol al mèrit científic i

tecnològic, atorgada per la Generalitat de Catalunya (juliol 2020).

Publicacions

Butlletí de la Societat Catalana de Matemàtiques, vol. 34, núm. 2 (2019); vol. 35, núm. 1 (2020).

Noubiaix, núm. 44 (juny 2019); núm. 45 (desembre 2019).

Reports@SCM [en línia], vol. 5, núm. 1 (2019).

SCM/Notícies, núm. 46 (febrer 2020).

XXIV Cangur de la SCM 2019: enunciats i solucions.

Societat Catalana de Geografia

Any de fundació: 1935

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOSEP OLIVERAS I SAMITIER
 Vicepresidència: JESÚS BURGUEÑO RIVERO
 Tresoreria: MARIANGELS TRÈMOLS GIRONELL
 Secretaria: RAFAEL GIMÉNEZ CAPDEVILA
 Vocalia: ANTÒNIA CASELLAS PUIGDEMASA
 JOAQUIM FARGUELL PÉREZ
 JAUME FONT GAROLERA
 MERITXELL GISBERT TRAVERIA
 ANNA ORTIZ GUTTART
 DAVID PAVÓN GAMERO
 JORDI RAMONEDA CIVIL
 JORDI ROYO CLIMENT

Delegat de l'IEC: ORIOL NELLO I COLOM

Nombre de socis: 474

Activitats

A continuació es detallen les activitats organitzades per la Societat Catalana de Geografia (SCG) al llarg del curs 2019-2020, que en general van tenir lloc a la seu de l'IEC:

Sessió inaugural del curs

El curs es va inaugurar el dia 29 d'octubre amb la conferència «Alexander von Humboldt. Entre viajes, entre mundos». Va ser impartida, amb motiu del 250è aniversari del naixement del naturalista i geògraf

alemany, per Josefina Gómez Mendoza, catedràtica emèrita de la Universitat Autònoma de Madrid.

Conferències

— 16 de gener, «Segregació social i espacial a la ciutat de Belfast», a càrrec de David Serrano Giné, investigador postdoctoral del Departament de Geografia de la Universitat Rovira i Virgili.

— 27 de febrer, «Reconstruir el clima: una aportació des de la geografia», a càrrec de Manola Brunet India, catedrà-

tica de geografia física de la Universitat Rovira i Virgili i presidenta de la Comissió de Climatologia de l'Organització Meteorològica Mundial.

— 11 de març, «Els incendis en la interfase urbana forestal. El futur que ens espera», impartida per Anna Badia, professora de geografia de la Universitat Autònoma de Bellaterra (UAB).

Sortides d'estudi

— 30 de novembre, sortida a l'Alt Penedès per visitar els pèlags de Vilobí i de Vilafranca. Va ser organitzada en col·laboració de l'Institut d'Estudis Penedensencs i coordinada pel soci Jordi Ramoneda.

— 18 de gener, sortida matinal al Poblenou de Barcelona, amb la doctora en geografia Claire Court.

— 15 de febrer, sortida matinal a Sant Adrià de Besós i visita al Museu d'Història de la Immigració, ubicat a la Masia de Can Serra de la mateixa ciutat. Va ser conduïda per Francesc Muñoz Ramírez, professor de geografia a la UAB.

— 7 de març, visita guiada a l'exposició «Mapes, país, futur: centenari de l'exposició cartogràfica catalana (1919)», al Museu d'Història de Catalunya. El guiatge va anar a càrrec de Carme Montaner, directora de la Cartoteca de Catalunya (Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, ICGC) i comissària de l'exposició.

Sessions commemoratives

— 19 de novembre, acte commemoratiu del 125è aniversari del naixement de Pierre Deffontaines, professor a la Universitat de Barcelona, director de l'Institut Francès de Barcelona i membre corresponent de l'IEC (1964-1978). Va ser organitzat en col·laboració amb la Biblioteca de Catalunya i la Diputació de Barcelona i va comprendre dues conferències: «La personalitat de Pierre Deffontaines», a càrrec d'Horacio Capel, catedràtic emèrit de geografia a la UB, i «El fons documental de Pierre Deffontaines», impartida per Anna Gudayol, bibliotecària i conservadora de llegat Pierre Deffontaines de la Biblioteca de Catalunya. En acabar, es va inaugurar al claustre de l'IEC una mostra de dibuixos i llibres del geògraf francès.

— 27 de novembre, acte celebrat en commemoració del 15è aniversari dels Catàlegs de Paisatges de Catalunya, impulsats per l'Observatori del Paisatge de Catalunya. La sessió va ser organitzada en col·laboració amb l'Associació Catalana de Ciència Regional i va comptar amb la participació de Pere Sala i Martí, director de l'Observatori, que va impartir la conferència «Quinze anys de Catàlegs de Paisatge de Catalunya».

Presentacions de llibres

— 17 d'octubre, *Gestió ambiental post-incendi forestal*. Va anar a càrrec de Joan Estrany, coordinador i coautor del llibre

i professor de geografia física a la Universitat de les Illes Balears.

— 12 de desembre, *España: geografías para un estado posmoderno*. L'encarregat de presentar aquest llibre col·lectiu va ser Juan Manuel Trillo, un dels tres coordinadors de l'obra. Tot seguit, es va obrir un debat, moderat per Josep Oliveres, president de la SCG, en què van participar Josefina Cruz (Universitat de Sevilla), Joan Vicente (Universitat de Girona, UdG) i el presentador de l'obra, Juan Manuel Trillo (Universitat de Santiago de Compostel·la). A l'inici de l'acte, que va ser organitzar en col·laboració amb l'Associació Espanyola de Geografia, es va lliurar el Premi Joan Palau Vera, convocatòria 2019.

— 29 de gener, *Enciclopèdia de Menorca*. Tom vint-i-unè: *Cartografia històrica*, obra pòstuma de Tomàs Vidal (1941-2019). La presentació es va fer en el marc de l'acte en record de l'autor del llibre i va anar a càrrec de Vicenç M. Rosselló, catedràtic honorari de la Universitat de València; Francesc Nadal, catedràtic de geografia humana de la UB, i Miquel Àngel Casanovas, president de la Fundació Enciclopèdia de Menorca.

Difusió a la xarxa i recerca

La SCG manté tres webs actius: Obrador obert (<http://scg.iec.cat>), Eines i recursos per a l'ensenyament de la geografia (<http://ensenyament-geografia.espais.iec.cat>) i L'àgora de la geografia ([\[agora-geografia.espais.iec.cat\]\(http://agora-geografia.espais.iec.cat\)\). Així mateix, té comptes a les xarxes socials de Twitter, amb 2.156 seguidors; Facebook, amb 1.081, i Instagram, amb 617.](http://</p>
</div>
<div data-bbox=)

Un altre dels canals de difusió de l'activitat de la SCG, la revista *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, ha estat inclosa al portal Revistas Ibéricas de Geografía, una iniciativa conjunta de l'Associació Espanyola de Geografia i l'Associació Portuguesa de Geògrafs.

Finalment, cal destacar que s'ha enllestit el pla de digitalització de les primeres publicacions de la SCG amb les actes de *La regionalització del territori i els ens intermedis* (jornades celebrades a l'IEC l'any 1989), que van ser publicades el 1990 per la Diputació de Barcelona.

Recerca

Durant el curs s'ha avançat en els treballs del projecte de recerca «La geografia a Catalunya vista des de la SCG», presentat per Maria Dolors Garcia com a ponent, amb Enric Bertran com a investigador principal i amb la participació de l'equip de recerca format pels socis Pau Alegre, Jesús Burguenyo, Enric Mendizábal, Carme Montaner i Rosa Serra. Està previst que aquest projecte, finançat per la Secretaria Científica de l'IEC, es pugui enllestir pròximament gràcies a un ajut suplementari que ha obtingut.

Col·laboracions i adhesions

— Com a membre de ple dret de l'Associació de Societats Geogràfiques d'Europa

(EUGEO) i del Comitè Espanyol de la Unió Geogràfica Internacional (UGI), aquest curs la SCG ha continuat participant a les reunions preparatòries del 34è Congrés de la UGI, que se celebrà l'agost a Istanbul, convocades pel Comitè Espanyol a Madrid.

— Participació, juntament amb els departaments de geografia de les universitats públiques catalanes, a la Taula de la Geografia, iniciativa per a divulgar l'ensenyament i els resultats de la recerca en geografia a Catalunya que impulsa l'EspaiGeo.

— El president de la SCG ha assistit a la major part de les sessions de la Secció de Filosofia i Ciències Socials i dels plens de l'IEC.

Premis

La SCG va convocar dos premis, inclosos en el *LXXXIX Cartell de premis i de borses* de l'IEC:

Premi Lluís Casassas i Simó de la Societat Catalana de Geografia (per a estudiants). 25a convocatòria

Premi instituit l'any 1995 que s'ofereix a treballs d'iniciació a la recerca en geografia.

Premi Joan Palau Vera de Geografia (per a estudiants). 16a convocatòria
Premi instituit l'any 2004 i ofert a treballs de recerca d'estudiant de batxillerat.

(Vegeu-ne la informació completa a l'apartat «Premis i borses d'estudi de l'IEC - Premis Sant Jordi 2020», al capítol VII, «Assessorament, promoció i difusió de la recerca».)

Obituari

Aquest curs, la SCG ha hagut de lamentar el traspàs del soci Albert Barrufet Rosinach († 23.10.2019).

Publicacions

OLIVERAS, Josep. *La nova geografia: Raoul Blanchard - Pau Vila: Assaig de geografia humana de la muntanya (1925)*. (Vegeu-ne les dades bibliogràfiques completes en el capítol X, «Publicacions».)

Treballs de la Societat Catalana de Geografia, núm. 87 (juny 2019); núm. 88 (desembre 2019); núm. 89 (juny 2020).

Societat Catalana d'Estudis Històrics

Any de fundació: 1946

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JAUME SOBREQÜÉS I CALLICÓ

Vicepresidència: ALFRED PÉREZ-BASTARDAS

Secretaria: SANTIAGO IZQUIERDO BALLESTER

Tresoreria: ANTONI DALMAU RIBALTA

Responsable del *Butlletí*: MARTA PREVOSTI I MONCLÚS

Vocalies: JOSEP M. FIGUERES I ARTIGUES

TÜNDE MIKES

MERCÈ MORALES MONTOYA

JOAQUIM NADAL I FARRERAS

JOSEP M. ROIG ROSICH

Consell Científic: MONTSERRAT DUCH PLANA

LLUÍS DURAN I SOLÀ

ANTONI IGLESIAS FONSECA

JORDI MALUQUER DE MOTES

JOSEP LLUÍS MARTÍN BERBOIS

Delegat de l'IEC: JOSEP M. SALRACH I MARÉS

Nombre de socis: 223

Activitats

A continuació es presenten les activitats organitzades per la Societat Catalana d'Estudis Històrics (SCEH) al llarg del curs 2019-2020, que en general es van portar a terme a la seu de l'IEC:

— 30 d'octubre, sessió inaugural del curs de la SCEH, que va incloure la conferència «L'herència dels visigots a l'Imperi carolingi a Catalunya», imparti-

da per Josep M. Salrach, professor emèrit de la Universitat Pompeu Fabra (UPF) i membre de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC.

— 9 i 10 de desembre, jornada científica «La repressió de la llengua catalana als segles XIX a XXI». Activitat coorganitzada amb el Centre d'Història Contemporània de Catalunya (CHCC) amb l'objectiu d'analitzar les diverses

accions repressives que ha patit la llengua catalana en l'època contemporània. L'acte, presidit per Joandomènec Ros, president de l'IEC, i presentat per Jaume Sobrequés, president de la SCEH i director del CHCC, va constar de dues sessions. La primera, duta a terme el dia 9 i presidida per Joaquim Nadal, catedràtic d'història contemporània de la Universitat de Girona i director de l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural, va comprendre tres ponències: «La dictadura de Primo de Rivera, un assaig de repressió contra la cultura catalana», impartida per Josep M. Roig (Universitat Rovira i Virgili, URV); «El franquisme i l'intent de genocidi cultural contra la cultura catalana», a càrrec de Josep Maria Solé i Sabaté (Universitat Autònoma de Barcelona, UAB), i «La persecució i liquidació de la premsa en català», de Josep M. Figueres (UAB). La sessió de l'endemà va estar presidida per Marta Prevosti i Monclús, vicepresidenta de l'IEC i investigadora sènior de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, i va constar de les ponències següents: «L'escola franquista, per l'anorreament d'una llengua i una cultura», pronunciada per Pere Mayans (Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya); «Administracions i espais públics per a suprimir una llengua», per Montserrat Duch (SCEH i URV), i «La normalització lingüística: avenç i oposició de l'Estat espanyol», pronunciada per Lluís Duran (CHCC).

— 11 de desembre, col·loqui internacional sobre premsa clandestina «Llengua. Cultura. Comunicació». L'activitat va estar coorganitzada pel Grup de Recerca en Història de la Llengua Catalana de l'Època Contemporània, el Projecte de Recerca FFI2016-80191-P i el Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB; la Sala de Graus de la qual va acollir els actes de la sessió del matí; la de la tarda es va dur a terme a la seu de l'IEC. El programa va incloure dues exposicions sobre el periodisme clandestí, una de física i una altra de virtual; la taula rodona «Clandestins», i tretze conferències, entre les quals les següents: «La premsa en llengua catalana de l'exili, també clandestina a Catalunya», per José María Murià (Institut Nacional d'Antropologia i Història de Mèxic); «*Ariel*, revista literària i clandestina», a càrrec de Josep Maria Figueres (UAB); «La transmissió de la normativa lingüística per mitjà de la premsa clandestina», pronunciada per Daniel Casals, (UAB i Societat Catalana de Llengua i Literatura, SCLL), i la conferència de clausura, «La clandestinitat en la vida quotidiana», d'Antoni Batista (UAB).

— 26 de febrer, *Fa cinquanta anys. Homenatge a Ramon d'Abadal i de Vinyals (1888-1970)*. Sessió acadèmica organitzada, amb motiu del cinquantè aniversari de l'historiador i polític nascut

a Vic, per la SCEH, el CHCC i la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona. El programa de l'acte, que va ser presidit per Joandomènec Ros, president de l'IEC, va comprendre les ponències següents: «Aproximació a l'autobiografia de Ramon d'Abadal i de Vinyals», amb què Jaume Sobrequés, president de la SCEH, va presentar la jornada, i «Ramon d'Abadal i els orígens històrics de Catalunya», «La

Catalunya carolíngia», «Els precedents antics a la història de Catalunya», impartides pels socis de la SCEH Josep M. Salrach, Gaspar Feliu i Marta Prevosti, respectivament.

Publicació

Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics, vol. 30 (2019).

Societat Catalana d'Estudis Jurídics

Any de fundació: 1995*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOSEP CRUANYES I TOR
Vicepresidència primera: FRANCESC XAVIER GENOVER HUGUET
Vicepresidència segona: JORDI FIGA LÓPEZ-FALOP
Tresoreria: ORIOL SAGARRA TRIAS
Secretaria: JOSEP SERRANO DAURA
Vocalia: JORDI PUJOL MOIX
PILAR REBAQUE MAS
MARIONA SERDÀ CABRÉ
JOSEP VILAJOSANA RUBIO

Delegat de l'IEC: JORDI COTS I MONER

Nombre de socis: 76

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, fundada el 1951.

Activitats

La Societat Catalana d'Estudis Jurídics (SCEJ) va organitzar per al curs 2019-2020 les activitats següents:

Cicle «Institucions del nostre dret»

Organitzat per la SCEJ amb el suport de la Comissió de Dones Advocades i la Secció de Dret Civil de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia (ICAB), així com del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEJFE) del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, entre

altres entitats i institucions de l'àmbit jurídic. En l'edició d'enguany, es van oferir les conferències següents:

— CEJFE, 8 d'octubre, «Situació actual i perspectives de futur del Codi civil de Catalunya. Anàlisi de les darreres lleis i noves iniciatives en curs», pronunciada per Joan Carles Ollé Favaró, degà president del Col·legi de Notaris de Catalunya.

— Facultat de Ciències Jurídiques de la Universitat Rovira i Virgili (URV), 16 d'octubre, «L'impacte de la doctrina

restrictiva de l'autogovern, de la recentralització competencial i dels efectes posteriors a l'aplicació de l'article 155 CE en el dret públic català», a càrrec de Josep Ramon Fuentes i Gasó (URV).

— Facultat de Dret de la Universitat de Girona (UdG), 28 d'octubre, «La protecció internacional dels drets de les dones», impartida per l'advocada Lúdia Ballesta (Universitat Autònoma de Barcelona, UAB).

— Facultat de Dret de la UdG, 30 d'octubre, «Té legitimitat el TEDH per supervisar la compatibilitat entre la normativa comunitària i el CEDH? Estat de la qüestió», de David Bondia, professor de la Universitat de Barcelona (UB) i director de l'Institut de Drets Humans de Catalunya.

— Universitat Internacional de Catalunya (UIC), 5 de novembre, «El franquisme del primer període (1939-1945)», amb Antonio Sánchez Aranda (Universitat de Granada).

— UIC, 28 de novembre, «Imágenes de la justicia en el Antiguo Régimen: de la justicia románica a la justicia gòtica», pronunciada per Faustino José Martínez Austin (Universitat Complutense de Madrid).

— Facultat d'Economia, Dret i Turisme de la Universitat de Lleida (UdL), 29 de novembre de 2019, «El llibre 6 del Codi civil de Catalunya i la modernització del dret de contractes», a càrrec de María Ángeles Parra Lucán,

magistrada de la Sala Primera del Tribunal Suprem.

— UIC, 10 de desembre, «El delictes de fals testimoni en el nostre procediment. Qüestions pràctiques», impartida per Pilar Rey Peña (UIC).

— Facultat de Dret de la UAB, 29 de gener, «La llarga recuperació de l'autogovern», a càrrec de Daniel Vallès Muñío (UAB).

— Facultat de Dret de la UdG, 3 de febrer, «L'aplicació i el procediment legislatiu a la Unió Europea», per Gregorio Garzón, catedràtic de l'Àrea de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals la Universitat Autònoma de Barcelona i exjurisconsult del Parlament Europeu.

— Ateneu Barcelonès, 4 de febrer, «Una errònia interpretació del casament de Ramon Berenguer IV amb Peronella d'Aragó», pronunciada per Josep Serrano Daura (UIC).

— ICAB, 5 de febrer, «Discapacitat i capacitat natural: cap a un nou model basat en la tecnologia aplicada al cos humà», de Sandra Camacho Clavijo (UAB).

— Universitat Pompeu Fabra (UPF), 6 de febrer, «“Com la dona deu bé governar sa casa”: anàlisi de la ètica econòmica de Francesc Eiximenis en obras de diferente temàtica», amb Chiara Mancinelli, de l'Institut d'Estudis Medievals de la UAB.

— UIC, 7 de febrer, «Aproximació a la gènesi i a la datació del *Llibre de*

les dones, de Francesc Eiximenis», a càrrec d'Eva Izquierdo Molinas (UdG).

— Institut de Ciències Polítiques i Socials, 12 de febrer, «El procés i el xoc institucional. Una anàlisi des de la política i el dret», pronunciada per Damià del Clot Trias (UAB).

— ICAB, 19 de febrer, «Dels vicis del consentiment a l'avantatge injust: cap a un dret contractual més just», amb Rosa Barceló Compte (UB i ICAB).

— Facultat de Dret de la UAB, 26 de febrer, «Dos mecanismes poc deferents amb l'autonomia política: l'art. 155 CE i l'art. 161.2 CE», de Joan Lluís Pérez Francesch (UAB).

— ICAB, 26 de febrer, «El repte de l'adaptació de la legislació catalana a la Convenció de NY sobre els drets de la persona amb discapacitat», impartida per M. Dolors Gramunt Fombuena (UB i ICAB).

— ICAB, 4 de març, «La regulació catalana en matèria de compravenda i la Directiva (UE) 771/2019, sobre venda de béns», per Lídia Arnau Raventós (UB i ICAB).

Altres activitats

— 21 de novembre, jornada «Francesc Eiximenis i la seva obra». Organitzada amb el suport de la Diputació de Barcelona, l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes de la Universitat de Girona i la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, va comprendre les conferèn-

cies següents: «Francesc Eiximenis: l'obra d'una època», de Pere Verdés (CSIC - Institució Milà i Fontanals); «Eiximenis i el poder reial. Entre la teoria i la praxi», a càrrec d'Eduard Juncosa (Universitat Complutense de Madrid); «Eiximenis i les noves ciutats cristianes», pronunciada per Carlos Tormo (Universitat de València); «Els jueus en el primer llibre del *Crestià* [de Francesc Eiximenis]», amb Marco Pedretti (UdG); «Sobre sant Miquel, els àngels custodis i la gènesi del *Llibre dels àngels*», amb Sadurní Martí (UdG); «Anàlisi del mercat, fiscalitat i moneda. L'economia pensada per un franciscà», a càrrec de Paolo Evangelisti (Universitat de Trieste); «Consideracions sobre els procediments judicials al *Regiment de la cosa pública*, de Francesc Eiximenis», impartida per David Guixeras (UdG), i «Dels “Dotzens” al *Llibre dels àngels*», a càrrec de Xavier Renedo (UdG). El programa de la jornada es va completar amb dues taules rodones.

— 30 de gener, taula rodona «El govern dels municipis catalans, passat, present i futur. El tractat sobre el regiment de la ciutat d'Urgell de Jeroni Grau (c. 1570) des de quatre perspectives». Va ser coorganitzada amb la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament de la Seu d'Urgell, la UPF i la UB, i van intervenir-hi Lluís Obiols, de l'Arxiu Municipal de la Seu d'Urgell; Josep Capdeferro, de la UPF; Jaume Dantí, de la UB, i Xavier Forcadell, de la Diputació de Barcelona.

Diccionari jurídic

Al llarg del curs s'ha continuat impulsant i elaborant el *Diccionari jurídic* de la SCEJ i s'han realitzat aproximadament cent veus. El nombre de visites del curs 2019-2020 ha estat de 31.485.

La *Revista de Llengua i Dret* l'ha qualificat, en la seva edició digital del 23 d'abril de 2020, com una de les fonts terminològiques més valuoses de l'àmbit jurídic, atès que conjumina informació semàntica d'alt nivell i informació lingüística.

Publicacions

I Jornada de Dret Públic Català Víctor Ferro Pomà (2018) (2020). (Vegeu-ne les dades bibliogràfiques completes en el capítol X, «Publicacions».)

Revista Catalana de Dret Privat, núm. 21 (2020).

Revista de Dret Històric Català, núm. 18 (2019).

Societat Catalana d'Economia

Any de fundació: 1977*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: EDUARD ARRUGA I VALERI

Vicepresidència: JOAN RAMON ROVIRA I HOMS

Secretaria: ANTONI MONTSERRAT I SOLÉ

Tresoreria: HUMBERT SANZ I GARCÍA

Vocalia: XAVIER FARRIOLS I SOLÀ

ADA FERRER I CARBONELL

JORDI GALÍ I GARRETA

JAUME PADRÓS I ENAMORADO

JOAQUIM PERRAMON AYZA

Vocalia adjunta: JOSEP FRANCH BELLMUNT

Delegat a Madrid: JOSEP M. NUS I BADIA

Delegat de l'IEC: ANDREU MAS-COLELL

Grups de treball: Economia catalana
Economia crítica i financera
Economia industrial
Economia marxista
Pensament econòmic català

Nombre de socis: 246

* Aquesta societat va iniciar la seva activitat l'any 1951 com a Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials. Va ser integrada com a filial de l'IEC l'any 1977 i reestructurada com a Societat Catalana d'Economia el 1986.

El 21 d'octubre va tenir lloc la reunió ordinària anual de la Junta General de la Societat Catalana d'Economia (SCE). S'hi van aprovar: l'acta de la reunió anterior

tinguda el 21 d'octubre de 2018, la memòria de les activitats dutes a terme en el curs 2018-2019 i el programa de les previstes per al curs 2019-2020, l'estat de

comptes del 2018, el pressupost del 2019 i la previsió per al 2020, així com la renovació d'alguns dels càrrecs de la Junta Directiva, amb la incorporació d'Ada Ferrer i Carbonell, com a vocal, i de Josep Franch Bellmunt, com a vocal adjunt.

Activitats

Per al curs 2019-2020, la Societat Catalana d'Economia (SCE) va organitzar les activitats següents, que en general es van portar a terme a la seu de l'IEC:

Conferències

— 16 de setembre, «Reflexions fiscals», impartida per Andreu Mas-Colell, membre emèrit de l'IEC i delegat de l'IEC a la SCE, en la sessió inaugural del curs 2019-2020 de la SCE.

— 9 d'octubre, «Constitució i reforma agrària de la República: Mariano Ruiz de Funes, jurista a la cort, la política i l'exili», pronunciada per Joan de la Creu Mier Albert en homenatge a Mariano Ruiz de Funes. A l'acte, organitzat amb la col·laboració de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA), hi assistiren la filla i dos nets del jurista i polític.

— 16 d'octubre, «El bosc privat: temps financer i temps forestal», impartida per Joaquim Perramon Ayza, membre de la SCE i del Grup d'Investigació IAFI-UB, en una sessió de treball organitzada en col·laboració amb la ICEA en què es revisà la metodologia d'anàlisi econòmica i financera de l'explotació forestal

i les seves implicacions en la política forestal.

— 21 d'octubre, «Exclusionary practices. The economics of monopolisation and abuse of dominance», a càrrec de Massimo Motta i de Chiara Fumagalli, guanyadors, junt amb Claudio Calcagno, de l'11è Premi Societat Catalana d'Economia. Fou impartida en el marc del Segon Congrés de la Societat Catalana d'Economia, durant el qual es va lliurar el premi als guanyadors.

— 11 de novembre, «Reflexions sobre l'organització geogràfica de l'Estat», a càrrec de Jaume Ventura, director i investigador del Centre de Recerca en Economia Internacional (CREI) i professor de la Universitat Pompeu Fabra (UPF) i de la Barcelona Graduate School of Economics.

— 27 de gener, «Barnerjee, Duflo i Kremer: Premi Nobel per la lluita contra la pobresa amb rigor científic», pronunciada per Mònica Martínez-Bravo, professora d'economia del Centre d'Estudis Monetaris i Financers (CEMFI), dins del cicle que la SCE dedica cada any al Premi Nobel d'Economia.

— 17 de febrer, «Francesc Moragas i Barret (1868-1935). Orígens, abast i fonaments de la seva gran obra personal: la Caixa de Pensions i altres entitats de previsió social», impartida per Pere Puig i Bastard, soci i expresident de la SCE, en l'acte d'homenatge a l'il·lustre advocat i economista. A l'acte, organitzat per la

Societat, assistiren representants de la Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona (Obra Social «la Caixa»), així com de l'Ateneu Barcelonès, Foment del Treball Nacional, l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre i la Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País i entitats fundadores de la Caixa de Pensions.

— 9 de març, «Història del pensament econòmic», a càrrec de Josep Maria Vergara i Carrió, soci de la SCE i professor emèrit de la UPF, que presentà el seu darrer llibre publicat, de títol homònim.

Congressos

— 20 de desembre, 2nd Winter Workshop de la Societat Catalana d'Economia. Economistes catalans de la diàspora van presentar-hi els treballs d'investigació següents, que van ser comentats per investigadors vinculats a universitats i centres de recerca catalans: «Selecting talent: Gender differences in participation and success in competitive selection process», a càrrec de Francesc Ortega (Queens College de la Universitat de la Ciutat de Nova York) i comentat per Rosa Ferrer (UPF i Barcelona Graduate School of Economics, Barcelona GSE); «Threshold incentives and academic performance», a càrrec de Pol Campos-Mercade (Universitat de Lund) i amb comentaris de Joan Llull (Markets, Organizations and Votes in Economics); «*Eppur si muove*. Effects

of Catholic censorship during the Counter-reformation», exposat per Jordi Vidal (Universitat de Sidney) i comentat per Ruben Durante (UPF i Barcelona GSE); «Rational inattention via geometric attention», a càrrec de Roc Armenter (Banc de la Reserva Federal de Filadèlfia) i amb comentaris d'Issac Baley (UPF, Centre de Recerca en Economia Internacional (CREI) i Barcelona GSE), i «Are users fees in health care always evil? Perceived quality of family planning, maternal and child health services in Egypt», de Mireia Jofre-Bonet (Universitat City, Londres) i amb comentaris Judit Vall (UB, Institut d'Economia de Barcelona i Centre de Recerca en Economia i Salut (CRES) - UPF). El congrés va ser organitzat pel comitè científic format per Enriqueta Aragonès (Institut d'Anàlisi Econòmica - CSIC i Barcelona GSE), Jaume Ventura (CREI - UPF i Barcelona GSE) i Elisabet Viladecans (IEB i UB), i van assistir-hi un centenar d'economistes.

Al web de la SCE (<https://blogs.iec.cat/sce/>), es poden consultar els articles que sobre temes d'actualitat econòmica hi publiquen els socis.

Premis

Premi Catalunya d'Economia. 16a convocatòria, inclosa en el *LXXXIX Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC.

Premi instituït el 1991 i ofert a un llibre, obra, tesi doctoral o estudi mono-

gràfic sobre temes d'economia fet públic els anys 2018, 2019 o 2020.

(Vegeu-ne la informació completa a l'apartat «Premis i borses d'estudi de l'IEC - Premis Sant Jordi 2020», al capítol VII, «Assessorament, promoció i difusió de la recerca».)

El president de la SCE, Eduard Arruga, va formar part del jurat professional de la 12a edició dels Premis IEF a l'Excel·lència Financera 2019, convocats per l'Institut d'Estudis Financers de la Generalitat de Catalunya.

Publicacions

Anuari de la Societat Catalana d'Economia, vol. 23 (2020).

Diccionari d'economistes catalans (2020).

Homenatge al professor i col·lega Jacint Ros Hombravella, amb motiu dels seus vuitanta-quatre anys i mig. [Coedició amb el Col·legi d'Economistes de Catalunya i el Consejo General de Economistas]

(Vegeu-ne les dades bibliogràfiques completes en el capítol X, «Publicacions».)

Associació Catalana de Sociologia

Any de fundació: 1979*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: MARTA SOLER GALLART
Vicepresidència: MAR GRIERA LLONGH
MAR JOANPERE FORASTER
Secretaria: MASSOUD SHARIFI DRYAZ
Tresoreria: ROGER CAMPDEPADRÓS CULLELL
Vocalia: ESTHER ALBESA JOVÉ
RAFAEL BÖCKER
NÚRIA CLAVER LÓPEZ
LUIS RECUENCO VEGAS
LILIANA REYES
CRISTINA SÁNCHEZ MIRET
TERESA SORDÉ MARTÍ

Delegada de l'IEC: CARLOTA SOLÉ I PUIG

Nombre de socis: 222

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, fundada el 1951.

Activitats

A continuació es presenten les activitats que l'Associació Catalana de Sociologia (ACS) va organitzar durant el curs 2019-2020, que generalment van tenir lloc a la seu de l'IEC:

Seminari de Teoria Sociològica

Raimon Bonal

Seminari en què es llegeixen i debaten obres clau de la teoria sociològica. En

l'edició d'aquest curs es van abordar *Teoría y estructura sociales. Fondo de Cultura Económica*, de Robert King Merton (16 de setembre); *L'ètica protestant i l'esperit del capitalisme*, de Max Weber (28 d'octubre i 16 de desembre), i *Invitació a la sociologia. Una perspectiva humanística*, de Peter Ludwig Berger (27 de gener i 24 de febrer).

*Seminari Permanent d'Anàlisi**Sociològica*

El Grup de Treball 15, Poder, Control Social i Conflicte. El mes de novembre es va iniciar un Seminari Permanent d'Anàlisi Sociològica de temes d'actualitat relacionats amb dinàmiques de control social. Les reunions del Seminari, coordinat per Juli Sabaté, es van dur a terme dos dilluns a mitjan març, quan el confinament per la pandèmia va obligar a interrompre tant aquest seminari com el de Teoria Sociològica.

Altres activitats

— 4 de novembre, *L'empremta de Salvador Giner a la sociologia*. Acte en homenatge al doctor Giner, cofundador de l'ACS i figura rellevant de la sociologia i de la societat catalana. Va ser organitzat per l'Associació i presidit per Joandomènec Ros i Aragonès, president de l'IEC, i Marta Soler, presidenta de l'ACS. També van intervenir-hi Oriol Homs, expresident de l'ACS; Eulàlia Soler, sociòloga i escriptora; Lluís Flaquer, catedràtic de sociologia de la UAB, i Manuel Pérez Yruela, expresident de la Federació Espanyola de Sociologia (FES).

— 26 de novembre, *Repensant les utopies reals: el llegat d'Erik Olin Wright*. Activitat organitzada per l'ACS per a retre homenatge a Erik Olin Wright († 23.1.2019), expresident de la International Sociological Association i un dels sociòlegs contemporanis més importants

i compromesos. Van participar-hi Michael Burawoy, professor de la Universitat de Barkley i exalumne de Wright; Núria Marín, directora de la Comunitat d'Aprenentatge Mare de Déu de Montserrat (Terrassa); Montse Soler, experta en xarxes socials, i Ángel Toña, exconseller de Treball i Polítics Socials del Govern basc.

— 24-26 d'abril, participació de l'ACS en la Hackatò Paneuropea, activitat organitzada per la Comissió Europea i dirigida pel Consell Europeu de la Innovació amb l'objectiu de connectar la societat civil, la recerca i els inversors de tot Europa per tal de trobar solucions als reptes relacionats amb la COVID-19.

D'altra banda, durant aquest curs, l'ACS ha posat en marxa l'«Estudi sobre la transferència i l'impacte social de la sociologia a Catalunya», amb el qual es vol fer visible la contribució del coneixement sociològic al desenvolupament de polítiques públiques, programes de la societat civil i activitats empresarials, que ajuden a millorar les condicions de vida i a oferir oportunitats a les persones.

Premi

Concurs de Joves Sociòlegs (per a estudiants). 24a convocatòria, inclosa en el *LXXXIX Cartell de premis i de borses de l'IEC*.

Premi fundat l'any 1966 que s'ofereix a un treball d'investigació sociològica.

(Vegeu-ne la informació completa a l'apartat «Premis i borses d'estudi de l'IEC - Premis Sant Jordi 2020», al capítol VII, «Assessorament, promoció i difusió de la recerca».)

Publicació

Butlletí de l'ACS [en línia], setembre-octubre 2019; novembre-desembre 2019; gener-febrer 2020.

Societat Catalana d'Estudis Litúrgics

Any de fundació: 1970

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: MIQUEL DELS SANTS GROS I PUJOL

Secretaria: MARC SUREDA I JUBANY

Vocalies: CRISTINA GODOY FERNÁNDEZ

SEBASTIÀ JANERAS I VILARÓ

MONTSERRAT PAGÈS PARETAS

Responsable de publicacions: MIQUEL DELS SANTS GROS I PUJOL

Delegat de l'IEC: JOSEP M. NOLLA I BRUFAU

Nombre de socis: 24

Activitats

Durant el curs 2019-2020, la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics (SCEJ) va organitzar una sessió acadèmica al voltant de l'estudi de la litúrgia que es va impartir a la seu de l'IEC. La que va ser la 100a sessió es va celebrar el 12 de desembre de 2019 i va comprendre la conferència «El bema siríac: arquitectura i litúrgia. Influència en la tradició bizantina», pronunciada

per Sebastià Janeras i Vilaró, vocal de la junta de la SCEJ. La sessió número 101, prevista per al juny de 2020, no es va poder celebrar a causa de la crisi sanitària per la COVID-19.

Publicació

Miscel·lània Litúrgica Catalana, núm. 27 (2019).

Societat Catalana de Musicologia

Any de fundació: 1973

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JORDI BALLESTER GIBERT
Vicepresidència: EMILI ROS-FÀBREGAS
Secretaria: JOSEP MARIA ALMACELLAS DíEZ
Tresoreria: XAVIER DAUFÍ RODERGAS
Vocalia: IMMA CUSCÓ PALLARÈS
MARIA GRATACÓS MONLLOR

Delegat de l'IEC: JOSEP MARIA GREGORI I CIFRÉ

Nombre de socis: 98

Activitats

Durant el curs 2019-2020, la Societat Catalana de Musicologia (SCMUS) va organitzar les activitats que es presenten a continuació:

— 22 d'octubre, segona sessió del Simposi Internacional de Musicologia (iniciat el juliol del 2019), organitzada pel la SCMUS amb la col·laboració de la Institució Milà i Fontanals (IMF). Va comprendre la conferència «Music historiography and “periphery”: The musical culture of Central Europe from current research perspective», a càrrec de la musicòloga Lenka Hlávoka (Charles University, Praga), que tractà sobre la trajectòria i el futur de la recerca musicològica en les regions perifèriques d'Europa a partir de l'experiència txeca. Posteriorment, es va

dur a terme a la sala d'actes de la IMF-CSIC un col·loqui en què es va debatre sobre el paper de Catalunya en aquest context, així com sobre la recerca musicològica que es fa a casa nostra i les perspectives de futur en aquest àmbit.

Cicle de conferències de la Societat Catalana de Musicologia 2020

L'edició d'aquest curs va constar de tres sessions, que van tenir lloc els dies 4 i 20 de febrer i 3 de març. La primera conferència, «De Jacinto Valedor i les seves *tonadillas*. Presentació de dos llibres», la va impartir Aurèlia Pessarrodona, amb la col·laboració dels editors Maria Gembero Ustárroz i Jaume Tortella i de la pianista Akiko Nomoto. La segona, pronunciada per Mar Miranda, va portar per títol

«Música i cerimònia a Girona, 1500-1650». I, en darrer terme, «Processos d'elaboració retòrica en la música litúrgica del primer barroc a Catalunya», a càrrec de Bernat Cabré.

Publicació

Revista Catalana de Musicologia, vol. 12
(2019).

Amics de l'Art Romànic

Any de fundació: 1977

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: FRANCESCA ESPAÑOL I BERTRAN

Vicepresidència: ROSA M. MARTÍN I ROS

Secretaria: JOAQUIM GRAUPERA I GRAUPERA

Tresoreria: JOAN VALERO MOLINA

Vocalia: LAURA CALZADA REIG

M. LLÜSA CASTELLANOS RAYO

ALBERTO CORTÉS BURÓN

OLÍVIA RIERA GARRIGA

M. TERESA SERRA CASSERRA

Delegat de l'IEC: XAVIER BARRAL I ALTET

Nombre de socis: 253

Activitats

A continuació es presenten les activitats organitzades per Amics de l'Art Romànic (AAR) que es van dur a terme durant el curs 2019-2020, generalment a la seu de l'IEC:

Sessió inaugural del curs

Se celebrà el 30 de setembre amb la conferència «Un projecte patrimonial per a la catedral de Barcelona», a càrrec de Robert Baró, canonge arxiver i conservador del patrimoni de la catedral de Barcelona.

Concert conferència de Nadal

El 18 de desembre es va oferir el concert «El repertori nadalenc popular amb regust

renaixentista», a càrrec del duet Egea-Ducable, format per Marc Egea, viola de roda i flabiol, i Pol Ducable, flauta de bec i flabiol.

Jornada científica: «Patrimoni medieval i guerra civil»

Organitzada per l'AAR i l'IEC, va tenir lloc els dies 25 i 26 de novembre i va constar de dues sessions. El dia 25 es van oferir set conferències a càrrec d'experts en el tema central de la Jornada, mentre que la sessió de l'endemà es va dedicar a fer una visita a l'església de Santa Maria del Pi. Les conferències van ser: «Romànic en guerra. Salvament i propaganda»,

llició inaugural a càrrec de Joaquim Nadal (Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural); «Itinerari del patrimoni museístic barceloní 1936-1939», de Rafael Torroella (Arxiu Fotogràfic de Barcelona); «Lluís Rubiralta i el salvament del patrimoni durant la Guerra Civil», impartida per Àngels Casanovas (Museu d'Arqueologia de Catalunya); «El salvament del patrimoni medieval tèxtil català durant la Guerra Civil», de la historiadora de l'art Rosa M. Martí (AAR); «La diàspora del patrimoni medieval a la Catalunya central durant la Guerra Civil. Alguns exemples», per Carles Freixes (Museu Diocesà i Comarcal de Solsona) i Maria Garganté (Universitat Autònoma de Barcelona, UAB); «El Pi en flames, destruccions i salvament del patrimoni medieval de Santa Maria del Pi (1936-1943)», pronunciada per Jordi Sacasas (Museu i Tresor de Santa Maria del Pi), i «El monestir de Sisenxa i la Guerra Civil», a càrrec de Francesc Fité i Alberto Velasco, professors de la Universitat de Lleida (UdL).

XXXIV Cicle de Conferències:

«Els sants i els seus escenaris»

Cicle organitzat amb l'objectiu de posar al dia aspectes sobre les relíquies de l'edat mitjana i el ressò que aquestes tingueren en l'art i en el mobiliari litúrgic que el seu culte va generar. Va comprendre les conferències «Aproximació a la figura de la màrtir Eulàlia. Barcelona i les primeres dades sobre el seu culte», impartida per

Robert Baró, canonge arxiver de la catedral de Barcelona, i Jordi Aguelo, arqueòleg i historiador (27 de gener); «La consuetud de la catedral de Lleida i els cultes hagiogràfics», a càrrec de Francesc Fité, de la UdL (3 de febrer); «Els teixits en el culte a les relíquies», per Rosa M. Martín, d'AAR (10 de febrer); «Relíquies i cossos sants a la catedral de Barcelona: espais culturals, cerimonials i receptacles sacres», per Joan Valero, d'AAR (27 de febrer); «Cultes cívics a Catalunya i Mallorca durant la baixa edat mitjana. De sant Narcís a les santes Tecla i Pràxedes, vingudes per mar», de Francesca Español, presidenta d'AAR i professora de la Universitat de Barcelona, UB (2 de març), i «Reialesa i taumatúrgia a la Corona d'Aragó. Revisitant el culte a Carles d'Évreux, príncep de Viana (1421-1461)», pronunciada per la historiadora Teresa Huguet-Termes (9 de març).

Cicle Romànic a l'abast

Les conferències de l'edició d'aquest curs van ser les següents: «El monestir de Santa Maria de Vallverd», impartida per Xavier Mora, autor del diplomatar del monestir i professor de la UAB (28 d'octubre), i «Els templers i l'art de la guerra», a càrrec de Ramon Sarobe, historiador i professor de la UAB (13 de gener).

Cicle Gòtic a l'abast

L'edició d'aquest curs va constar d'aquestes tres conferències: «L'entrada del rei:

un espectacle publicitari», a càrrec de Jesús Massip-Bonet, de la Universitat Rovira i Virgili, URV (21 d'octubre); «La restauració de la capella dels Sastres de la catedral de Tarragona. Noves dates», impartida pels restauradors Emma Zahonero i Jesús Mendiola (12 de novembre), i «El sepulcre de l'arquebisbe Joan d'Aragó a la catedral de Tarragona. Un aixopluc de marbre en el context de la *Beata Stiprs*», per Francesca Español, presidenta d'AAR (9 de desembre).

Sessions de treball de camp

Al llarg del curs s'han organitzat aquestes visites comentades per especialistes: «Visita a l'exposició "Barcelona capital mediterrània. La metamorfosi medieval, segles XIII-XV"», a càrrec de Ramon Josep Pujades, comissari de l'exposició i tècnic del Museu d'Història de Barcelona, MUHBA (5 d'octubre); «Visita al Palau de la Generalitat de Catalunya de Barcelona», conduïda pels membres d'AAR Albert Cortés i Rosa M. Martín (9 de novembre); «Visita al monestir de Montserrat i el seu museu», sota el guiatge de Josep Lapana, director del Museu de Montserrat, i els membres d'AAR Joaquim Graupera i Rosa M. Martín (16 de novembre), i «Visita al monestir de Santa Maria de Pedralbes» (25 de gener) i «Visita a l'església romànica de Sant Martí Sarroca i al castell gòtic contigu» (22 de febrer), amb Francesca Español, presidenta d'AAR.

Participació en activitats

d'altres entitats

Amb la voluntat de buscar la relació amb altres entitats afins, aquest curs s'han promogut diverses activitats, vinculades d'alguna manera amb l'entitat, que s'han inclòs dins el programa general com a activitats recomanades.

Jornades d'estudi «La catedral romànica de Barcelona»

Organitzades pel Grup de Recerca Reconegut Edificis i Escenaris Religiosos Medievals a la Corona d'Aragó en col·laboració amb AAR, les Jornades, que van tenir lloc els dies 22 i 23 de novembre, es van estructurar en dues sessions. El dia 22 es va dur a terme a l'IEC una sessió acadèmica en què diversos historiadors de l'art van impartir conferències i es va debatre sobre alguns aspectes de la catedral barcelonina, com ara l'edifici, l'entorn físic i el context institucional. Els ponents van ser Martí Aurell (Universitat de Poitiers); Gaspar Feliu (Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC, SHA), Daniel Rico (UAB), Philip Banks (UB), Marc Sureda (Museu Episcopal de Vic), Gerardo Boto (UdG), Francesca Español (UB i AAR), Joan Valero (AAR), Robert Baró (Catedral de Barcelona), Joan Minguell, Magda Maria i Martín Alvira (Universitat Complutense de Madrid). El dia 23 es va fer una visita als espais catedralicis de la seu romànica: porta oest de la catedral romànica, capçalera de la catedral, Palau

Episcopal, capella de Santa Llúcia, Pia Almoina - Hospital de Santa Eulàlia, porta del claustre i cor de la catedral romànica.

13a Trobada de les Egipcíaques «Torres i castells, s. VI-XIV: més enllà de les pedres»

Aquesta edició de la Trobada, organitzada pel Grup de Recerca Reconegut Edificis i Escenaris Religiosos Medievals a la Corona d'Aragó i la Catedral de Barcelona en col·laboració amb l'IEC i AAR, va estar dedicada a fer una anàlisi de bona part dels castells, torres i fars d'època medieval, així com a reflexionar sobre el repte que representa restaurar-los, conservar-los i donar-los valor. Al llarg dels dos dies que va durar el seminari, que va tenir lloc el 10 i l'11 d'octubre a la Residència d'Investigadors, es van presentar diverses comunicacions, a càrrec d'experts en patrimoni, i es van fer dos debats, un al final de cada sessió. Els ponents van ser, entre d'altres, Lluïsa Amenós, Lluís Bayona, Dolors Bramon, Laura de Castell, Francesca Español, Joan Fuguet, Jordi Gibert, Miquel Orellana i Marta Sancho.

Presentacions de llibres

— 25 de novembre, *La portalada de Ripoll. Creació, conservació i recuperació*. L'obra va ser presentada pel seu editor, Marc Sureda, del Museu Episcopal de Vic, en un acte en què també van intervenir Francesca Español (AAR); Jordi Monell,

alcalde de Ripoll; Carles Mancho (Institut de Recerca en Cultures Medievals); Josep Maria Riba (bisbat de Vic), i Àngels Soler (Centre de Restauració de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya).

— 18 de desembre, 27è volum de la revista *Lambard. Estudis d'Art Medieval*. Una part significativa d'aquest volum està dedicat al XXXI Cicle de Conferències que se celebrà amb motiu del Centenari Josep Puig i Cadafalch «Josep Puig i Cadafalch (1876-1956). Memòria de l'historiador i de l'arquitecte». També conté un apartat de miscel·lània i les memòries d'AAR dels cursos 2016-2017 i 2017-2018.

Difusió a la premsa i a les xarxes socials

Amb la finalitat de fer més visible l'entitat com a referent cultural i de difondre les activitats i esdeveniments culturals que organitza o en què participa, AAR duu a terme un conjunt d'accions de comunicació, com és ara la difusió del calendari d'actes en les agendes dels diaris més llegits (com *La Vanguardia*) i d'alguns mitjans de comunicació audiovisual; al web de la Generalitat de Catalunya, al de l'IEC i al de l'associació, també d'accés obert, o la comunicació per correu electrònic de cada activitat. Així mateix, AAR publica a la seva pàgina de Facebook —amb més de 2.650 seguidors, la major part dels quals són de Catalunya, Espanya i Itàlia— tot de notícies relacionades amb

l'art medieval: exposicions, congressos, troballes i publicacions, entre d'altres.

Premi

Premi dels Amics de l'Art Romànic (per a estudiants). 26a convocatòria, inclosa en el *LXXXIX Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC.

Premi instituït l'any 1993 i ofert a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre art i cultura catalanes. S'adjudica en dos torns: 1) període preromànic o romànic i 2) període gòtic. En

aquesta convocatòria, el premi va quedar desert.

Publicacions

ESPAÑOL, Francesca; VALERO, Joan (ed.).
'Ianua Coeli': Portalades gòtiques a la Corona d'Aragó: Actes (Barcelona, 10-11 desembre 2012, Institut d'Estudis Catalans). (Vegeu-ne les dades bibliogràfiques completes en el capítol x, «Publicacions».)

Lambard: Estudis d'Art Medieval, vol. 27 (2016-2018) (ed.: 2019).

Institució Catalana d'Estudis Agraris

Any de fundació: 1977*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JORDI SALA I CASARRAMONA
Vicepresidència: ESTER TORRES I GÜELL
Secretaria: ALFONS VILARRASA I CAGIGÓS
Tresoreria: SANTIAGO POCINO I PEÑALBA
Vocalia: JOSEP M. ESPELTA I GUARDIA
CARLES FOLCH CASTELL
JORDI ROSELL FOXÀ
JOAN SAUS I ARÚS
EDUARD VIDAL ARDERIU

Coordinadors de les seccions especialitzades

Agricultura General: FRANCESC DOMINGO I OLIVÉ
Estudis Rurals: GEMMA FRANCÈS TUDEL
Forestal: JOAN IGNASI CASTELLÓ VIDAL
Història Rural: ASSUMPTA SERRA I CLOTA
Jardineria i Paisatgisme: JORDI CARTAÑA PINÉN
Protecció Vegetal: MONTSERRAT MARTÍ
Ramaderia: JOSEFINA PLAIXATS BOIXADERA
Sòls: MIQUEL ARAN MAYORAL
Viticultura i Enologia: JOSEP M. PUIGGRÒS I JOVÉ

Delegada territorial a Tarragona: MONTSERRAT NADAL ROQUET-JALMAR
Delegat territorial a Girona: JOSEP MARIA PACÈS GRAU
Delegat territorial a Lleida: MIQUEL ARAN MAYORAL

Delegat de l'IEC: JOAN VALLÈS I XIRAU

Nombre de socis: 338

* Aquesta institució va començar la seva activitat sota el nom d'Institut Català d'Estudis Agraris i, poc després, va adquirir el d'Institució Catalana d'Estudis Agraris. Finalment, el 1984 va ésser integrada com a filial de l'IEC.

Activitats

Al llarg del curs 2019-2020, la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA) va organitzar les activitats que es presenten a continuació, que en general van tenir lloc a la seu de l'IEC:

Assemblea General ordinària

El 17 de desembre de 2019 es va celebrar l'Assemblea General ordinària de socis i sòcies de la Institució. La sessió va incloure la conferència «El Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida. Dels cims a la clamor», pronunciada per Miquel Aran, coordinador de la Secció de Sòls.

Conferències

— 9 d'octubre, «Constitució i reforma agrària de la República: Mariano Ruiz Funes, jurista a la cort, política i l'exili», pronunciada per Joan Mier en la sessió conjunta de la ICEA amb la Societat Catalana d'Economia.

— 18 d'octubre, conferència «El bosc privat: temps forestal i temps financer», a càrrec de Joaquim Perramon Ayza.

— 29 d'octubre, conferència «Els jardins indians», impartida per Montse Rivero, membre del grup Jardins i Jardiners. Art, Ciència i Ofici als Països Catalans de la ICEA. Va tenir lloc a la seu del Districte de l'Eixample (Barcelona).

Jornades

— 14 de novembre, IV Jornada Tècnica Vitícola: «Noves aportacions de material

vegetal vitícola enfront del canvi climàtic: varietats». Coorganitzada per la Secció de Viticultura de la ICEA i la Facultat d'Enologia de la URV per tractar sobre el canvi climàtic i la vinya i, en especial, sobre la importància de material vegetal vitícola. Es van oferir sis ponències, entre les quals «Potencial de varietats ancestrals a Catalunya», a càrrec de Mireia Torres, presidenta de la Plataforma Tecnològica del Vino; «Recuperació i identificació de varietats cultivades a Catalunya», d'Anna Puig, de l'INCAVI, i «Perfils sensorials de varietats minoritàries», pronunciada per Montserrat Nadal, representant de la ICEA a Tarragona. Es va celebrar a la Facultat d'Enologia de la URV.

— 20 de novembre, Sisè Fòrum Forestal de Barcelona: «Les polítiques del bosc privat a Catalunya». Activitat coorganitzada pel la Secció Forestal de la ICEA, el Col·legi d'Enginyers Tècnics Agrícoles i Forestals de Catalunya i el Gremi de la Fusta i el Moble, amb l'objectiu de col·laborar en la millora i el progrés del sector forestal i de la gestió dels boscos. El programa va incloure dues taules rodones: «Consideracions sobre la política actual del bosc privat» i «Complements de la política forestal actual», en les quals van participar, entre altres experts, Ignasi Castelló (ICEA), Rosend Castelló (Consorci Forestal de Catalunya), Juan Luis Abián (Centre de la Propietat Forestal) i Adriano Raddi (Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalu-

nya). Al llarg de la jornada es va tractar i debatre sobre les connexions i les relacions entre la indústria, els productors de fusta, les empreses d'aprofitaments, la universitat i els tècnics especialitzats, tant del sector privat com de l'Administració pública, amb l'objectiu d'establir-hi sinergies i relacions comercials i intercanviar punts de vista entorn de l'evolució del sector.

— 2 de desembre, jornada «Impacte i valor d'algunes innovacions recents en el món rural». Activitat coorganitzada amb el Col·legi Oficial d'Enginyers Tècnics Agrícoles i Forestals de Catalunya i l'Escola Politècnica Superior de la Universitat de Girona amb l'objectiu de donar a conèixer l'impacte d'algunes de les darreres innovacions en el món rural, així com el valor econòmic i social que han aportat a la societat. El programa va incloure vuit presentacions, entre les quals «Productivitat i qualitat dels cereals d'hivern», per Joan Serra (IRTA - Mas Badia); «Reducció dels residus en els aliments en hort», a càrrec de Montse Martí (Federació d'Agrupacions de Defensa Vegetal Selmar); «Millores a la vinya de l'Empordà», de Francesc Rius (Caves Castell de Peralada), i «Eficiència del reg en pomeres. Giroreg», amb Marc Jabardo (IRTA - Mas Badia), i un debat al voltant de les preguntes: «Arriben als diferents sectors productors les innovacions que es desenvolupen? Coneixen els consumidors aquestes innovacions? I la societat en

general?», moderat per Josep M. Pagès, delegat territorial de la ICEA a Girona. La jornada va tenir lloc a la sala d'actes de l'Escola Politècnica Superior de la UdG.

— 24 de febrer, *Protegir les plantes, protegir la vida*, organitzada per la ICEA amb motiu de la celebració de l'Any Internacional de la Salut Vegetal. El programa va constar de la conferència «Control integrat: una aproximació multilateral des del paisatge al genoma», pronunciada per Ramon Albajes, catedràtic de la UdL i investigador d'Agrotecnio Center, i de set comunicacions, entre les quals, per exemple, «Eines de millora vegetal», a càrrec d'Irma Roig (Universitat Politècnica de Catalunya, UPC); «Cap a on van els pesticides biològics al segle XXI?», de Maribel Trillas (UB), i «Com comunicar millor la salut vegetal? El punt de vista d'un periodista científic», presentada per Michele Catanzaro, periodista col·laborador de *Nature*, *Science* i *El Periòdic*, entre altres mitjans d'informació. La jornada es va cloure amb l'exposició de les conclusions, a càrrec de Xavier Sorribas, director del Departament d'Enginyeria Agroalimentària i Biotecnologia de la UPC.

Tertúlies de la Secció d'Estudis Rurals

Aquest curs, les xerrades, que van tenir lloc al restaurant L'Antic Forn, van ser les següents: «Què passa amb el cava?», amb Salvador Puig, director de l'INCAVI (Ins-

titut Català de la Vinya i el Vi), coorganitzada amb la Secció de Viticultura i Enologia (15 d'octubre), i «El Parc Agrari del Baix Llobregat», amb Gemma Francès, gerent del Consorci dels Parc Agrari del Baix Llobregat (18 de febrer).

Altres activitats

— 6 i 7 de setembre, exposició «Els jardins indians», organitzada per la ICEA en el marc de la Fira dels Indians de Begur. A més de la mostra, la Institució va oferir-hi xerrades sobre el disseny i les plantes dels jardins que els indians construïen.

— 18 de setembre, debat «Dues visions dels efectes del canvi climàtic: agricultura i arquitectura», amb la participació de Robert Savé, investigador en fructicultura i coordinador de l'àrea de vitivinicultura de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA), i Josep Bunyesc, arquitecte. L'acte, organitzat per la ICEA en el marc del II Congrés del Món de la Masia (Barcelona, del 13 al 15 de març), va incloure la presentació de les actes de la primera edició del Congrés, celebrat el 2019.

— 7 de novembre, Ruta pel Penedès. Activitat organitzada per la Secció de Viticultura i Enologia que va incloure les visites a les caves Ramon Canals i als cellers Albet i Noya, i un debat sobre la situació del cava a Catalunya.

— 14 de novembre, taula rodona «L'ús d'antibiòtics en ramaderia: reptes presents i futurs», que va tractar sobre la

resistència dels microorganismes als antibiòtics. Van intervenir-hi Lourdes Migura (Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries, IRTA - Centre de Recerca en Sanitat Animal, CReSA), Sandra Campero (Grup Livisto) i Jordi Serratosa i Mili Voltes (Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya, DARP).

— 15 de novembre, sessió informativa sobre la Llei d'espais agraris, a càrrec d'Oriol Anson, director general de Desenvolupament Rural del DARP, i Jaume Boixadera, cap del Servei de Sòls i Gestió Mediambiental de la Producció Agrària del mateix Departament. Es va dur a terme a la seu del Col·legi Oficial d'Enginyers Agrònoms de Catalunya a Girona.

— 23 de novembre, visita a la Cooperativa d'Ivars d'Urgell. Activitat organitzada per la Secció d'Estudis Rurals que va incloure, també, una xerrada debat amb el director de la Cooperativa, Antoni Pané, així com un dinar al restaurant del celler Castell del Remei (Penelles) i una visita a les instal·lacions d'aquest celler.

Premis

Dins del *LXXXIX Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, la ICEA va convocar els premis següents:

Premi de la Institució Catalana d'Estudis Agraris a un treball de recerca de batxillerat (per a estudiants). 36a convocatòria

Premi instituït l'any 1983 i ofert a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre agricultura. En aquesta convocatòria, el premi es va declarar desert.

Premi de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (per a estudiants). 36a convocatòria

Fundat el 1993, aquest premi s'ofereix a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre agricultura.

(Vegeu-ne la informació completa a l'apartat «Premis i borses d'estudi de l'IEC - Premis Sant Jordi 2020», al capítol VII, «Assessorament, promoció i difusió de la recerca».)

Publicacions

Dossiers Agraris, núm. 21 (2019).

Grapes: The principal Catalan varieties: history, cultivation and wines [Coedició amb Edicions i Propostes Culturals Andana i el Museu de les Cultures del Vi de Catalunya (VINSEUM)]. (Vegeu-ne les dades bibliogràfiques completes en el capítol X, «Publicacions».)

NotICEA, butlletí electrònic quinzenal.

Quaderns Agraris, núm. 47 (desembre 2019); núm. 48 (juny 2020).

Societat Catalana de Pedagogia

Any de fundació:	1979
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	CARME RIDER I SERRA
Vicepresidència:	JOSEP SERENTILL I RUBIO
Secretaria:	ROSA MARIA DE LA FUENTE I CASTELLÓ
Tresoreria:	NEUS LORENZO I GALES
Direcció de publicacions:	RUTH VILÀ I BAÑOS
Vocalia adjunta de publicacions:	CARME AMORÓS BASTÉ
Vocalia de recerca FEP:	ELISABETH DULCET I VALLS
Vocalia de les Illes Balears:	MIQUEL OLIVER I TREPAT
Vocalia de l'Alguer:	IBÁN LEÓN I LLOP
Vocalia de la Catalunya del Nord:	RITA PEIX I VALLOT
Vocalia d'Andorra:	ALEXANDRA MONNÉ I BELLMUNT
Vocalia del País Valencià:	GEMMA PASQUAL I ESCRIVÀ
Assessoria de recerca pedagògica:	MARTÍ TEIXIDÓ I PLANAS
Coordinació de declaracions i manifestos:	CARLES CERCEREDA I FERRÉS
Coordinació del Premi Joan Profitós:	BEATRIU GARRIDO
Delegat de l'IEC:	JOSEP GONZÁLEZ-AGÀPITO I GRANELL
Nombre de socis:	193

Activitats

Al llarg del curs 2019-2020, la Societat Catalana de Pedagogia (SCP) va organitzar i participar en un bon nombre d'activitats, generalment dutes a terme a la seu de l'IEC i entre les quals destaquen les següents:

— 18 de setembre, 9 i 23 d'octubre i 6 de novembre, participació en la XXVII Jornada de Reflexió del Consell

Escolar de Catalunya: «El temps a l'educació». En aquesta edició, l'objectiu de les converses va ser dissenyar, en coordinació amb tots els agents educatius de proximitat, una educació a temps complet. La SCP hi va estar representada pels socis següents: Jordi Carmona, Carles Cercereda, Montserrat Dulcet, Valentí Feixas, Empar Garcia i Martí Teixidó. En una sessió posterior, celebrada el 4 de desem-

bre, es va elaborar un informe amb les conclusions, constatacions i recomanacions, el qual es lliurà al Consell Escolar de Catalunya. Les trobades van tenir lloc en diferents poblacions de la demarcació educativa del Vallès Occidental.

— 2 d'octubre, sessió inaugural del curs 2019-2020. Amb la conferència «Recuperar el compromís pedagògic davant la innovació i transformació educativa», a càrrec de Jordi Solé i Blanch, amb les intervencions dels responents —Neus Lorenzo, subdirectora general de Transformació Educativa i sòcia de la SCP; Elena Sintes, cap de Projectes de la Fundació Jaume Bofill; Carme Ortoll, mestra i exdirectora general d'Educació Infantil i Primària, i Martí Teixidó, pedagog i assessor de la SCP en matèria de recerca pedagògica— i un diàleg obert a la participació dels cent seixanta assistents a l'activitat.

— 19 d'octubre, jornada de reflexió i de debat a Mallorca «Escola en llengua catalana amb projecte plurilingüe», adreçada a docents de totes les etapes educatives, directius escolars, inspectors d'educació i professionals de l'educació. Els assistents van participar en els debats, taules rodones i grups de treball, així com en l'elaboració d'un informe amb les conclusions de la jornada, el qual es lliurà al conseller d'Educació del Govern de les Illes Balears. Va ser coorganitzada amb el Consell Escolar de Mallorca, el Departament de Cultura, Patrimoni i

Política Lingüística del Consell de Mallorca, així com amb l'Institut de Recerca i Innovació de la Universitat de les Illes Balears, que va acollir els actes de la jornada.

— 25 d'octubre, col·laboració de la SCP en el Seminari Alexandre Galí, organitzat per l'IEC i el Departament d'Educació de la Generalitat en commemoració dels cinquanta anys de la mort del pedagog. Va consistir en una sèrie de debats a l'entorn d'algunes de les aportacions educatives de Galí en els quals van intervenir la presidenta de la SCP, Carme Rider, i els socis Jordi Carmona, Íngrid Obiol, Josep Serentill, i Martí Teixidó.

— 19 i 20 de novembre, col·loqui transfronterer «Intercanvis, recursos, estratègies per la mestre plurilingüe», coorganitzat amb Aprené, La Bressola, Facultat d'Educació de la Universitat de Montpeller i Direcció dels Serveis Departamentals de l'Educació Nacional dels Pirineus Orientals. El primer dia va tenir lloc, a l'escola Pompeu Fabra - La Bressola d'El Soler, una Vetllada Pedagògica, amb les intervencions de Til Stegmann, de la Universitat Goethe de Frankfurt, i el soci de la SCP Ibán León, que va coordinar-hi un taller de poesia. El dia 20, experts i investigadors van fer-hi diverses aportacions a l'entorn del tema central de la trobada: la didàctica del plurilingüisme i el paper del docent com a agent clau en la implementació dels currículums escolars en classes bilingües i immersives. S'hi

van presentar, entre altres comunicacions, «Instruments al servei de la construcció de la competència plurilingüe de l'alumne», a càrrec de Carme Rider, i «L'escala dels descriptors de l'escola plurilingüe», per Martí Teixidó. Les conclusions del Col·loqui, que va aplegar 150 experts en pedagogia, van anar a càrrec de Rita Peix, de la Universitat de Montpeller i sòcia de la SCP. Els actes del dia 20 van tenir lloc a l'amfiteatre de la Facultat d'Educació de la Universitat de Perpinyà.

— 21, 23 i 24 de gener, actes de commemoració del Dia Internacional de l'Educació. Es van celebrar a la Universitat de Lleida i van ser organitzats pel Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC) i per un centenar d'entitats que formen part de la comunitat educativa, entre les quals hi ha la SCP.

Col·laboracions

— Amb Amics de la UNESCO, en la preparació de conferències sobre llengua occitana.

— Amb la Fundació Carulla, en l'elaboració de la rúbrica de l'àmbit lingüístic per als Premis Baldiri Reixac.

Adhesions

Durant aquest curs, la Societat s'ha sumat a les iniciatives següents:

— Educació 360. Educació a temps complet, impulsada per la Diputació de Barcelona, la Federació de Movi-

ments de Renovació Pedagògica de Catalunya i la Fundació Bofill.

— Plataforma per a l'Educació Mediàtica, promoguda pel Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

Grups de treball

— Grup de Treball per a l'Aprofundiment Pedagògic a Educació Infantil. Amb col·laboració ICE UAB.

— Grup de treball Educació a l'Hora. Amb la Fundació Bofill i el Consell Escolar de Catalunya.

— Grup de recerca Fem l'Escola Plurilingüe: amb recercadors de les universitats, administracions i entitats educatives de totes les terres de llengua catalana i coinvestigadors d'equips docents.

Al llarg del curs, la SCP també ha treballat en els projectes de gestió següents:

— Reformulació i enriquiment dels continguts web, fent difusió de continguts pedagògics i donant visibilitat als projectes dels socis.

— Creació d'un compte pedagògic de Twitter com a espai de reflexió per als socis.

— Debats per a un Marc d'Ensenyament de Llengua a Catalunya, en col·laboració amb Òmnium Cultural i la UNESCO.

— Erasmus Plus: per a la millora de la didàctica del plurilingüisme a través de la pràctica compartida, en col·laboració amb la Universitat de Lleida, Inspecció

Educativa dels Pirineus Orientals, Aprené, Universitat de Montpeller, Inspecció Educativa de la Vall d'Aosta i Inspecció Educativa de Sardenya.

— Preparació de l'eix de plurilingüisme del VI Congrés d'Escola Valenciana (previst per al desembre de 2020).

— Preparació de les Jornades de Reflexió a Menorca i Eivissa. Escola Catalana amb projecte plurilingüe.

— Preparació de l'acte commemoratiu dels 10 anys de Joan Triadú (previst per al la tardor del 2020).

Premi

Premi Joan Profitós d'assaig pedagògic. 30a convocatòria, inclosa en el *LXXXIX Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC.

Premi fundat el 1990 i convocat conjuntament amb la Fundació Joan Profitós, sota el patronatge de l'Escola Pia de Ca-

talunya. S'ofereix a una obra que contingui una reflexió pedagògica o una anàlisi sobre l'acció educativa.

(Vegeu-ne la informació completa a l'apartat «Premis i borses d'estudi de l'IEC - Premis Sant Jordi 2020», al capítol VII, «Assessorament, promoció i difusió de la recerca».)

Publicacions

Revista Catalana de Pedagogia [en línia], vol. 16 (novembre 2019); vol. 17 (maig 2020).

Publicacions en col·laboració amb altres entitats

L'educació a l'hora: Proposta d'horaris escolars en la clau d'edició a temps complet. [Editat per la Fundació Jaume Bofill i la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya]

Societat Catalana d'Estudis Clàssics

Any de fundació: 1979

JUNTA DIRECTIVA

President: CARLES GARRIGA SANS
Vicepresident: JOSEP LLUÍS VIDAL PÉREZ
Tresorera: FRANCESCA MESTRE ROCA
Secretaria: ÀLEX COROLEU I LLETGET
Vocalia: MARGALIDA CAPELLÀ SOLER
MARIA PAREDES BAULIDA

Delegada de l'IEC: MARIÀNGELA VILALLONGA I VIVES

Nombre de socis: 209

Activitats

Al llarg del curs 2019-2020, la Societat Catalana d'Estudis Clàssics (SCEC) va organitzar les activitats que es detallen a continuació, les quals generalment es van dur a terme a la seu de l'IEC:

— 16 de novembre, presentació dels projectes de la SCEC per al curs 2019-2020, en el marc del XV Fòrum Auriga. Es va celebrar a la vila de Cervera, capital cultural catalana 2019, i va intervenir-hi Carles Garriga, president de la SCEC.

— 18 de novembre, taula rodona «L'hellenista, filòleg o historiador, en el nostre món» (activitat d'interès especial). Acte d'homenatge a Montserrat Jufresa i Jaume Almirall, anteriors presidenta i vicepresident, respectivament, de la

SCEC. Van intervenir-hi, a més dels homenatjats, Esteban Calderón (Universitat de Múrcia) i Ana Iriarte (Universitat del País Basc).

— 11 i 12 de desembre, seminari *El jurament hipocràtic a l'antiguitat*, a càrrec de Cristian Tolsa Domènech (UB). Va constar de dues sessions: «Els temes del Jurament i la seva recepció antiga», el dia 11, i «Una hipòtesi sobre els orígens del text», el dia 12.

— 6 de febrer, sessió científica «Corrispondenze metrico-verbali negli epinici pindarici. Alcune prospettive di ricerca», a càrrec d'Alessio Faedda, de la Universitat de Càller.

— 5 de juny, lectura virtual de l'*Ase d'or* d'Apuleu. Dos membres de la Junta de la SCEC van participar en aques-

ta activitat organitzada pel Festival Européen Latin Grec, dedicat en l'edició d'enguany a la lectura d'aquesta obra. Inicialment, la Societat havia de participar, el mes de març, en un seminari sobre la mencionada novel·la llatina, el qual va haver de ser cancel·lat a causa de la COVID-19.

— 3 de juliol, conferència en línia «Traduccions d'Horaci», a càrrec de Jaume Juan Castelló (UB). Després de la intervenció del ponent, tingué lloc un col·loqui entre els participants en aquesta sessió virtual.

Premi

Premi Eduard Valentí de la Societat Catalana d'Estudis Clàssics (per a estudiants). 9a convocatòria, inclosa dins del *LXXXIX Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC.

Premi fundat l'any 2011 que s'ofereix a un treball inèdit d'estudi i investigació sobre qualsevol aspecte relatiu als estudis clàssics.

(Vegeu-ne la informació completa a l'apartat «Premis i borses d'estudi de l'IEC - Premis Sant Jordi 2020», al capítol VII, «Assessorament, promoció i difusió de la recerca».)

Societat Catalana d'Estudis Numismàtics

Any de fundació: 1979

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: ROSSEND CASANOVA I MANDRI
Vicepresidència: MIQUEL DE CRUSAFONT SABATER
Secretaria: XAVIER SANAHUJA ANGUERA
Tresoreria: JAUME BENAGES OLIVÉ
Vocalia: ANNA M. BALAGUER PRUNÉS
MONTserrat BERDUN COLOM
JAUME BOADA SALOM
VICENT JOSEP FORTEA I MARZÀ
MANUEL GARCÍA GARRIDO
XAVIER JORBA SERRA
JOAN ANTONI SENDRA IBÁÑEZ

Delegat de l'IEC: FRANCESC FONTBONA DE VALLESCAR

Nombre de socis: 180

Activitats

L'Assemblea General ordinària del socis i sòcies de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics (SCEN) va haver de ser posposada *sine die* a causa de les restriccions imposades arran de la pandèmia.

Al llarg del curs, la SCEN ha treballat en la preparació de dues publicacions que van quedar enllestides a finals d'abril i que havien de ser presentades el 19 de maig en el marc de l'acte de commemoració de les noces d'or de la Societat, que també va haver de ser ajornat. Les publicacions són, d'una banda, el número

50 de l'anuari *Acta Numismàtica* —que inclou, a més d'una selecció d'articles de recerca, els índexs temàtics i d'autors de tots els números anteriors— i, de l'altra, la monografia escrita per Xavier Sanahuja *Gitons publicitaris a Catalunya (1850-1939)*, que és el primer volum de la col·lecció «Paramonetària Catalana». Aquesta col·lecció pretén catalogar i documentar els gitons i vals posats en circulació per particulars, establiments i corporacions no oficials de l'àmbit català al llarg de la història. El catàleg principal inclou fins a 128 gitons, de datació ante-

rior a 1939, emesos majoritàriament a Barcelona durant les dues dècades immediatament posteriors a l'Exposició Universal de 1888, celebrada a la Ciutat Comtal. Així mateix, estava previst fer-hi el lliurament de medalles a col·laboradors de l'anuari i presentar-hi dues conferències.

Publicacions

Acta Numismàtica, núm. 50 (2020).

SANAHUJA ANGUERA, Xavier. *Gitons publicitaris a Catalunya (1850-1939)*. (Vegeu-ne les dades bibliogràfiques completes en el capítol x, «Publicacions».)

Societat Catalana d'Ordenació del Territori

Any de fundació: 1979

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOSEP ANTONI BÀGUENA LATORRE

Vicepresidència: MARC MONTLLIÓ BALSEBRE

Secretaria: NELLA SABORIT ESTEVE

Tresoreria: ORIOL BIOSCA REIG

Vocalia: IRENE NAVARRO NÚÑEZ

MIREIA PERIS FERRANDO

RAIMON SOLER RENOBELL

Delegat de l'IEC: *(pendent de nomenament)*

Nombre de socis: 223

Activitats

Al llarg del curs 2019-2020, la Societat Catalana d'Ordenació del Territori (SCOT) ha organitzat i participat en diferents actes i jornades.

D'entre les activitats realitzades, destaca la pedalada «L'escala metropolitana de la bici», que va tenir lloc el 15 de febrer. La SCOT, amb la col·laboració de l'Agrupació d'Arquitectes Urbanistes de Catalunya (AAUC), va organitzar una nova sortida amb bicicleta per visitar, observar i debatre sobre els entorns més rellevants de la metròpoli catalana. Al voltant d'una quarantena de participants, socis i sòcies de la SCOT i de l'AAUC, juntament amb els membres de la Junta de la SCOT, van pedalar des de Sant Cugat

del Vallès fins a Sant Adrià de Besòs. Durant la sortida, es va analitzar la intermodalitat i l'accés a la infraestructura ciclista entre aquests dos punts, així com la desvinculació entre els eixos fluvials de la Ribera de Sant Cugat, Ripoll i Besòs, les trames urbanes i les infraestructures. L'arquitecte Jordi Calbetó va fer una breu presentació de la urbanització de la carretera que va de Sant Cugat a Cerdanyola.

Sota el guiatge de Pere Solà, es va visitar el Parc de l'Alba, al Centre Direccional Cerdanyola del Vallès, un clar exemple de projecte urbanístic d'una escala que supera els seus límits físics. La pedalada va seguir fins a les Tres Xemeineies, on es va visitar l'interior del recinte industrial amb l'acompanyament de

Carme Ribas, gerent del Consorci del Besòs. Per acabar la jornada, es va fer un dinar col·loqui al Campus UPC Diagonal-Besòs, un espai d'interacció de la comunitat universitària, veïnal i empresarial, on estudiants de l'Escola d'Arquitectura del Vallès (ETSAV) i de l'Escola d'Enginyeria de Barcelona Est (EEBE) presentaren el prototip d'habitatge sostenible TO, premiat amb dos tercers premis al concurs Solar Decathlon Europe 2019.

A continuació es presenten altres activitats, exposant-ne breument els objectius, el tema i el tipus de participació de la SCOT:

— 15 de març, «El problema de l'habitatge. Tres estratègies: Barcelona, Madrid i País Basc». Jornada celebrada a la sala d'actes del Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya i que fou organitzada conjuntament amb l'Associació Espanyola de Tècnics Urbanistes (AETU), l'Associació Catalana de Tècnics Urbanistes (ACTU) i l'Agrupació d'Arquitectes Urbanistes de Catalunya (AAUC).

La jornada va tenir per objecte reflexionar sobre la problemàtica actual pel que fa a l'accés a l'habitatge. L'economia de mercat ha pervertit el sistema, transformant l'habitatge en un producte financer. D'aquesta manera, s'ha convertit en un bé econòmic per sobre del seu valor d'ús, del seu servei com a residència i recer de la població.

Es va convidar a participar-hi cinc experts en la matèria per a debatre sobre

tres estratègies: la política d'habitatge seguida pel Govern del País Basc des de fa anys i les polítiques de reserva i promoció d'habitatge de les dues grans metròpolis espanyoles, Madrid i Barcelona.

Raimon Soler, advocat especialista en dret urbanístic i de l'habitatge i vocal de la Junta de la SCOT, va presentar la primera estratègia, «La política d'habitatge promoguda per l'Ajuntament de Barcelona», exposada per Josep Maria Montaner, regidor d'Habitatge i Rehabilitació de l'Ajuntament de Barcelona, i Javier Burón, gerent d'Habitatge de l'Ajuntament de Barcelona.

— 16 de novembre, «Territori. Medi ambient i ramaderia extensiva. Oportunitats per administracions i ramaders». La SCOT va col·laborar en l'organització d'aquesta jornada tècnica amb la Generalitat de Catalunya i la plataforma cooperativa Pascuum, que treballa en l'impuls de la ramaderia i la conservació de la natura. El canvi global empeny a revisar polítiques i accions. La crisi climàtica i de biodiversitat ha fet emergir els vincles entre la ramaderia, ecosistemes i societat. El pasturatge és una activitat tradicional considerada un servei ambiental. Tanmateix, és vulnerable a polítiques mal adaptades, a la invasió d'altres sectors i al mercat global. Durant les darreres dècades, la desaparició del nombre d'exploacions i la disminució de la superfície pasturada és alarmant. La finalitat de la trobada era cercar una via de col·laboració

entre els actors vinculats a la ramaderia per trobar solucions a la situació que el sector viu actualment.

— 11 de novembre, «La millora intel·ligent del territori dins de la Smart-City: més enllà de la tecnologia». Jornada organitzada per la SCOT en el marc de la segona edició de la Smart City Week, amb la finalitat de crear un espai de reflexió i diàleg sobre el model de ciutat i noves tecnologies, amb la participació d'agents públics i privats i la col·laboració amb institucions docents i entitats veïnals de Barcelona.

Difusió de l'actualitat territorial i presència a les xarxes socials

Pel que fa a les xarxes socials, principals canals de difusió de l'actualitat territorial, s'ha consolidat l'augment de la repercussió i els seguidors dels anys anteriors i s'ha mantingut la dinàmica de difusió d'actes relacionats amb l'actualitat territorial i el seguiment dels actes propis. Així, el compte de Twitter *@territori*, dedicat principalment a la difusió de l'actualitat territorial nacional, però també internacional, ha aconseguit gairebé 900 m'agrades i més de 500 repulades. Pel que fa al nombre de seguidors, aquest curs ha tornat a augmentar, passant dels 4.753 seguidors del 2019 a 4.849 el 2020. A més, el perfil de la Societat en aquesta xarxa social ha rebut més de 8.000 visites.

Presència en els mitjans de comunicació

Durant aquest curs, alguns dels socis de la SCOT han col·laborat amb mitjans de comunicació generalistes, tant públics com privats. Les col·laboracions van ser les següents: Oriol Biosca participà en el reportatge «Els tres reptes de futur del metro de Barcelona que portaran noves obres», publicat al diari digital *TOT Barcelona* (1 de setembre), i Neïla Saborrit publicà l'article «AP7: peatge? Sí, clar, per justícia social» a la revista *El Temps* (14 de novembre) i participà en el debat «Experts en mobilitat opinen sobre les noves tarifes i títols de TMB», al programa *Bàsics* de Betevé (4 de desembre).

Premis

La SCOT va convocar els dos premis que es detallen a continuació, inclosos en el *LXXXIX Cartell de premis i de borses d'estudi de l'IEC*. Ambdós guardons es convoquen cada dos anys i tenen la finalitat de posar en valor i estimular els esforços dels professionals i tècnics —tant de l'Administració com d'altres entitats que treballen en la millora i la innovació aplicada a l'urbanisme i a la gestió i ordenació del territori— amb el reconeixement de projectes, plans, estudis, etc., duts a terme en els territoris de parla catalana: Catalunya, el País Valencià, la Franja, la Catalunya del Nord, Andorra i l'Alguer.

Premi Catalunya d'Urbanisme Manuel de Solà Morales. 12a convocatòria

Premi instituït el 1998 amb el nom Premi Catalunya d'Urbanisme, que s'ofereix a un pla urbanístic i/o projecte urbà, redactat i/o aprovat, en curs d'execució, exposat al públic o realitzat en els cinc anys anteriors a la convocatòria, en l'àmbit dels territoris de llengua catalana.

Premi Catalunya Territori Enric Lluç. 7a convocatòria

Premi instituït el 2008 amb el nom Premi Territori i ofert a un pla, projecte, iniciativa o estudis d'anàlisi, ordenació o gestió del territori finalitzat en els cinc anys anteriors a la convocatòria, en l'àmbit dels territoris de llengua catalana.

(Vegeu-ne la informació completa a l'apartat «Premis i borses d'estudi de l'IEC - Premis Sant Jordi 2020», al capítol VII, «Assessorament, promoció i difusió de la recerca».)

Societat Catalana de Sociolingüística

Any de fundació: 1981

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: MIQUEL ÀNGEL PRADILLA CARDONA

Secretaria: EVA CODÓ OLSINA

Tresoreria: MERCÈ SOLÉ SANOSA

Vocalia: JOAN COSTA CARRERAS

AVELLÍ FLORS MAS

LUCI NUSSBAUM

JOAN PUJOLAR COS

MARIA SABATÉ DALMAU

MIREIA TRENCHS PARERA

Delegat de l'IEC: JOSEP GIFREU PINSACH

Nombre de socis: 102

Activitats

A continuació, es detallen les activitats organitzades per la Societat Catalana de Sociolingüística (SOCS) durant el curs 2019-2020, que en general es van dur a terme a la seu de l'IEC:

— Octubre i novembre, jornades commemoratives del 50è aniversari de la publicació del llibre *Conflicte lingüístic valencià*, de Rafael L. Ninyoles. Organitzades en col·laboració amb la Xarxa CRUSCAT i la Càtedra de Drets Lingüístics de la Universitat de València, aquestes jornades es van estructurar a voltant de tres conferències pronunciades en diferents ciutats del domini lingüístic. La

primera de les conferències va ser «Conflicte lingüístic: la vigència d'un concepte controvertit», impartida per Miquel Àngel Pradilla (Universitat Rovira i Virgili, president de la SOCS i director de la Xarxa CRUSCAT) el dia 16 d'octubre a la Universitat de les Illes Balears. La segona, «Mig segle de *Conflicte lingüístic valencià*, de Ninyoles: vigència i perspectives d'un llibre imprescindible», la va pronunciar Miquel Nicolás (Universitat de València, SOCS i CRUSCAT) a la Universitat de València el 17 d'octubre. La darrera de les sessions va anar a càrrec de Joan Pujolar (Universitat Oberta de Catalunya, SOCS i CRUSCAT), amb la

conferència «Els nous parlants, els nous subjectes lingüístics», i va tenir lloc el dia 28 de novembre a la Universitat de Girona.

— 20 i 27 de novembre, 6a edició de *Nous talents en sociolingüística catalana*. Sessió de difusió dels millors treballs de final de grau (TFG) i de màster (TFM) de tema sociolingüístic presentats a les universitats catalanes, organitzada en col·laboració amb el Departament de Traducció i Ciències del Llenguatge de la Universitat Pompeu Fabra (UPF) i de la Facultat de Filologia i Comunicació i del CUSC (Centre de Recerca en Sociolingüística i Comunicació de la Universitat de Barcelona). En aquesta edició, atesa la quantitat i la qualitat de les propostes rebudes, es van repartir les presentacions dels treballs en dues sessions: una el dia 20, al Campus del Poblenou de la UPF, i una altra el dia 27, a la Facultat de Filologia i Comunicació de la Universitat de Barcelona (UB). El primer dia es va fer la presentació de quatre TFG: «La transmissió intergeneracional de l'amazic a Osona», de Farida Boudichat (UB); «L'accent importa? El català que parlen les dones andaluses a Barcelona», de Mireia Charvarria (Universitat Oberta de Catalunya); «Comparative analysis of stress-shifting pronominal enclitisation in two Menorcan towns», de Júlia Florit (UPF), i «English Language Assistantship Programmes as municipal public policy», de Gloria Jurado (Universitat Autònoma de Barcelona, UAB). En la darrera sessió, els treballs

exposats van ser: el TFG «“English Frenzy” among Spanish higher education students», de Maria Maslanka (UAB), i els TFM «“Prenia notes per enrecordar-se'n del que deien els advocats”: la sintaxi col·loquial a la GIEC», de Marta Busquets (UB); «“Welcome to America”: Immigrants' perceptions of welcomeness as a factor in L2 acquisition», d'Ian Montgomery (UB), i «Conseqüències de l'hegemonia de l'anglès en la ciència: el cas dels doctorands colombians en ciències biològiques», de Valeria Ramírez (UB).

— 13 de febrer, sessió de presentació del 29è número de la revista de la SOCS *Treballs de Sociolingüística Catalana*, dedicat al tema de la llengua catalana i la mundialització. L'editor en cap de la publicació, Emili Boix (UB), va ser l'encarregat de presentar el volum; a continuació, intervingué com a ponent convidada la professora de la UPF Judit Freixa, que va impartir la conferència «La neologia catalana i la mundialització».

— 11 de març, conferència «Nous parlants de català: trajectòries i identitats socials», pronunciada per Marina Massaguer, doctoranda de la UOC, al Campus Catalunya de la Universitat Rovira i Virgili.

La 3a edició del *Niu de suport de la SOCS per a treballs de final de grau o de final de màster*, que s'havia de celebrar el 25 de març, va quedar ajornada a causa de la pandèmia i es durà a terme el curs vinent.

Premi

Premi Modest Reixach de la Societat Catalana de Sociolingüística. 18a convocatòria, inclosa en el *LXXXIX Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC.

Premi instituit l'any 2003 amb el nom Premi Lupa d'Or de la Societat Catalana

de Sociolingüística. En aquesta convocatòria, el premi va quedar desert.

Publicació

Treballs de Sociolingüística Catalana, núm. 30 (2020).

Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana

Any de fundació 1982*

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 29 de novembre de 2019

Presidència: JOAN SOLER I MATA
Presidència d'honor: JORDI MONÉS PUJOL-BUSQUETS († 27.3.2020)
SALOMÓ MARQUÈS SUREDA
Vicepresidència: M. CARMÉ AGULLÓ DÍAZ
FRANCESCA COMAS RUBÍ
Tresoreria: JORDI GARCIA FARRERO
Secretaria: JULIÀ VILAR I HERMS
Vocalia: MAXIMILIANO FUENTES CODERA
MONTSERRAT GURRERA LLUCH
XAVIER LAUDO CASTILLO
ALEJANDRO MAYORDOMO PÉREZ
M. ISABEL MIRÓ MONTOLIU
ÀNGEL MOREU CALVO
XAVIER MOTILLA I SALAS
M. PILAR NAVARRO RODRÍGUEZ
ANTONI TORT I BARDOLET

Direcció de la revista
Educació i Història: BERNAT SUREDA I GARCÍA

Delegat de l'IEC: JOSEP GONZÁLEZ-ACÁPITO I GRANELL

A partir del 29 de novembre de 2019

Presidència: JOAN SOLER I MATA
Presidència d'honor: JORDI MONÉS PUJOL-BUSQUETS († 27.3.2020)
SALOMÓ MARQUÈS SUREDA
Vicepresidència: M. CARMÉ AGULLÓ DÍAZ
FRANCESCA COMAS RUBÍ
Tresoreria: JORDI GARCIA FARRERO
Secretaria: JULIÀ VILAR HERMS

Vocalia:	JORDI BRASÓ RIUS WILSON FARRÚS PERIS CARME GARCIA YESTE SARA GONZÁLEZ GÓMEZ MONTSERRAT GURRERA LLUCH DAVID PUJOL FABRELLAS ANTONI TORT I BARDOLET
Delegat de la revista <i>Educació i Història</i>	XAVIER MOTILLA I SALAS
Delegat de l'IEC:	JOSEP GONZÁLEZ-AGÀPITO I GRANELL
Nombre de socis:	99

* Aquesta societat és filial de l'IEC des del 2001.

Activitats

Al llarg del curs 2019-2020, la Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana (SHE) va organitzar les activitats següents, que en general es van dur a terme a la seu de l'IEC, o hi va participar:

— 18 d'octubre, Simposi Alexandre Galí. La SHE col·laborà en aquesta activitat organitzada, amb motiu del 50è aniversari de la mort del pedagog, pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya i l'IEC. També hi col·laboraren l'Associació de Mestres Rosa Sensat, el Col·legi de Pedagogos de Catalunya, la Secció de Filosofia i Ciències Socials i la Societat Catalana de Pedagogia. L'acte d'inauguració del Simposi, que tingué lloc a la Sala Puig i Cadafalch, va

comptar amb l'assistència de Joandomènec Ros, president de l'IEC, i la participació de Josep Monserrat, president de la Societat Catalana de Filosofia i professor de la Universitat de Barcelona (UB), que va impartir la ponència inaugural, titulada «El pensament d'Alexandre Galí». A continuació, una trentena d'experts en educació van participar en tres debats a l'entorn d'algunes de les aportacions educatives de Galí que continuen vigents avui en dia: «Escola catalana. Llengua i cohesió social», amb comunicacions de David Pujol (Universitat de Girona, UdG), Xavier Besalú (UdG i SFCs) i Mariona Casas (Universitat de Vic, UVic); «Educació i llibertat de l'infant», amb Anna Pagès (Universitat Ramon Llull, URL) i Maite Pujol (UVic), i «Renovació de l'es-

cola. La formació del magisteri», amb comunicacions sobre l'obra de Galí a càrrec de Joan Soler (UVic i president de la SHE), Francina Martí (presidenta de l'Associació de Mestres Rosa Sensat) i Enric Prats (UB).

— 18 de novembre, cicle de conferències *Repressió i exili dels mestres durant la Guerra Civil*, organitzat per la SHE i l'IEC amb la col·laboració de l'Institut de Recerca i Innovació Educativa (IRIE) i la Universitat de les Illes Balears (UIB). Les conferències, que es van impartir a l'Aula Magna de l'edifici Guillem Cifre de Colonya de la UIB, van ser les següents: «L'exili dels mestres durant la Guerra Civil», per Salomó Marquès Sureda, catedràtic emèrit de la Universitat de Girona, i «Mestres, repressió, exili i migracions forçades a les Illes Balears», a càrrec de l'historiador i professor de secundària Manel Santana Morro.

— 29 de novembre, seminari *La Universitat a Catalunya: republicana, autònoma, franquista, diversa (1931-1977)*, a càrrec del professor Jaume Claret, de la Universitat Oberta de Catalunya. L'activitat, organitzada per la SHE amb motiu del 80è aniversari de l'exili 1939-2019, va tenir lloc a la Sala Puig i Cadafalch de l'IEC. A continuació s'hi va celebrar l'Assemblea ordinària de la Societat.

— 5 de desembre, seminari *La pedagogia vista des d'Amèrica llatina*, organitzat pel Grup de Recerca en Pensa-

ment Pedagògic i Social (GREPPS) i presentat per Jordi Garcia i Farrero, de la UB. Va tenir lloc a l'Aula-Seminari Alexandre Sanvisens de la Facultat d'Educació de la Universitat de Barcelona (UB) i va comprendre les conferències «Cuba: educació, revolució i reproducció des de l'experiència com a docents en "El Pedagógico" de la Universitat de Cienfuegos», a càrrec d'Albert Torrent Font i Jordi Feu Gelis (UdG); «Pedagogia decolonial como perspectiva formativa: experiències de resistències em Abya Yala», impartida per Fátima Lucila Vidal Rodrigues (Universitat de Brasília), i «Notas para una teoría de la formación humana desde el pensamiento latinoamericano», de Santiago Pich (Universitat Federal de Santa Catarina, Brasil).

— 10 de desembre, taula rodona «L'exili dels mestres, vuitanta anys després», presentada i moderada per Antoni Tort, professor de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC) i director de l'Escola de Doctorat. Van participar-hi Carme Galí, autora del llibre *Alexandre Galí a l'exili*, i Salomó Marquès, autor de *1939: l'exili del magisteri de Catalunya*. L'acte, que va tenir lloc a la Sala Modernista del Casino de Vic, va ser organitzat en col·laboració amb la Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes de la UVic-UCC, el patronat d'Estudis Osonencs, el Casino de Vic, l'Associació de Mestres Rosa Sensat, l'Editorial Gregal i la llibreria Mater.

Publicació

Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació, núm. 34: *Les pedagogies al marge del segle XX* (juliol-desembre

2019); núm. 35: *Patrimoni, memòria i història de l'educació* (gener-juny 2020).

Societat Catalana de Comunicació

Any de fundació: 1985

JUNTA DIRECTIVA

Presidència:	SERGI CORTIÑAS ROVIRA
Vicepresidència:	MARTA CIVIL SERRA
Secretaria:	FREDERIC PAHISA FONTANALS
Tresoreria	JOAN CATÀ ZARAGOZA
Vocalia primera:	JOAQUÍN MARQUÉS PASCUAL
Delegat de l'IEC:	JOSEP M. CASASÚS I GURI
Nombre de socis:	158

Activitats

Les activitats que va organitzar la Societat Catalana de Comunicació (SCC) durant el curs 2019-2020, que generalment van tenir lloc a la seu de l'IEC, van ser les següents:

XI Jornada de Recerca de la Societat Catalana de Comunicació

Activitat coorganitzada amb el Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) i celebrada el 5 de març. La inauguració anà a càrrec del president de la Societat, Sergi Cortiñas, que va donar pas a la taula rodona «La recerca d'excel·lència en comunicació a Catalunya. Una mostra del nou talent investigador, a través dels premis extraordinaris de doctorat», moderada pel secretari de la SCC, Frederic Pahisa, i amb la participació, com a po-

nents, dels doctors i doctores de l'àmbit de la comunicació social distingits amb el premi extraordinari de doctorat: Aida Martori (UAB), Maria-José Masanet (UPF), Carlota M. Moragas-Fernández (URV), Marc Polo (URL), Mara Vállez (UPF) i Maria Victòria Mas (UIC). Entre els assistents a la Jornada, una cinquantena, hi havia Santiago Ramentol, Arantxa Capdevila i Josep Rom, directors de tesi d'alguns dels ponents mencionats.

Tot seguit, es va celebrar l'acte de lliurament dels XXXI Premis CAC a la investigació sobre comunicació audiovisual. La presentació va anar a càrrec del president del CAC, Roger Loppacher, que va defensar la importància de visibilitzar la investigació i va reivindicar el valor de «la recerca en comunicació, per prendre decisions encertades». Salvador Alsius,

vicepresident del CAC, va fer la lectura del veredict i va donar pas a la intervenció de les persones guardonades, que van ser les següents: Sara Suárez Gonzalo, que obtingué el primer premi per la tesi doctoral «*Big data*, poder y libertad. Sobre el impacto social y político de la vigilancia masiva», dirigida per Frederic Guerrero i defensada a la UPF el desembre de 2019; Rafael Ventura, guardonat amb el segon premi per «LGBT / Queer Media Studies. Aportaciones para su consolidación como campo de estudio», dirigida per Miquel Rodrigo i Pilar Mediana i defensada a la UPF el 2018.

III Congrés Internacional de Recerca en Comunicació

L'obertura de la tercera edició del Congrés, que es va celebrar per via telemàtica el 26 de juny, va anar a càrrec de Joandomènec Ros, president de l'IEC. En la seva intervenció, el president va donar la benvinguda als assistents i va remarcar la importància de la comunicació científica en el context de la pandèmia de la COVID-19 i del paper que hi tenen els mitjans de comunicació, ja que, va dir, són «corretges de transmissió entre la recerca i els representants polítics». D'altra banda, va demanar als congressistes rigor en la feina que fan, que es facin sentir i que «treballin perquè la professió sigui respectada i que es denunciïn, quan calgui, els col·legues que elaboren notícies falses», instant així a vetllar des de dins de la professió per

l'exercici ètic, responsable i de qualitat, de la investigació i el periodisme. Per cloure la presentació, Sergi Cortiñas, president de la SCC, va afegir que és necessari treballar tenint en compte la perspectiva de gènere, ser-ne conscients i portar-la constantment a la pràctica. Posteriorment, va donar pas a la conferència inaugural, «Una comunicació responsable i de qualitat sense perspectiva de gènere?», que va anar a càrrec de Dolors Palau Sampio, vicedegana de Comunicació i Participació de la Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació de la Universitat de València.

Durant la seva intervenció, la doctora Palau va destacar que els mitjans de comunicació han fomentat històricament «la perpetuació i la distorsió del pes i la presència de les dones en la societat» i va criticar que alguns titulars de mitjans acaben potenciant «la trivialització de la dona», una situació que cal corregir de manera urgent. També va reclamar que, en ple segle XXI, tot i que a les facultats de comunicació es detecta un alt percentatge de graus feminitzats, amb titulacions que poden arribar a un 60 % - 65 % d'alumnat dones, aquesta proporció no es trasllada als càrrecs directius d'empreses de comunicació, on el pes dels homes és d'un 75 % respecte el de les dones. Així mateix, va fer referència a l'existència d'un doble sostre de vidre femení en el periodisme, primer per accedir a la feina i, després, en la promoció laboral, en què la dona sem-

pre ho té molt més difícil que l'home. «Ens correspon als docents exigir als alumnes que elaborin els seus treballs acadèmics durant la carrera tenint en compte la perspectiva de gènere, i no esperar que sigui la indústria periodística qui ho apliqui primer», va afegir. D'aquesta manera, quan l'alumnat acabi els estudis i exerceixi la professió, ja tindrà aquesta pràctica integrada en el seu nivell de qualitat, de responsabilitat laboral, i també en l'ús del llenguatge.

Al llarg de la jornada es van presentar quaranta-nou comunicacions de setanta-vuit autors i autores procedents de vint-i-set universitats de Catalunya, Andalusia, Aragó, Extremadura, Madrid, Múrcia, Navarra, el País Valencià, el Brasil, Colòmbia i Portugal. Aquestes comunicacions es van distribuir en set sessions paral·leles: «Cinema», moderada per Joan Catà; «Gènere i mitjans de servei públic», moderada per Frederic Pahisa; «COVID-19 i comunicació científica», moderada per Sergi Cortiñas; «Comunicació política», moderada per Frederic Pahisa; «Història del periodisme», moderada per Aida Martori, i «Formats emergents i noves narratives», moderada per Joan Francesc Fondevila. Algunes de les investigacions presentades seran publicades a la revista de la SCC, *Comunicació. Revista de Recerca i Anàlisi*, inclosa en

l'Emerging Sources Citation Index (Clarivate Analytics - Web of Science).

La cloenda del Congrés va anar a càrrec de Frederic Pahisa, secretari de la SCC, que va plantejar quatre propostes de millora basades en les aportacions fetes pels congressistes al llarg de la jornada. En primer lloc, va destacar «la voluntat d'introduir la perspectiva de gènere de manera transversal» en els treballs acadèmics. En segon lloc, va posar en relleu que «cal vincular la investigació als fets que viu la societat i a la necessitat de trobar el perquè d'aquests fets». En tercer lloc, va fer referència a «la importància de tenir en compte el passat per entendre el present i el futur». Després, va remarcar que és essencial «donar les pautes que han de garantir una bona praxi periodística, que ofereixi veracitats de fets i opinions versemblants, i que doni veu als que ho tenen més difícil». Per acabar, va matisar que «la investigació en comunicació no s'ha de limitar a la descripció dels fets, sinó que s'ha de ser capaç de fer investigació crítica» i va concloure que, en el camí per aconseguir totes aquestes millores, «els drets han d'estar per sobre de les lleis».

Publicació

Comunicació: Revista de Recerca i d'Anàlisi, núm. 36 (2) (novembre 2019); núm. 37 (1) (maig 2020).

Societat Catalana de Llengua i Literatura

Any de fundació:	1986
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	MANUEL LLANAS I PONT
Vicepresidència:	DANIEL CASALS MARTORELL
Tresoreria:	MARCEL ORTÍN RULL
Secretaria:	HÈCTOR MORET COSO
Vocalies:	MONTSERRAT BACARDÍ I TOMÀS FRANCESC FOGUET BOREU
Delegada de l'IEC:	ANNA BARTRA KAUFMANN
Nombre de socis:	381

Activitats

Al llarg del curs 2019-2020, la Societat Catalana de Llengua i Literatura (SCLL) va organitzar les activitats següents, que en general van tenir lloc a la seu de l'IEC:

— 10 de setembre, II Jornada de Treball del Col·lectiu Pere Quart. Activitat organitzada conjuntament amb el Col·lectiu Pere Quart (CPQ) i en col·laboració amb el Departament de Filologia Catalana de la UAB amb l'objectiu d'abordar algunes qüestions a l'entorn de les lectures als cursos de l'educació secundària. Al llarg de la Jornada, que tingué lloc a la Sala Nicolau d'Olwer, es van oferir quatre ponències, a càrrec de professors del CPQ: «Lectures a l'ESO, tocant de peus a terra», impartida per Josep Camps; «Lectures al batxillerat, especialment dels clàssics»,

per Josep Lluís Badal; «Activitats i recursos per a la dinamització de la lectura als centres», de Jaume Ferrer, i «Realitat i ficció dels plans de lectures als centres», presentada per Maria Antònia Font. Abans de la cloenda, va tenir lloc un debat amb conclusions sobre el tema central de la Jornada.

— 26 de setembre, Jornada sobre el Modernisme, en homenatge a Jordi Castellanos, filòleg i membre de la Secció Històrico-Arqueològica. Activitat coorganitzada amb l'Institut Franco-Català Transfronterer de la Universitat de Perpinyà (IFCT), que va acollir els diferents actes de la Jornada, i el Centre de Recerca sobre les Societats i els Ambients a la Mediterrània (CRESEM). La presentació anà a càrrec d'Alà Baylac, director de

l'IFCT i membre corresponent de la SF, i de Joan Peytaví, vicerector de l'IFCT i membre numerari de la SF. A continuació, s'impartiren les ponències següents: «La revista *Juventut*: modernitat i eclecticisme en el darrer Modernisme», per Imma Farré (IES Ermengol IV, Belcaire d'Urgell); «L'edició de textos dramàtics durant el Modernisme», a càrrec d'Enric Gallén (Universitat Pompeu Fabra, UPF); «Altres aspectes del Modernisme: Barcelona i la rebel·lió de les ciutats segones a l'Europa del tombant de segle XIX-XX», de Margarida Casacuberta (Universitat de Girona); «Josep Triadó, un activista del Modernisme», a càrrec d'Aitor Quiney (Biblioteca de Catalunya); «Joan Maragall contra el Modernisme», de Francesc Ardolino (Universitat de Barcelona, UB); «Joaquim Ruyra en la narrativa europea moderna», per Lluïsa Julià (Universitat Oberta de Catalunya, UOC); «El colleccionisme com a forma de culte a l'art total. El cos de Santiago Rusiñol», a càrrec de Vinyet Panyella (SCLL), i «Victor Català (1901-1907)», d'Irene Muñoz (Universitat de Perpinyà). La Jornada es va cloure amb un debat.

— 4 i 5 d'octubre, Simposi La Colla de Sabadell: Joan Oliver, Francesc Trabal i Armand Obiols. Va ser coorganitzat amb l'Ajuntament de Sabadell, el CPQ i la Institució de les Lletres Catalanes (ILC) i es va celebrar al Casal Pere Quart de Sabadell. El programa va comprendre una desena de ponències, entre les quals

les següents: «La Colla de Sabadell: és possible un localisme d'avantguarda?», impartida per Joaquim Sala-Sanahuja (UAB); «L'impacte del cinema en l'obra de Francesc Trabal», per Teresa Iribaren (UOC), i «Vigència i posterioritat de La Colla», a càrrec de l'escriptor Antoni Dalmases, així com un debat final.

— 8 d'octubre, simposi «Teresa Pàmies. Política, memòria i literatura», coorganitzat amb l'Ajuntament de Balaguer, el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i la ILC. La trobada, que va coincidir amb el centenari del naixement de l'escriptora, es va celebrar a la seu de l'IEC. Van intervenir-hi, entre d'altres, Montserrat Barderi, comissària de l'Any Teresa Pàmies; Maria Barbal, escriptora; Paola Lo Cascio, politòloga, i el periodista i escriptor Sergi Pàmies, fill de l'homenatjada.

— 11-13 d'octubre, XIII Jornades d'Intercanvi Cultural a Andorra, coorganitzades amb la Càtedra Verdaguer d'Estudis Literaris de la Universitat de Vic (UVic) i la Societat Verdaguer. El programa de la trobada va constar de conferències, a càrrec de Jean-Claude Benet i Pere Miquel Fonolleda, entre d'altres; rutes literàries i visites a diversos indrets d'Andorra la Vella, on es van dur a terme les Jornades.

— 15 i 16 de novembre, XV Trobada del Grup d'Estudis Etnopoètics: «Mons reals i imaginats en l'etnopoètica catalana». Aquesta edició de la Trobada,

que es va celebrar a l'Institut Franco-Català Transfronterer de la Universitat de Perpinyà, va comprendre dues sessions d'exposició de comunicacions, la presentació de nous materials i publicacions i l'Assemblea anual del Grup d'Estudis Etnopoètics (SCLL), entre d'altres activitats.

— 23 de gener, taula rodona «Contra discriminació, objecció de llengua?», organitzada pel CPQ amb la col·laboració del Departament de Filologia de la UAB i la SCLL. Va ser moderada per Montserrat Franquesa i Antoni Isarch, membres del CPQ, i van intervenir-hi el filòleg Jordi Badia, la professora de lingüística general a la UB Carme Junyent i el traductor i catedràtic de literatura catalana contemporània de la UB Josep Murgades, que van fer una anàlisi de la situació de fragilitat en què es troba la llengua catalana quaranta anys després de la publicació del manifest «Un poble sense Estat, una Nació sense llengua?» a *Els Marges* (gener de 1979).

— 9 de març, simposi «Rellegir Anglada», coorganitzat amb la ILC, amb

la col·laboració de l'Ajuntament de Figueres, el Departament de Filologia de la UAB, la Càtedra de Patrimoni Literari Maria Àngels Anglada - Carles Fages de Climent, la Diputació de Girona i la Secció Filològica (IEG). Celebrada amb motiu del 90è aniversari del naixement de l'escriptora de Vic, la trobada va aplegar diverses activitats centrades en la figura de l'homenatjada, com ara conferències —entre les quals «Maria Àngels Anglada, traduir i escriure», a càrrec de Montserrat Franquesa (UAB); «Maria Àngels Anglada en el context de la literatura concentracionària catalana i europea», per David Serrano (Universitat Ramon Llull), i «"Per deixar de ser insistents": Maria Àngels Anglada i la feminització del cànon», impartida per Pilar Godayol (UVic)—, dues taules rodones —«Llegir Anglada a les aules» i «Patrimoni angladià»— i, com a clausura, una actuació poètica i musical a càrrec de Josep Tero i Carme Callol.

Publicació

Llengua & Literatura, vol. 30 (2020).

Societat Catalana de Tecnologia

Any de fundació: 1986

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: M. NÚRIA SALÁN BALLESTEROS
Vicepresidència: FREDERIC LUQUE CARRILLO
Tresoreria: CARMINA LUQUE SARMIENTO
Secretaria: DAVID ADROVER IGLESIAS
Vocalia TIC: AINA BARCELÓ CUERDA
Vocalia: JORDI AGUSTÍ VERGÉS
ORIOL BOIX ARAGONÈS
RICARD BOSCH TOUS
RAMON BRAGÓS BARDIA
JOAQUIM COROMINAS VIÑAS
XAVIER CUFÍ SOLÉ
JORDI EL MARIACHET CARREÑO
ROSANNA FERNÁNDEZ RUIZ
ALBERT GARCIA BENADÍ
ANTONI HERNÁNDEZ FERNÁNDEZ
RAMON IZQUIERDO CLEMENTE
PURIFICACIÓ MARTÍNEZ MARTÍNEZ
ANNA MATES GÓMEZ
IVAN NADAL LATORRE
ESTHER PINTO PACÈS
JORDI REGALÉS BARTA
TONI SÁNCHEZ POYATO
MARC SOLANS AGUADO
JUDITH TELLO ARTIGAS
EUGENI VILALTA LÓPEZ
SÍLVIA ZURITA MÓN

Delegat de l'IEC: ANTONI OLIVÉ I RAMON

Responsables dels grups de treball i de les seccions:

Grup d'Ensenyament:	JORDI REGALÉS BARTA SÍLVIA ZURITA MÓN JUDITH TELLO ARTIGAS ANTONI HERNÁNDEZ FERNÁNDEZ ROSANNA FERNÁNDEZ RUIZ
Grup de Fabricació Additiva:	DAVID ADROVER IGLESIAS
Grup de Tecnologies Aeroespaciales:	DAVID ADROVER IGLESIAS
Secció Catalana de Metrologia:	EUGENI VILALTA LÓPEZ ALBERT GARCIA BENADÍ
Secció d'Energia:	JOAQUIM COROMINAS VIÑAS SANTI MARTÍNEZ FARRERO
Secció d'Indústria i Dona:	ANNA MATES GÓMEZ PURIFICACIÓ MARTÍNEZ MARTÍNEZ
Nombre de socis:	245

Activitats

A continuació es detallen les activitats que la Societat Catalana de Tecnologia (SCT) va organitzar al llarg del curs 2019-2020, que en general van tenir lloc a la seu de l'IEC:

— 3 d'octubre, presentació del llibre de Mario Bunge *Filosofia de la tecnologia*. Emmarcada en la celebració del centenari del filòsof i físic argentí, van intervenir-hi Alfons Barceló, autor del pròleg; Antoni Hernández-Fernández, editor i traductor de l'obra, i Mario Bunge, que es va connectar a l'acte per via telefònica des del Canadà, on resideix. Aquest llibre és el primer volum de la col·lecció «Habilis: Tecnologia i Societat», coeditada per la Secció de Ciències i Tec-

nologia de l'IEC (SECCT) i la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC).

— 15 d'octubre, seminari «Energia, territori i medi ambient». Trobada d'experts organitzada per la SCT amb la finalitat de conjuminar les necessitats energètiques, territorials i ambientals de la transició energètica de Catalunya. Van intervenir-hi professionals de reconegut prestigi, que van presentar les seves aportacions sobre els temes presentats i van participar en un debat. El seminari es va cloure amb l'exposició dels resultats i la presa de decisions finals.

— 4 de novembre, xerrada «Un homenatge-exposició a Pérez-Piñero, però on m'he ficat?» i visita guiada a l'exposició «La cúpula del Museu Dalí. Homenatge a

l'arquitecte Emilio Pérez Piñero», a càrrec de Frederic Luque, vicepresident de la SCT. Aquesta activitat, que va rebre un ajut de la SCT, va formar part dels actes d'homenatge a l'arquitecte de la cúpula del Museu Dalí (Figueres), organitzats per Frederic Luque i Emilio Pérez Belda, director de la Fundació Emilio Pérez Piñero, i es va dur a terme a Figueres: al Museu de la Tècnica de l'Empordà (14-30 d'octubre) i a La Cate (1-17 de novembre).

— 12 de novembre, Jornada Secció Metrologia - Societat Catalana de Tecnologia «Només allò que es pot mesurar es pot millorar. L'auscultació com a eina de seguretat, anàlisi i control aplicat a projectes d'enginyeria civil». Va ser organitzada per la Secció Catalana de Metrologia i el programa va ser el següent: «L'auscultació geotècnica i estructural: una eina al servei de la seguretat», xerrada d'introducció, a càrrec de Josep Raventós (BAC ECG); les ponències «Aplicació de xarxes de comunicació LPWAN a l'auscultació de túnels i excavacions subterrànies», de Juan Pérez Arcas (World Sensing); «Solucions topogràfiques i làser per a auscultació d'obra civil», pronunciada per Joan Fernandez (Al-Top), i «Integració de dispositius i tecnologies en l'auscultació geotècnica i estructural. Casos d'estudi», amb Josep Raventós (BAC ECG). La Jornada es va cloure amb una taula rodona i un debat amb Núria Salán, presidenta de la SCT, com a moderadora.

— 27 de novembre, lliçó magistral «La indústria 4.0, la fabricació digital i la revolució de la impressió en 3D en l'àmbit industrial», impartida per Ramon Pastor, director general d'impressió en 3D de Hewlett Packard, a la Facultat de Nàutica de Barcelona - UPC.

— 19 de desembre - 3 de febrer, cicle de visites tecnològiques «Fem pedagogia d'excursió», organitzat pel Centre de Recursos Pedagògics Específics de Suport a la Innovació i la Recerca Educativa (CESIRE) i el Grup d'Ensenyament de la SCT. La finalitat d'aquesta activitat, adreçada al professorat de secundària i de cicles formatius, va ser mostrar *in situ* la potencialitat formativa que ofereix cada un dels espais que es visitaren per tal que els docents valoressin la possibilitat d'encaixar-los en la programació dels cursos que imparteixen. El cicle va comprendre les tres visites següents: al CosmoCaixa Barcelona (19 de desembre), al Tibidabo (20 de gener) i a l'exposició «Una MIRada a l'espai. Cinema i aeronàutica» al Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya (MNACTEC) (3 de febrer).

— 14 i 15 de febrer, 7è CoEnergCat: «Energia i emergència climàtica». Congrés coorganitzat per la Secció d'Energia de la SCT i l'Associació Congrés d'Energia de Catalunya, amb la voluntat de crear opinió i difondre criteris que donin seguretat a qui actuï en favor de mesures radicals de contenció. Durant la trobada es van oferir ponències, presen-

tacions i taules rodones a l'entorn de les emissions de CO₂ i dels factors que hi estan relacionats, en la sessió del dia 14, i sobre el model energètic de Catalunya, tema que es va abordar en la darrera jornada del Congrés.

Exposició «L'enginy (in)visible. Dones i tecnologia: passat, present i futur»

El calendari d'aquesta exposició itinerant, organitzada per la Presidència de l'IEC amb la col·laboració de la SCT, va ser el següent: Institut de Celrà (Celrà, 12 -27 de setembre), Institut Aubenç (Oliana, 14-27 d'octubre), Biblioteca del Campus Universitari de Manresa (Manresa, 6 de novembre - 5 de desembre), Institut Escola Sant Quintí de Mediona (Sant Quintí de Mediona, 8 de gener - 7 de febrer), Ajuntament de Girona (Girona, 8-19 de febrer), Els Xulius - Centre Social Ribetà (Sant Pere de Ribes, 26 de febrer - 13 de març).

Exposició «Científiques catalanes 2.0»

Mostra itinerant coorganitzada amb el Grup de Perspectiva de Gènere de l'Associació Catalana de Comunicació Científica que té per objectiu donar una major visibilitat al paper estratègic de les dones científiques del nostre territori que vetllen per la creació i divulgació de rols i models femenins mitjançant la comunicació científica, especialment en els àmbits de les ciències i les enginyeries. Atès que, a causa de l'alerta sanitària per la pandèmia

es va haver de cancel·lar l'exposició, que havia de ser inaugurada al claustre de l'IEC el 16 de març, es va decidir oferir la mostra en format digital i en obert. (<https://www.accc.cat/cientifiques-catalanes-2-0/>).

Acció TelecomuniCAT

Projecte ciutadà impulsat per la SCT amb l'objectiu de facilitar la comunicació virtual entre les persones ingressades en centres sanitaris per la COVID-19 i els seus familiars i amics.

La iniciativa, que consisteix a recollir dispositius de segona mà, recondicional-los, instal·lar-hi targetes de telefonia i distribuir-los a hospitals amb pacients de COVID-19, es va poder posar en marxa gràcies a la col·laboració desinteressada d'empreses privades, com ara FibraCAT, Addit.ion Healthcare, BETA, Volarás i Bertaportasantacana.com, l'Institut Català de la Salut, la UPC i l'IEC, i dels centres sanitaris següents: Fundació Vallparadís (Terrassa), Hospital Clínic de Barcelona, Hospital del Mar, Hospital Germans Trias i Pujol (Girona), Hospital de Sant Joan de Déu, Hospital Universitari de Bellvitge, Hospital Universitari de Santa Maria (Lleida) i Hospital Universitari Parc Taulí (Sabadell).

Així mateix, s'ha creat un web del projecte (<https://telecomunicat.cat/>) des del qual es pot accedir a la campanya de micromecenatge que s'ha endegat per tal de cofinançar les accions d'aquesta ini-

ciativa solidària. D'altra banda, el Grup de Fabricació Additiva de la SCT ha donat resposta, mitjançant la tecnologia d'impressió en 3D, a la demanda d'altres elements requerits pels centres hospitalaris.

*Participació en activitats
d'altres entitats*

— Jornada *Science needs you! 2019* «La revolució quàntica», promoguda per l'Associació Catalana per a la Divulgació Científica. En la quarta edició de la Jornada de Divulgació Científica a Figueres, membres de la SCT van participar en diverses taules rodones (Figueres, 19, 23, 25, 27 i 28 de setembre).

— Inauguració de la Setmana de la Ciència al Soler (4 d'octubre).

— Simposi «Dona i indústria», organitzat per l'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès. Hi participà la Secció d'Indústria i Dona de la SCT i va tenir lloc al Barcelona Moda Centre, Sant Quirze del Vallès (24 d'octubre).

— Jornada dels Economistes 2019, promoguda pel Col·legi d'Economistes de Catalunya. La SCT hi participà en la taula rodona i el debat (25 d'octubre).

— IndWeek. Hi participà la Secció Indústria i Dona (31 d'octubre).

— Cicle de conferències Xarxa de Dones Emprendedores de l'Empordà (8 de novembre).

— Jornada «La literatura i el llenguatge dels elements químics», celebrada en el marc de la 24a Setmana de la

Ciència. Va ser conduïda per Antoni Hernández Fernández, membre de la Junta de la SCT (MNACTEC, 16 de novembre).

— Taula rodona «Dona i professions col·legiades», organitzada pel Col·legi Oficial d'Enginyeria en Informàtica de Catalunya (13 de desembre).

— Actes de la Setmana Internacional de la Nena i la Ciència, Lleida (11 de febrer) i Girona (13 de febrer).

— Hackatò Hackovid, impulsat per la Generalitat de Catalunya amb la col·laboració de la Fundació i2CAT amb la finalitat de trobar solucions tecnològiques a les necessitats socials relacionades amb el confinament per la COVID-19. La SCT hi va participar com a membre del jurat (9-15 d'abril).

— Seminari virtual ChicasIn-Tech, organitzat per la Fundació Esplai (17 d'abril).

— Seminari virtual «Professions STEAM del segle XXI», organitzat per l'equip ICE Steam: el motor del canvi. La presidenta de la SCT, Núria Salán, va participar-hi com a ponent, amb una conferència sobre les professions de futur relacionades amb els estudis de matemàtiques, ciències i tecnologia (30 d'abril i 18 de maig).

— Jornada virtual en commemoració del Dia Internacional de la Dona 2020, programada pels Laboratoris TIC del Parc Científic de Lleida. La presidenta de la SCT, Núria Salán, va pronunciar-

hi una conferència sobre la participació de les dones en programes científics i tecnològics, tema central de la Jornada (20 de maig).

— Col·loqui virtual «T de talent, T de tecnologia i T de totes les dones», organitzat per Dones d'Empresa (21 de maig), col·lectiu amb què la SCT ha col·laborat durant el curs participant en altres col·loquis.

— Programa radiofònic *Dígit*, de Ràdio Móra d'Ebre. La presidenta de la SCT va parlar-hi del paper de la dona en els àmbits tecnològic i digital, així com de l'activitat de la Societat.

Premis

Premi de la Societat Catalana de Tecnologia (per a estudiants). 50a convocatòria, inclosa en el *LXXXIX Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC.

Premi instituit el 1969 i ofert a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre tecnologia.

(Vegeu-ne la informació completa a l'apartat «Premis i borses d'estudi de l'IEC - Premis Sant Jordi 2020», al capítol VII, «Assessorament, promoció i difusió de la recerca».)

Premi de la Societat Catalana de Tecnologia atorgat en la convocatòria de l'Exporecerca Jove 2020

En el marc de la 18a edició de la fira internacional de recerca, es va atorgar el primer premi a Elisabeth Calabuig Alcàntara, estudiant de batxillerat de l'Institut Ernest Lluch, pel treball *Noa: disseny i construcció d'un violí elèctric intel·ligent*, mentre que l'accèssit es va concedir a Ignasi Segura Vicente, que cursa l'ESO al Col·legi Casp - Sagrat Cor de Jesús, per *Desenvolupament d'un refractòmetre manual i estudi de la seva utilitat i precisió per a l'anàlisi de diferents soluts en líquids mitjançant la llei de Snell*. El premi consisteix a fer difusió del treball guardonat i en una visita a instal·lacions d'un centre de recerca.

Publicacions

BUNGE, Mario. *Filosofia de la tecnologia*.

(Vegeu-ne les dades bibliogràfiques completes en el capítol X, «Publicacions».)

Butlletí de la Secció Catalana de Metrologia, núm. 3 (2020).

Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica

Any de fundació: 1991

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: ALFONS ZARZOSO ORELLANA
Vicepresidència: CLARA FLORENSA RODRÍGUEZ
Secretaria: JOSEP SIMON CASTEL
Tresoreria: MÀRIA JOSÉ ESTEVE RAMOS
Vocalia: JOSEP BARCELÓ PRATS
PASQUAL BERNAT LÓPEZ
JOSÉ RAMON BERTOMEU SÁNCHEZ
MÒNICA BLANCO ABELLÁN
MIQUEL GARANDELL BARUZZI
SARA FAJULA COLOM
CARMEL FERRACUD DOMINGO
JORDI FERRAN BOLEDA
ANTONIO GARCIA BELMAR
JOAQUIM GUILLEM LLOBAT
ÀLVAR MARTÍNEZ VIDAL
MARIA ROSA MASSA ESTEVE
ÓSCAR MONTERO PICH
JOSÉ PARDO TOMÁS
ENRIQUE PERDIGUERO GIL
CARLES PUIG I PLA
MÒNICA RIUS PINIÉS
IGNACIO SUAY MATALLANA
MIQUEL TERREU GASCON

Vocalia permanent: JOSEP M. CAMARASA CASTILLO
ANTONI ROCA ROSELL

Delegat de l'IEC: ANTONI ROCA ROSELL

Nombre de socis: 307

Activitats

Al llarg del curs 2019-2020, la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (SCHCT) va organitzar les activitats següents, que en general van tenir lloc a la seu de l'IEC:

— 15 i 16 de novembre, XVII Jornada sobre la Història de la Ciència i l'Ensenyament Antoni Quintana i Marí. El programa va constar de cinc sessions monogràfiques, amb comunicacions i debats que versaren sobre els temes «experiències i propostes didàctiques en la història de la ciència» (tres sessions), «la taula periòdica dels elements» i «l'educació científica en la història», i de la conferència «La Màquina Universal: mètode infal·libre per resoldre qualsevol problema pedagògic mitjançant la intuïció històrico-científica», a càrrec de Josep Simon (Institut Interuniversitari López Piñero - Universitat de València, IILP-UV), que anà seguida d'un debat. La inauguració de la Jornada i les tres primeres sessions van tenir lloc a l'IEC, mentre que les dues darreres, la conferència i la cloenda, així com el lliurament del XVII Premi Antoni Quintana Marí, es van dur a terme a la Residència d'Investigadors del CSIC (Barcelona).

Cicles de col·loquis

La sessió inaugural dels cicles d'aquest curs es va celebrar el 8 de novembre amb el col·loqui inaugural «Ciutat, patrimoni i ciència», que consistí en una conversa

entre les arquitectes Celia Marín i Itziar González, i un debat obert amb els assistents. Va donar la benvinguda a l'acte el president de la Societat, Alfons Zarzoso, i va presentar els cicles de l'edició d'aquest curs Ignacio Suay, coordinador del programa. L'acte es va cloure amb l'actuació en directe del violinista Miquel Muñoz.

Tòxics (in)visibles

Cicle organitzat com a complement a l'exposició del mateix nom —que es va poder visitar d'abril a novembre del 2019 a l'IILP-UV— i que té per objectiu fer reflexionar sobre la complexitat dels processos que intervenen en la toxicitat d'una substància. Va constar dels tres col·loquis següents: «The chemical empire: A new history of synthetic insecticide use after 1940», amb Sabine Clarke (Universitat de Nova York), el 6 de novembre; «Toxic highlands. The back and forth of mercury contamination in the Swiss Alps (1917-today)», a càrrec d'Alexandre Elsig (Universitat de Lausana), el 20 de novembre, i «Conocimientos y estrategias de acción en la lucha contra los agrotóxicos: el juicio contra las fumigaciones en Córdoba (Argentina)», conduït per Florencia Arancibia (CENIT - Universitat Nacional de San Martín, Argentina), el 28 de novembre. La coordinació del cicle va anar a càrrec de José Ramón Bertomeu i Joaquim Guillell, socis de la SCHCT i investigadors de l'IILP-UV, institució que va acollir totes les sessions del cicle.

*Ciències naturals, història i llibres
a Granollers*

Aquest cicle, coordinat per Miquel Carandell (Museu de Ciències Naturals de Granollers), va comprendre dos col·loquis. El primer, «Xerrada a la Biblioteca del Museu de Ciències Naturals de Granollers: gabinets i jardins. Els espais de coneixement del món natural entre el Renaixement i la Il·lustració», va anar a càrrec de José Pardo Tomás (Institució Milà i Fontanals - CSIC) i va tenir lloc al Museu, mentre que el segon, «Presentació-xerrada de la Ruta pel Granollers científic», va ser conduït per Miquel Carandell i es dugué a terme per via telemàtica el 25 de juny.

*Seminario Internacional del Colegio
Doctoral Tordesillas de Salud Pública
e Historia de la Ciencia: «Reformas
sanitarias en Brasil i països del sud
de Europa en el segle XX»*

L'objectiu d'aquest cicle, coordinat pels investigadors de l'IIILP-UV Enrique Perdiguero, Eduardo Bueno i Ignacio Suay, és analitzar la influència de les dictadures que el Brasil, Portugal i Espanya van patir al llarg del segle XX en la reforma dels sistemes sanitaris i la ciència i la medicina. Va constar de set col·loquis que, repartits en dues sessions, van tenir lloc els dies 13 i 14 de novembre al Saló de Graus de la Universitat Miguel Hernández (UMH) - Campus de Sant Joan d'Alacant. La primera sessió va comprendre: «A

Mediterranean paradigm? Convergence and divergence in the Southern European health care systems», amb Guido Giarelli (Universitat Magna Graecia); «A formação em Saúde Pública no Brasil: do controle ao Direito à saúde», a càrrec de Maria Cristina da Costa Marques (Universitat de São Paulo), i «La reforma sanitaria en Brasil: indefiniciones de una época», d'André Mota Marques (Universitat de São Paulo). I, en la segona sessió, els col·loquis van ser els següents: «Da organização à regionalização da rede hospitalar em Portugal (1946-1973)», conduït per Ana Mehnert Pascoal (ARTIS - Universitat de Lisboa); «Los fundamentos para la reforma de los Servicios de salud materno-infantil en España desde las recomendaciones de los organismos internacionales (1948-1970)», a càrrec de Rosa Ballester Añón (UMH), «Dinámicas internacionales i tentativas pedagógicas de la educación sexual durante la transición», amb Inmaculada Hurtado (Universitat CEU - Cardenal Herrera) i Aida Terrón (Universitat d'Oviedo), i «La Seguridad Social llegó al campo: resistencias y limitaciones», d'Enrique Perdiguero i Eduardo Bueno (UMH).

*El Zoo de Barcelona: passat, present
i futur*

Cicle coordinat per Miquel Carandell (Museu de Ciències Naturals de Granollers) i Oliver Hochadel (IMF-CSIC), i presentat amb dos objectius principals:

enriquir l'actual discussió sobre el futur del Zoo aportant una perspectiva històrica i exposar i divulgar la investigació que sobre la història del Zoo de Barcelona s'ha dut a terme en els darrers anys, en tesis de màster, tesis doctorals, llibres i altres publicacions de l'àmbit de la història de la ciència. Va constar de dos col·loquis: «Animals a l'Ajuntament. El Zoo de Barcelona i la política urbana», amb Miquel Carandell (Museu de Ciències Naturals de Granollers), Sergi de la Cruz (Centre d'Història de la Ciència de la UAB, CEHIC) i Oliver Hochadel (IMF-CSIC), el 20 de novembre, i «Amic o presoner? La relació del públic amb els animals del zoo», amb Oliver Hochadel, Bibiana Martín Prat (Zoo de Barcelona) i Josep Maria Reyné Vergelí (Universitat Autònoma de Barcelona, UAB), el 19 de febrer.

Escala i corda: ciència, lloc i història

Cicle de xerrades per a reflexionar sobre el problema de les escales en la història de la ciència, en especial sobre la seva definició teòrica i pràctica i els seus reptes metodològics, professionals i cívics. Coordinat per Josep Simón (IILP-UV), el programa va constar de quatre sessions: «Spatial concepts in the historiography of science: When to claim that science is local?», amb Jouni-Matti Kuukkanen (Universitat d'Oulu), l'11 de desembre; «Historicizing the Universal: Writing the history of international science after Sarton», impartida per Geert Somsen (Uni-

versitat de Maastricht), el 15 de gener; «Is there a politics of scale?», a càrrec de Glenda Sluga (The University of Sidney - European University Institute), el 30 de gener, i «Ciència local, història global?», que va consistir en un col·loqui taula rodona i va tenir lloc el 5 de febrer. Totes les sessions del cicle es van celebrar a la sala de conferències de l'IILP-UV.

Cicle de Col·loquis a Vic

Es va organitzar amb l'Agrupació Astronòmica d'Osona i va tenir lloc a la seva seu (Vic) sota la coordinació de Pasqual Bernat. Va constar de dos col·loquis: «La sordesa del gest a la paraula. La història d'una prohibició», amb Begonya Torres Gallardo (Universitat de Barcelona), el 21 de gener, i «Metges botànics catalans. El que ens expliquen els noms de les plantes», conduït pels professors de la UVic Elena Guardiola i Josep-Eladi Baños, el 10 de març.

Desig natural de saber: història natural als segles XVI i XVII entre política i art

Cicle de dos col·loquis sobre l'apropament a la història natural des de vessants diferents i tenint en compte investigacions d'àmbits que li són propers, com ara la història cultural i política o la història de l'art. Va ser coordinat per Emma Sallent del Colombo i s'hi havien programat dos col·loquis: «Natural desidero di sapere. Roma barocca fra vecchi e nuovi mondo», a càrrec de Sabina Brevaglieri (Universi-

tat Johannes Gutenberg de Magúncia), el 9 de gener, i «Uccelli da gabbia o oggetti da studio? Uccelli esotici e la loro ricezione in arte e storia naturale nell'esempio di Pierre Belon», amb Christine Kleiter (Kunsthistorisches Institut in Florenz, Max-Planck-Institut, Florència), que va haver de ser cancel·lat a causa de les restriccions per la COVID-19.

Miasmes del segle XXI: de la topografia mèdica a la salut ambiental

Organitzat amb l'objectiu de reflexionar, des d'una perspectiva històrica, sobre la construcció de la salut ambiental tal com s'entén en l'actualitat. De les tres sessions que hi havia programades, es va dur a terme la primera: «Miasmes i topografies mèdiques a Olot», amb Laura Puigbert (Observatori del Paisatge de Catalunya) i Joel Piqué (Observatori d'Humanitats en Medicina FHOCCG-UVic), el 16 de gener, a la sala d'actes de la Fundació Hospital d'Olot i Comarcal de la Garrotxa (Olot). A causa de la pandèmia, es va cancel·lar la segona sessió, que havia d'anar a càrrec de l'endocrinòloga Carme Valls-Llobet i Ferran Campillo (Unitat de Salut Mediambiental Pediàtrica de la Garrotxa) i estava programada per al 12 de març, i es va posposar per al curs vinent la tercera, «Ciència amb la gent i l'entorn», de Silvio Funtowicz (Universitat de Bergen).

Objectes perduts. Explicar i exposar ciència a museus i altres llocs públics

La SCHCT organitza aquest cicle amb l'objectiu de reflexionar al voltant de diversos aspectes relacionats amb el patrimoni científic i l'exhibició d'objectes i materials científics. En l'edició d'aquest curs, coordinada per Alfons Zazoso i José Pardo Tomás, es van oferir tres col·loquis: «Exhibiting anatomy in Montpellier», a càrrec de Caroline Ducourau (Universitat de Montpellier), el 30 de gener; «Collections and display: The Royal College of Physicians in London», amb Ludmila J. Jordanova (Centre d'Arts Visuals i Cultura de la Universitat de Durham, Regne Unit), el 20 de febrer, i «Un bel caso di scienza. Italian literature and medicine between XIXth and XXIth centuries», impartit per Alberto Carli (Universitat de Molise, Itàlia) el 12 de març.

Science and identity: Alexander von Humboldt's search for knowledge in a time of revolutions

Sessió en línia coordinada per Agustí Nieto-Galán (UAB). Va dur per títol «Science and identity. Alexander von Humboldt's search for knowledge in a time of revolutions» i es dugué a terme el 4 de juny.

Premis

La SCHCT va convocar els tres premis següents, inclosos en el *LXXXIX Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC:

Premi Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica per a treballs de màster d'història de la ciència amb una orientació professional. 5a convocatòria Premi instituït el 2015 i ofert a treballs de fi de màster d'història de la ciència en els àmbits de la història de la ciència, de la medicina i de la tecnologia, estretament relacionats amb el periodisme científic, els museus, el patrimoni científic i altres formes de comunicació.

Premi Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica per a treballs de màster d'història de la ciència amb una orientació acadèmica. 2a convocatòria Premi fundat el 2018 i ofert a treballs de fi de màster d'història de la ciència en els àmbits de la història de la ciència, de la medicina i de la tecnologia, estretament relacionats amb el periodisme científic, els museus, el patrimoni científic i altres formes de comunicació.

Premi Antoni Quintana i Marí per a treballs de recerca d'estudiants d'ensenyament secundari obligatori i postobligatori. 18a convocatòria Premi instituït el 2001 amb l'objectiu de despertar l'interès per l'estudi i la recerca de la història de la ciència i de la tècnica entre l'alumnat d'ensenyament secundari.

(Vegeu-ne la informació completa a l'apartat «Premis i borses d'estudi de l'IEC - Premis Sant Jordi 2020», al capítol VII, «Assessorament, promoció i difusió de la recerca».)

Publicació

CAMÓS CABECERAN, Agustí (ed.). *Estudis sobre Antoni de Martí i Franquès: Homenatge a Anton Quintana i Marí.* (Vegeu-ne les dades bibliogràfiques completes en el capítol X, «Publicacions».)

Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació

Any de fundació: 1993

JUNTA DIRECTIVA

Presidència:	MONTSERRAT RIVERO URGELL
Vicepresidència:	M. ^a CARMEN VIDAL CAROU
Tresoreria:	JOSÉ JUAN RODRÍGUEZ JEREZ
Secretaria:	MARIA RODRÍGUEZ-PALMERO SEUMA
Vocalia:	LLUÍS AROLA FERRER
	MONTSE BOSCH GALLEGO
	PERE CASTELLS ESQUÉ
	VICTÒRIA CASTELLS GARRALDA
	RICARD CHIFRÉ PETIT
	ESTANISLAU FONS I SOLÉ
	CLAUDI MANS TEIXIDÓ
	BENJAMÍ MARTÍN MARTÍNEZ
	GEMMA SALVADOR CASTELL
	JOAN TIBAU FONT
	CATHERINE VIDAL ORTEGA

Delegat de l'IEC: ABEL MARINÉ I FONT

Nombre de socis: 274

Activitats

Durant el curs 2019-2020, l'ACCA va organitzar les activitats següents, que generalment van tenir lloc a la seu de l'IEC:

— 4 de desembre, XII Jornada ACCA «L'alimentació del futur. Reflexions i nous reptes». Aquesta edició, amb què l'Associació va commemorar el 40è aniversari de la seva fundació, va comprendre nou ponències sobre temes relle-

vants d'actualitat científica en el camp de l'alimentació, entre les quals: «Alimentació del futur. Reflexions i nous reptes», a càrrec de Montserrat Rivero, presidenta de l'ACCA; «Nous aliments; proteïnes del futur. Projecte PROGRESO», per Montse Jorba Rafart, investigadora de Leitat Technological Center; «Indústria 4.0: sostenible, eficient i compatible», impartida per Narcís Grébol, investigador asso-

ciat de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA), i «El futur del dret alimentari: més complicat o més senzill?», de Lluís González Vaqué, jurista expert en dret alimentari. Durant l'acte, els assistents van tenir l'oportunitat de formular preguntes als ponents.

— 11 de desembre, dinar homenatge als presidents de l'ACCA. Amb aquest acte, que va tenir lloc al restaurant barceloní La Pomarada, els socis van agrair als anteriors presidents la tasca que havien fet al capdavant de l'Associació. Els homenatjats van ser: les doctores Mercè Centrich i M. del Carmen de la Torre Boronat i els doctors Ramon Clotet, Abel Mariné i Josep Obiols.

— 16 d'octubre, III Jornada per a l'Aprofitament dels Aliments i la Prevenció de les Pèrdues i el Malbaratament, coorganitzada, amb motiu del Dia Mundial de l'Alimentació, amb la ICEA, la Generalitat de Catalunya i l'IEC. El tema central de la Jornada va ser la metodologia de quantificació dels residus alimentaris adoptada per la Comissió Europea. Durant l'acte es va fer la presentació de la *Guia per a la implantació d'un pla de prevenció i reducció de les pèrdues i el malbaratament alimentari a les empreses agroalimentàries*, elaborada pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya.

Presència en congressos científics

— 25-27 de setembre, Nutrients 2019 Conference «Nutritional advances in the

prevention and management of chronic disease». Va ser organitzat pel Multidisciplinary Digital Publishing Institute, editor de la publicació en línia i d'accés obert *Nutrients*, i va comprendre cinquanta comunicacions i dues sessions de presentació dels deu millors pòsters presentats al concurs Best Poster Awards, entre altres activitats. Se celebrà al Centre de Convencions AXA (Barcelona).

— 3 i 4 d'octubre, 15a Reunió Anual de la Societat Espanyola de Seguretat i Qualitat Alimentàries. Aquesta edició, que es va celebrar a Alacant, va dur per títol «Salva el planeta, menja segur».

— 4 i 5 d'octubre, XIX Congrés SEINAP, celebrat a Madrid. Els temes principals de les ponències que s'hi van presentar van ser: el teixit adipós bru, els efectes metabòlics de noves teràpies i la nutrició enteral i parental.

Participació en activitats d'altres entitats

Al llarg del curs, l'ACCA va participar en aquestes activitats organitzades per altres entitats:

— Jornada Alibetopías 2019, organitzada per la Federació Espanyola d'Indústries d'Alimentació i Begudes. En la 5a edició de la Jornada, diversos professionals de l'àmbit de la innovació en la indústria alimentària i de begudes van tractar sobre els reptes a què s'enfronta el sector (Madrid, 10 d'octubre).

— Seminari «L'alimentació saludable i sostenible. Petits canvis per menjar millor», promogut per l'Agència de Salut Pública de Catalunya i en el qual va participar com a docent Gemma Salvador, nutricionista de l'Agència i vocal de l'ACCA (Auditori de l'Hospital de Sant Joan de Déu, 28 d'octubre).

— Taula rodona «Cap on va la legislació alimentària a la UE: simplificació o complexificació?», organitzada per la Comissió Economia Agroalimentària del Col·legi d'Economistes de Catalunya i pel Grup Barcelona de Dret Alimentari del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (Col·legi d'Economistes de Catalunya, Barcelona, 6 de novembre).

— III Jornada sobre Bioeconomia i Innovació Tecnològica: «Gestió eficient de l'aigua, agricultura de precisió, dades massives i sostenibilitat, intel·ligència artificial, control biològic», organitzada per les comissions d'Economia i Sostenibilitat i d'Economia Agroalimentària del Col·legi d'Economistes de Catalunya (Col·legi d'Economistes de Catalunya, Barcelona, 21 de novembre).

— VII Jornades CoDiNuCat - III Congrés de la Societat Catalana d'Alimentació i Dietètica Clínica, organitzades pel Col·legi de Dietistes de Catalunya sota el lema «Evidència científica: la base de la professionalitat» (Paranimf de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona, 22 i 23 de novembre).

— IV Jornada d'Alimentació, Nutrició, Gastronomia i Salut Mental:

«Addicions, microbiota i alimentació» (Campus de l'Alimentació de Torribera - Universitat de Barcelona, Santa Coloma de Gramenet, 29 de novembre).

Comunicació i difusió

Al llarg d'aquest curs, l'ACCA ha continuat treballant per millorar el seu posicionament a les xarxes socials. Així, ha fet difusió de les activitats i de les notícies més rellevants de l'àmbit de les ciències alimentàries per mitjà de Twitter i ha mantingut el perfil a LinkedIn. D'altra banda, s'ha fet una renovació del web i s'han publicat quatre butlletins d'informació (setembre i desembre de 2019 / març i maig de 2020).

Premi

Premi M. del Carmen de la Torre Boronat de l'Associació de Ciències de l'Alimentació (per a estudiants). 17a convocatòria, inclosa en el *LXXXIX Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC.

Premi instituint l'any 2003 i ofert a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre els aliments.

(Vegeu-ne la informació completa a l'apartat «Premis i borses d'estudi de l'IEC - Premis Sant Jordi 2020», al capítol VII, «Assessorament, promoció i difusió de la recerca».)

Publicació

TECA: Tecnologia i Ciència dels Aliments, núm. 18 (2019).

Societat Catalana d'Estudis Hebraics

Any de fundació: 1995

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 27 de febrer de 2020

Presidència: PERE CASANELLAS I BASSOLS
Secretaria: CONSTANTINO VIDAL SALMERÓN
Tresoreria: ESPERANÇA VALLS I PUJOL
Vocalia: ANA BEJARANO ESCANILLA
TESSA CALDERS I ARTÍS
JOAN FERRER I COSTA
IRENE LLOP I JORDANA

A partir del 27 de febrer de 2020

Presidència: JORDI CASANOVAS I MIRÓ († 22.3.2020)
ESPERANÇA VALLS I PUJOL *
Secretaria: CONSTANTINO VIDAL SALMERÓN
Tresoreria: PERE CASANELLAS I BASSOLS *
Vocalia: ANA BEJARANO ESCANILLA
TESSA CALDERS I ARTÍS
JOAN FERRER I COSTA
IRENE LLOP I JORDANA

Delegat de l'IEC: JOSEP MASSOT I MUNTANER

Nombre de socis: 65

* En funcions a partir del 22.3.2020.

Activitats

Com a activitat pública, per al curs 2019-2020, la Societat Catalana d'Estudis Hebraics (SCEHB) va organitzar la V Jornada d'Estudis Hebraics. Va tenir lloc el

27 de febrer a la seu de l'IEC i va consistir en tres conferències: «L'atzar i la casualitat en la localització de noves inscripcions hebrees. El cas de la nova inscripció de Tarragona», de Jordi Casanovas i Miró;

«*Una qüestió candent*, d'Eliézer Ben-Yehudà, text fundacional de l'Israel actual», amb Roger Ferran, i «La literatura de resposta de rabí Xelomó ben Adret. Projecte de recerca de les fonts històriques hebrees», a càrrec de María del Carmen Algaba Muñoz.

D'altra banda, el mateix dia 27 de febrer es va celebrar l'Assemblea General ordinària de la SCEHB durant la qual es va renovar la Junta de Govern. Jordi Casanovas i Miró fou elegit nou president en substitució de Pere Casanellas i Basols. Malauradament, el senyor Miró va traspasar el 22 de març a causa d'un infart. Unes setmanes després es va constituir l'actual nova Junta, en funcions.

Cal destacar la publicació del llibre *Vides i veus del Call. Orígens i consolidació de la comunitat jueva de Vic (1231-1315)*, el qual recull una versió actualitzada de la tesi doctoral d'Irene Llop Jordana, vocal de la Societat. El

volum ha estat editat pel Patronat d'Estudis Osonenes dins la col·lecció «Monografies» (núm. 32); la SCEHB lamenta no haver pogut participar-hi com a coeditor.

Premi

Premi Josep Ribera i Florit, de judaisme i hebraisme (per a joves graduats). 3a convocatòria, inclosa en el *LXXXIX Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC. Premi instituït l'any 2017 i ofert a un treball de grau sobre judaisme o hebraisme.

(Vegeu-ne la informació completa a l'apartat «Premis i borses d'estudi de l'IEC - Premis Sant Jordi 2020», al capítol VII, «Assessorament, promoció i difusió de la recerca».)

Publicació

Tamid: Revista Catalana Anual d'Estudis Hebraics, núm. 14 (2019).

Societat Catalana de Terminologia

Any de fundació: 2008*

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 18 de juny de 2020

Presidència: MIQUEL-ÀNGEL SÀNCHEZ I FÈRRIZ
Vicepresidència: JUDIT FELIU I CORTÈS
Secretaria: MIREIA TRIAS I FREIXA
Tresoreria: M. TERESA MIRET MESTRE
Vocalies: ESTER BONET SOLÉ
M. AMOR MONTANÉ MARCH

A partir del 18 de juny de 2020

Presidència: ESTER BONET SOLÉ
Vicepresidència: ROSA ESTOPÀ BAGOT
Secretaria: TERESA TORT VIDELLET
Tresoreria: FRANCESC GALERA I PORTA
Vocalies: M. TERESA MIRET MESTRE
MIREIA TRIAS I FREIXA

Delegada de l'IEC: MERCÈ LORENTE I CASAFONT

Nombre de socis: 79

* Anteriorment, Associació Catalana de Terminologia, fundada el 2002.

Aspectes institucionals

La Junta Directiva de la Societat Catalana de Terminologia (SCATERM) es va reunir presencialment set vegades al llarg del curs 2019-2020. A partir del març del 2020 i a causa de la crisi sanitària de la COVID-19, es van fer reunions telemàtiques un cop al mes. L'Assemblea General ordinària de

la SCATERM, prevista inicialment per al 19 de març, es va celebrar el 18 de juny. Durant l'acte, es van fer públics els resultats de la votació electrònica —oberta del 2 al 19 de març— per a la renovació de la Junta Directiva. Un cop comptabilitzats els vots, va resultar elegida l'única candidatura presentada. A més, en aquesta assem-

blea es va aprovar que *Terminàlia*, la revista de la SCATERM, passés a publicar-se principalment en format digital (només es faran, sota demanda, impressions de tiratges curts).

Activitats

La IATE: un recurs útil per a la traducció?

La SCATERM va organitzar aquesta activitat amb dos objectius: presentar la base de dades terminològica IATE (Interactive Terminology for Europe) —aprofitant el primer aniversari de la renovació del web de consulta— i discutir-ne amb diversos actors implicats la utilitat per a la traducció.

El president de la SCATERM, Miquel-Àngel Sánchez, va donar la benvinguda als assistents i va cedir la paraula a M. Teresa Cabré, presidenta de la Secció Filològica, que va inaugurar la sessió. Tot seguit, hi va haver una conferència a càrrec de Paula Zorrilla, gestora de la IATE al Centre de Traducció dels Òrgans de la Unió Europea. A continuació, es va fer una taula rodona en què van intervenir tres ponents que representaven alguns dels perfils dels usuaris de la IATE: Carlota Gurt, membre de l'Associació Professional de Traductors i Intèrprets de Catalunya (APTIC); Agustí Espallargas, lingüista del Departament d'Assessorament Lingüístic del Parlament de Catalunya, i Marta Grané, cap de Productes i Serveis del TERMCAT. Després de la

taula rodona hi va haver un debat entre els ponents i el públic assistent, i moderat per Miquel-Àngel Sánchez, en què es va fer èmfasi en l'interès que tindria incorporar el català a la IATE. Per acabar, el president de la SCATERM va cloure l'acte amb un resum de les aportacions més rellevants fetes durant la sessió, que va tenir lloc a l'IEC el dia 7 d'octubre.

La XVII Jornada de la SCATERM: «La terminologia del diccionari», programada per al 28 de maig, va ser ajornada a causa de la pandèmia i se celebrarà la tardor del 2020.

Premi

Premi de la Societat Catalana de Terminologia (per a estudiants). 6a convocatòria, inclosa dins el *LXXXIX Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC.

Premi instituint l'any 2009 i ofert a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre terminologia, tant des del punt de vista teòric com des del punt de vista aplicat (terminografia).

(Vegeu-ne la informació completa a l'apartat «Premis i borses d'estudi de l'IEC - Premis Sant Jordi 2020», al capítol VII, «Assessorament, promoció i difusió de la recerca».)

Publicació

Terminàlia, núm. 20 (desembre 2019);
núm. 21 (juny 2020).